

THEOPHRASTI
VERIDICI SCOTI
DOCTORIS MEDICI
PLICOMASTIX,

SEU
PLICÆ E NUMERO
MORBORUM

Ἀπόσπασμα
Typis universitatis Abredonienfis
in Scotia impressus
Nunc verò Dantiscii

Cum
Amplissimo
Ser. Sac. Reg. Majestatis
PRIVILEGIO
venditur

Per
JACOBUM PUFFLERUM.
Sereniss. Reg. Majestatis

Bibliopolam.
ANNO M. DC. LXVIII.

Illustrissimo Illustrissimo

D O M I N O

DN. JOANNI ANDREÆ
COMITI DE MORSTIN,

Magno Regni Poloniæ Referendario Kovvali-
ensi, Zavichostensi, Tucholiensi, Gubernatori; Se-
reni; Pol: Regis à Consiliis & Secretis.

Sub peplo Illustrissimæ Excellentie Ve-
stræ prodit Plicomastix libellus in vin-
dicias errorum popularium Plicam morbum
Endemicum hoc est Nationi Polonæ (sicut Sa-
baudis Bronchocelæ, & Hispanis scrophulæ
peculiarem statuentium sed non citius in lumen
apparuit quin acerrimos propugnatores tam in-
digenas quam peregrinos nactus est nullo ta-
men alio præterquam falsis relationibus inni-
xos fundamento longa consuetudine per tra-
ducem introductis à cujus rei falsitate post præ-
xin septemdecem annorum dum voluit Excel-
lens Davissonus Primarius Sac. Reg. Maj. Pol.
Medicus Nationem Vestram Strenuissimā nullo
Natu-

Naturæ defectu ab aliis quibuscunq; Europæ
Nationibus distinctam eluere, Ecce pro gratia-
rum actione violento stylo Mimi aliquot insur-
rexerunt & mille injuriarum cumulis per librum
diffamatorium affecerunt, ut apud Polonos in-
ter quos a tot annis inculpate vixerat, non so-
lum, sed & apud alias Nationes totius Euro-
pæ malè audiret; unde videre est quam multum
interfit Reipublicæ, ut Medici qui tales er-
rores populares in concivium suorum dedecus
& perniciem humanæ Naturæ natos, extirpa-
re non solum velintur; sed ut toleraren-
tur, seu quod magis est, laudibus ornaren-
tur & magnis honoribus afficerentur, &
quia per Illustrissimam Excellentiam vestram
templorum Nemesis sacri nitent cultus, quid
non in ejus Deæ honorem facietis non dubito:
fuit enim Nemesis facinorum ultrix bonorumque
præmiatrix, & pennas illi fabulosa vetustas ap-
tavit, ut adesse volucris velocitate cunctis exi-
stimaretur, Dea Adrastia etiam nominabatur
Dea justitiæ & veritatis, dicitur enim in campo
veritatis habitare, ibique regnum suum habere
ubi

ubi est Deorum cibus, Orpheus illam appellat
Deorum custodem formidabilem, estque cu-
stos Trinitatis, Scientiæ quippe Temperantiæ &
Iustitiæ, sunt ne hæc præclara culturæ vestræ
elogia, neque splendori Vestræ Familiæ in-
æqualia, cujus domus est in aprico; & hanc qui
ignorat in veteri Polonorum historia peregri-
natur, nulloque oblivionis velo illam potest in-
volvere ulla annorum series; nec satis erat una
tellure splendescere nisi angustiis domesticis
non contenti laxius virtutis meritorumque spa-
cium quæratis, cupidi que sua trophæa extero-
rum inscribere columnis; Gallicam nuper expe-
ditionem summa cum laude, dexteritate & glo-
ria ornavistis; sed quum non desint facundio-
res qui hunc circumfusus orbi Vestro splendo-
rem seris pandant Nepotibus ego plura sacro
silentio peragam, & sincero animi affectu taci-
tas laudes admirari potius statuam, quam divi-
num coelestium Vestrarum virtutum consen-
sum impari prædicationis serie devenustatum
relinquere, permittatur igitur ille ut à benigno
Vestro

Vestro Judicio gratiam famamque impetret
qui in quocunque orbis terrarum loco vitam
duxerit illam vobis Vestraeque Illustrissimae
Familiae devinctissimam, testabitur non se-
cus ac.

Illustrissimae Excellentiae
Vestrae

Humillimus & obsequentissimus
Servus

THEOPHRASTUS VERIDICUS
PLICOMASTIX, Medic. Scotus.

Johan-

JOHANNES CASIMIRUS
Dei Gratia Rex Poloniae Magnus
Dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae,
Samogitiae, Livoniae, Smolensciae, Czernicoviae
nec non Suecorum Gottorum Vanda-
lorumq; haereditarius Rex.

Quoniam nihil hucusq; gratius accidere Nobis potuit quam eruditos praesertim qui in generis humani sanitate tuenda utilissimam operam praestare solent, fovere, & in pretio habere, vultuq; benigno talium opera non tantum accipere sed etiam pro alijs Nostro bono Exemplo animandis recommendare; non ita solum suadente ratione communique subditorum Nostrorum bono invitante, sed etiam ut apud exteras Nationes quam simus pro veritate tuenda studiosi pateat. Hinc factum humillime representante & rogante Jacobo Pufflero Bibliopola Nostro Dantiscano, ut quoniam ante aliquot Menses tractatum quendam in ejus manus incidisse referat Typis Universitatis Abredonensis in Scotia primo impressum, cujus lectio ad summam subditorum Nostrorum utilitatem conferri utique possit, sic quoniam dignissimum hoc opus existimetur, aliarum Nationum exemplo, ubi Typis prius committebatur; sic in Nostro Regno Magnoq; Ducatu Lithvaniae ut in lucem prodeat permittimus etiam & libertatem praefato Jacobo Pufflero Bibliopola Nostro Dantiscano damus ut Typis quibus velit committat & in Nostris ditionibus advendendum exponat librum cujus titulus est. **THEOPHRASTI VERIDICI SCOTI DOCTORIS MEDICI PLICOMASTIX SEU PLICAE E NUMERO MORBORUM** *ἀπὸ πλεονασμῶν* ad spatium decem annorum quo temporis intervallo omnibus Bibliopolis & Typographis inhibemus ne distribuant vendant, aut typis praedictum librum absque Authoris consensu sub poena confiscationis exemplarium cum mille Talerorum decernenda. In cujus rei fidem praesentes manu Nostra subscriptas sigillo Regni communiri iussimus, Datum Varaviae die secunda Mensis Augusti Anno Domini M DC LXVII. Regnorum Nostrorum Poloniae XIX. Sueciae vero XX. anno.

JOANNES CASIMIRUS REX.

(L.S.) JOANNES WOŁOWSKI,
Canonicus Culmenfis Secretarius S. R. M. mpr.

AD LECTOREM.

Opitā pridem intulit mihi in manus liber quidam VOPISCI FORTUNATI PLEMPPII Artium & Medicina Doctoris atq; ejusdem in Academia Lovaniensi Professoris primarii de affectibus capillorum & unguium, sub quo titulo non mihi tam affectum capillorum & unguium contigit videre, quam paschmatam, ut Italico more loquar, aut libellum dū quo ab homine Polono (Ecclesiastico mihi ignoto instigatum, sed à Vopisco Fortunato Plempio contra Excellentem Dominum Davissonum Sac. Reg. Majestatis Polonia & Suecia Archiatrum, ejusq; nationem editum, & quamvis prima fronte non parum mihi commotus viderer; cum sit popularis meus, & bene mihi notus & erga me benè meritus; tamen paulisper me ipsum recollegi ut locum rationi simul & consilio relinquerem.

Deinde post maturam deliberationem de bona hujus Viri, ut mihi amicissimi, fama illata injuria expostulare proposui; Nemo enim tam probus, aut etiam felix atq; fortunatus esse potest, qui non aliquando propter obreptionem calumniae, vel aliorum corruptelas reprahendatur: imò etiam virtus fato & injuriis abnoxia est; in quo casu erecti & liberalis ingenii hominis esse credidi, non tacere, nec rumorem contra amicum meum sparsum negligere, nec parvi aliorum expostulationes atq; objurgationes facere: sed tamen quae sunt vera ingenue aperire, & falsa revellere, quae autem conviciandi occasionem praebeant fideliter toti mundo aperiam, sed primo de verbo ad verbum ejus Epistolam ad quendam Episcopum illum instigatorem suum referam, deinde singulis calumniarum punctis particulatim quam fieri possit absq; bile responsurus, & primo ad lectionem Epistolae Vopisci Fortunati Plempii ad Episcopum instigatorem suum invito Lectorem quæ talis est:

*Illustrissimo
Et Reverendissimo Domino*

THEODORO SKUMI-
NOVIO,
DEI & Apostolicæ sedis Gratia
Episcopo.

*Gratiano-politano
Sanctissimi Domini N. Pont: Max:*

PRÆLATO DOME-
STICO,
& Asistenti

PER ALBAM RUSSIAM SVF-
FRAGANEO,

Cantori Prælato Vilnensi, &c.

V.F. Plempejus gaudere & be-
nè rem gerere.

Tot terris peragratiss, tot populorum moribus perspectis, tot
viris doctis, Illustribus, Summatibus cognitis Belli Poloniæ in-
testini calamitatem declinans tandem apud Grudios biennium
confides & Academiam hanc nostram dignitatis tuæ splendore
illustras. Hic ad Te Dignissime Præsul Doctorum præcipui luben-
tes & frequentes visunt de scientia qualibet differentem audiunt,
abstrusa disquirentem mirantur, in his ego nomen profiteor meum;
qui quoties admissionem dedisti, (dedisti autem quæ tua est facilitas
A miki

mihi sapiusculè) toties Polimathiam tuam suspexi, colui, ut alia ta-
ceam, dùm de tricis capillorum Russicis verba faceremus, dice-
rémq; Willielmum Davissonum Scotum Regis vestri Archiatrum,
existimare, & ausum esse scribere affectum illum pilorum esse ima-
ginarium, supersticiosum, fabulosum, indignè primùm id accepisti;
deinde meam aduocationem pro gente tua fortissima flagitans ut isti
Nobili Scoto responderem, instimulasti: quod quidem & omne hu-
jusmodi bellum libenter à me militatur in vestræ spem gratiæ; ac
fateri debeo, panopliam me seu armaturam integram à te mutuatum
esse; tam enim disertè, enucleatè, dilucideq; naturam Thricoma-
tis, quam vulgò plicam vocant, mihi explicasti, ut Medicus peritiùs
posset nullus, id quod luculentè ostendit elegans & perdocta Episto-
la tua hìc subjuncta, è qua velut leonem ex, ungue variam atq; a-
bundantem Tuam doctrinam, eruditionemq; animadvertere cuius
licet. Ergò animum manumq; tuo ductu ad scribendum appellens
confeci, apologiam pro Natione vestra. Hæc quia tenuis nimis e-
rat & exigua, quam ut sola ederetur, integrum de omnibus capillo-
rum vitiis tractatum conjunxi, quem Illustrissimo Nomini Tuo di-
co, consecro, ac velut mnemosynon mei offero, ut constet posteris
Nobilissimæq; Tuæ Genti me Dignitatis Tuæ & Gratia fuisse præ-
signem æstimatorem, & cultorem. Vale feliciterq; jam abiens ad
Tuos reverte, ac diu Ecclesiæ DEI, Regiq; Tuo vive, quod ut fiat vo-
ta facere non cessabo iterum & supremum Vale scripsi Lovanii die
VIII. Octob. CIO ICO L XII.

VOPISCI FORTUNATI PLEMPII EPISTOLÆ

ἀνάνευσις.

Splendidus hujus Epistola Titulus Episcopi Gratianopolitani ita malè quadrat Episcopali Dignitati, quamvis in locis infidelium, ut vix credere possim, talia carcinomata unquam ex ore Episcopi emanasse, ita ut quasi videatur sublimem hunc Titulum adscivisse sibi, quò citiùs ad majora provehi, & faciliùs possit impunè propter dignitatem characteris viros probos & honestos convitiis diffamare, & quamvis à Fortunato Plempio πολύπριος κ, πολυρότως à tot terris peragratis, & tot populorum moribus perspectis, quasi alter Vlysses in sublime exaltaretur, attamen miror, quòd tam sit peregrinus in sua Natione, ut Aulam Polonam nunquam hucusq; inviserit, nec mores, nec civilitatem polonam addidicerit, nec, quid sit plica, intellexerit; hinc apparet quàm sit Fortunatus Plempejus homo simplex & infortunatus, quando Academiam Lovanensem tam celebrem asserit, à splendore dignitatis SKUMINOVII fuisse illustratam, undè quid mirum sit, si tota hac æstate ejus radiis orbata Polonia, tenebrosissimam æstatem nacta sit. Quicquid tamen sit, quamvis prius Excellens Dominus Davissonus Ser. Sac. Reg. Majest Archiater compatriota meus & amicus intimus, virum istum nunquam nec viderit, nec cognoverit, nec de suo Nomine unquam audiverit, nihilominus SKUMINOVIVS hic ipsum mille convitiis insolentissimis affecit (hoc solo nomine, quòd plicam è numero morborum deleverit) & in sua Epistola ad Fortunatum Plempium Clitellarium vocat, & pro homine in Polonia vicos oberrante, & quærente quid devoret exponit; Mercatorem vocat imprudentem, & satyricum caput, contortum ingenium, multis compositum mendaciis, quæ omnia toti Europæ se explicaturum promittit, falsa & commentitia Scoti illius ut ait scripta de plica toti se orbi ostensurum dicit, De hoc igitur contemptu vilipendio, & similibus bonæ famæ detractoris convitiis in amicum & compatriotam non solum, sed contrà gentem suam & meam per libellum diffamatorium in publicum sparsum, Lectorem monitum volui, ut judicet me non temere, sed agrè exposita prius causa in arenam hanc descendisse.

ac proinde nè crederet aliquis me à levissima aliqua occasione disceptationem istam suscepisse curiosum Lectorem ad lectionem sequentium invito, quæ possit unusquisq; percipere, quàm grave sit Viro probo silentio suo tam gravia crimina sibi absq; dicitur involuere. Primo igitur antequam calumniis respondeam plicam è numero morborum explodam, deinde equum Iudicem rogo, ut liceat mihi vim injuriarum in personam Excellentis Domini Davissoni, tum in Gentem meam emissarum simili vi repellere, habita tamen semper summa characteris sui reverentia, ita tamen ut aliquando liceat mihi convitiatorem hunc Skuminovialiter, & ut Mercatoris Vilnensis Filium, & non Episcopaliter tractare, & deniq; sicut ille orbi universo Excellentis Domini Davissoni de plica opinionem, sed additis scurrilibus terminis explodere conatur, simili ratione quid de se & suis extravagantis cogitare debeat, ego Plico-mastix exponam.

Primo igitur antequam respondeam in specie calumniis Doctoris Fortunati Plempii & instigatoris ejus dicam in genere de plica & discutiam questionem, an sit morbus, nec ne? Interea nescio qua auctoritate audaciam Excellentis Domini Davissoni accusari velit in Epistola sua peritus hic Doctor, quum nullis ille mancipem se dederit, ut timeat scribere, quæ velit, exceptis Ser. Sac. Reg. Majestatibus, Dominus ejus clementissimis, nec teneatur de sua audacia ulli alteri respondere, præsertim in rebus, quarum nullam habet accusator suam notitiam, nisi ex Ecclesiastici cujusdam Excellenti Davissona prorsus ignoti inepta descriptione, qui ex sola relatione rusticorum, aut forsàn à matre commentitiam descriptionem habuit. Bonus enim ille Ecclesiasticus objectionem desumptam ex sanguine, qui dicitur quandoq; apparere in sectione plicarum, factam contra sententiam Excellentissimi Domini Davissoni appellat objectionem sensibilem, cum tamen sanguinem ex detonsa plica manantem, nec ipse Episcopus viderit unquam, nec alius pro ipso, & si hoc esset verum concederem plicam posse nominari morbum, sed doleo illum de rebus domi existentibus esse tam malè informatum, nunquam enim visus fuerat sanguis è crinibus scissis effluens, nec in Polonia, nec alibi, & si hoc ita esset quod sanguis in scissione appareret, illico traderem manus, & me victum ipse proclamarem. Jam sunt tredecim anni, ex quo in Polonia versatur Excellens Dominus Davissonus inquirendo sedulo, an unquam tale quid fuerit visum, sed nisi apud garrulas istas vetulas plebejas, quarum fides nulla est, nihil simile auditur, nam jam dicunt, modo negant, & quicquid

quid Auditorigratum fore aestimant, hoc affirmant, & posteritati relinquunt. Sed in rei veritate, quando premuntur, ut verum referant, fatentur liberè se nunquam simile vidisse. Primò ergo exponam celeberrimorum tam Philosopharum, quàm Medicorum sententias, qui de pilorum natura scripserunt. & qui pilos è numero partium corporis explodunt, & proinde non esse capacia subjecta, quæ actionem morbificam inducere possint probabo, deinde adferam tam valida argumenta, quæ ad silentium omnes aliter sentientes facile reducent. Dicam igitur: Quanquam pili è summa cute prodeuntes, & propria circum-scriptione definiti corpori hæcant firmissime; nec modò ad ornatum, sed etiam ad partium tutelam, & operimentum seu munimentum animalibus obtigerunt, tamen quia communi totius vitæ non fruuntur, neq; propriè nutriuntur, vel increseunt, sed æquivocè, ideo in partium numero haberi non possunt; nec enim reliquarum partium more alimento introducto, tracto ve nutriuntur, nec quoquo versum ampliantur (licet ætate provecus evadant crassiores & duriores ob meatuum amplitudinem & majorem excrementi adustionem, nec non constitutas habeant incrementi limites, quas non prætergrediuntur, ob naturæ providentiam, aut radialis expultricis rationem) sed ad radicem duntaxat novâ appellente materiâ ulterius radialiter progrediuntur, & in longum tantum promittuntur. Nam pili ortum habent ex fuliginosis crassis, & terrenis vaporibus, tum ex tertiarum coctione superfluis, tum à calore suscitatis, qui dum per angustos cutis meatus propelluntur, hærent & in illis stipantur, ac subindè aliis atq; aliis accedentibus trahuntur foras, teretes, substantia, figura, calore, pro humoris, caloris & meatus varietate inter se differentes, ut docet Gal. cap. 5. lib. 2. de temp. Ex quibus perspicuum est tria ad pilorum generationem concurrere. Primò fuliginosam evaporationem ut materiam. Secundò calorem excitantem fuliginem ut causam efficientem. Tertiò cutis siccitatem mediocrem, ut causam sinè qua non; si quidem cutis mollities & humiditas ut facile perforatur, sic foramina sinit coalescere; Siccior & durior vaporibus renititur: Hinc pueris ob mollitiem tenues capilli sunt, senes ob siccitatem caluescunt, Spadones glabrescunt, quia perforantur ex lib. 2. de Temp.

Sunt autem duo pilorum genera ex Arist. cap. 11. lib. 3. de Hist. & Galeni lib. 11. de usu partium, alii sunt congeniti, Conditoris providentiâ nati, naturis omnibus ab ipso ortu communes, ut in cap. ciliis & superciliis: ac hominis qui-

dem caput maximè omnium pilosum existit, tum ex necessitate propter humo-
ris & caloris copiam, cum cutis siccitate conjunctam, tum ob commoditatem, ut
ab externis injuriis cerebrum maximum & humidissimum vindicaretur ex
Arist., cap. 14. lib. 2. de partibus animalium, & Gal. cap. 1. lib. 2. de temp. &
Avicenna lib. 1. fen. 20. dicit pilos fieri ex vapore fumoso qui elevatur; resolu-
tum enim erat, quod in eo de vapore mixtum erat, & pura fumositas reman-
sit, quæ nulla animalia nutrit; & Fernellius de Elementis cap. 2. ex numero par-
tium corporis etiam pilos excipit, & hoc argumento utitur, quia non augentur
pili ab alimento intus attracto, sed materia extra impulsæ, quam hætenus radia-
lem vocavi, non radicalem, & quod communi totius vita non fruuntur, natus
enim calor operatur in quibusdam, non secus ac ignis, qui dum agit vires sulphu-
reas, primo ut fumos expellit extrâ spheram suam radialiter, humidum verò,
qui est fluor vel Mercurius, sulphur & sal radicaliter in se continet, & ad nutri-
tionem animalium in se retinet, unde tale argumentum ex Fernelio formari
potest. Quod vita communi non fruitur hoc ex partium corporis numero excludi-
tur, sed pili tales sunt, ergo pili non sunt corporis partes. Major probatur, quia
vita definitur esse effervescentia essentia & actionum origo, at ubi deest actio,
ibi deest corporis actio, & est quasi cadaver: Item quod non habet relationem
ad totum vivens, illud non censetur esse pars viventis: sed pili non habent rela-
tionem ad totum vivens; major per se patet, minor probatur, quod adesse aut
abesse potest à toto vivente non censetur fuisse pars corporis viventis; inde se-
quetur, si pili non sint corporis partes, nihil commune cum corpore habere debent,
quod partium viventis corporis proprium sit, at viventi corpori, omnibusq; e-
jus partibus hoc est proprium, ut morbis, symptomatibus & causis morbi subjicia-
tur, ergo quæ non sunt partes corporis non habebunt morbum, neq; symptoma,
neq; causam morbi in se continere possunt, & per consequens nec plicam, nec ali-
um qualemcunq; morbum, ubi igitur inuenietur plica Polonica si inter morbos
constituenda sit?

Deinde si crines essent partes corporis, aut essent partes similes, aut or-
ganica. Sed partes similes continentur in continuata serie partium corporis,
quæ distinguitur in caput, thoracem, ventrem, & artus, qui dissoluuntur in alias
partes, caput, faciem, oculos, frontem, aliâq; plura, & similiter de cæteris mem-
bris,

bris, alia in alias partes dissoluuntur; in qua dissolutione nihil simile cum reliquis partibus totius corporis pili habent. Ergo ex partium similarium numero pili excluduntur; non sunt pars organica, organum enim non sui ipsius, sed sui muneris obeundi gratia constituitur, & propterea nihil informe instrumenti nomine dignum est, & aptum ad aliquod opus: sic manus est instrumentum ad retentionem aptum, lingua ad loquendum, stomachus ad coquendum, sed pili ad nullum simile opus sunt destinati, ergo pili non sunt partes organicae corporis viventis.

Deinde quae verè numerantur inter partes simplices corporis viventis, comprehenduntur sub denario numero, nempe sub osse, cartilagine, vinculo, membrana, tendine, nervo, arteria, vena, carne, cute, at pili in isto numero non comprehenduntur, ergo pili non sunt partes corporis viventis, ergo non possunt numerari inter subiecta sanitatis aut morbi.

Præterea quicquid in nobis consistit, aut corporis pars, est, aut in illa continetur: corporis partes hæcenus denominavimus, quae continentur, in istis partibus sunt contenta, continentia, & impetum facientia, in quorum numero pili non comprehenduntur: ergo in pilis non potest esse morbus neque symptoma, nec causa morbi: Ergo quum contrà fundamenta Gal. Arist. Cornelii Celsi, Avicennae, Ferneli aliorumque coryphaeorum Medicina pugnet sententia, statuens plicam esse morbum, Plica è numero morborum prorsus erit eliminanda. Hinc patet pluribus de causis reprehendendum esse Plempejum, & ex his præcipue. Primo ex eo quod dicit pilos esse partes corporis. Secundo quod attrahent alimentum. Tercio quod plicosa capillitia egrediantur è raso capite, sicut fungi ex fimo. Quarto quod habeant formam triangularem. Quinto quod pili scissi sanguinem effundant. Sexto quod vermes nutriant. At quàm sint ista omnia falsa probabuntur in decursu.

Restat nunc ut per transennam ratione confirmem, quae hæcenus per auctoritates exposita sunt, & primo disputabo contrà insigne illud, & impudentissimum mendacium, quod celeberrimas Europæ scholas hucusque illudit, ubi dicitur pilos plicosos scissos effundere sanguinem: Ubi cumque non sunt vena & arteria, ibi non est sanguis, sed in plica non sunt vena & arteria, ergo non sanguis; verum est prius, ergo & posterius. Deinde vena & arteria quae sanguinem continent non reperiuntur, nisi in solidis & utilibus partibus; at crines complicati non sunt solida aut continua corpora, sed disgregata, nec aliter ab adversario habentur,

habentur, nisi pro inutilibus & excrementitiis partibus, in quibus nec vena, nec arteria reperiuntur; igitur in crinibus complicatis non reperitur sanguis, nec sanguinea materia.

Denique, ubi non est actio laesa, ibi non est morbus, sed in crinibus non est actio laesa, ergo in crinibus non est morbus. major vera est, quia morbus definitur per actionem laesam. minorem probo, ubi non est omnino actio, ibi non potest esse actio laesa, sed in crinibus nulla est actio, ergo ibi nulla est actio laesa, nec morbus: major constat ex se, minor probatur, ubi non sunt Spiritus radicales sed radiales, quales sunt, qui igneam & fuliginosam materiam per omnes poros corporis expellunt, & quorum Spirituum actio finitur in poris, ibi nulla est actio, sed in crinibus nulli sunt Spiritus radicales, sed radiales, ergo nulla actio laesa, nec non laesa, igitur nec morbus: Major est Hyp. in lib. de flatibus, ubi dividit humanam naturam in continentem & contentas, & impetum facientes; nam sub illa divisione, non continentur pili, quia non sunt corporis partes, sed excrementa corporis, pro ornatu, & tuendo à levibus iniuriis capite; minor per se nota est, nam ubi non sunt vena, nec arteria, ibi non sunt Spiritus, per consequens nulla actiones, & si nulla actiones ibi nulla vires, & ubi nulla vires, ibi nulla essentia, & ubi nulla essentia, ibi nullus morbus, & per consequens nulla plica.

Et sanè si verum sit illud Hippocratis oraculum contraria contrariorum esse remedia, ut ipse lib. de flatibus exposuit Medicina officium; Fames erit morbus, quicquid enim hominem molestat confestim morbi appellationem mereatur; Pharmacum autem huius morbi est quicquid famem sedat, sic sitim potus sedat, sic si sint incommoda per introductam complicationem in capite, per amputationem aut divaricationem curari debent; ea ratione, si detentio plicae, ut ignava plebs fingit in corpore, aut prohibitio exitus ejusdem per medicamenta cathartica, periculosa symptomata inducere possunt; in egressu omnia debent silere: sed dolores capitis, Epilepsiam, & similes graves affectus crebrius plicosi, quam alii experiuntur. Mirabilis igitur est natura imaginariae huius plicae, quia nec locum habet ubi degat, nec humorem ex quo fiat, sed fingitur esse, ubi non est, aliorum morborum symptomatis denominationem sumit, & tamen morborum istorum nomine non insignitur.

At si opponat aliquis, & dixerit plicam non esse morbum, neque causare symptomata,

ptomata. nisi quando in corpore latet, tunc respondeo non potest dignosci morbus, nisi per symptomata, at quae dicuntur symptomata ante exitum plicae, sunt symptomata aliorum affectuum, quae facile à Medico versato in praxi distinguuntur, sed quia pauci sunt Medici & non sufficientes pro centesima parte Gentis, Barbitonsores, qui nec dum principia Chirurgica norunt, sibi attribuant, nullo contradicente nomen Medici, dum aut literas Doctoratus emunt, & cum peritisimis Medicis Authoritate mulierum suffulti contendunt & quando haerent in praxi resistente difficili aliquo affectu, tunc ut liberentur cum honore, plicam accusant internam, & mulieribus tradunt ut cum Spiritu cerevisiae, aut pulvere, aut decocto branchae ursinae confricando fullaturam inducant, & si forte natura morbum superat, tunc effectus naturae & confricationis simul conveniunt, & solutionem morbi à plicae exitura attribuunt, & hoc saepe in Cholica biliosa accidit ita ut tunc in scissione plicae vix consentient, imò quamvis redeunte cholica, quae non minus agros torquere solet, imò & saevius, quam primò & tunc augentur symptomata propter obstructionem pororum capitis, & propter gravem decubitus, quem habent propter globosum & durum cumulum crinium, qui interponitur capiti, & pulvinaribus, & quamvis tunc non minus ab istis doloribus liberentur, quam prius ante exitum, tamen tam valet ista pertinax & contagiosa consuetudo, ut omnes adstantes in consensum trahat, ut aequè volentes ac nolentes à plicae scissione absterrcant, & ita non curantur agri à morbo, qui verè ipsos affligunt, sed à putativo affectu, quem ipsos affligere autumant.

Denique scheleton luis venerea ipsis insomnes reddendo noctes ab annis forsan viginti ipsos prosequitur, imò sub imagine plicae durat ad mortem, & talibus familiarissimus est affectus ophthalmia, cui facile succedit ulceratio corneae & cecitas, & si sit scissa prius plica aut non, & si prius fuerat scissa plica, tunc undique proclamatur hoc à scissa plicae evenisse, quae spernit omnia remedia, imò etiam consilium Divinum, quod dare locum Medico imperat.

Præterea quod summè est considerandum, si plica esset morbus, haberet subiectum in quo inhaereret, at plica nullum habet subiectum, subiecta enim sunt corporis humani partes, at plica in nulla parte corporis humani reperitur, nam si reperiretur aut esset in loco sanguineo, aut spermatico, non in sanguineo, nisi velit quis crines pro parte sanguinea statuere, cuius contrarium est ratione probatum; Non in spermatico, non sunt enim crines partes spermaticae;

Partes enim spermatica amputata nunquam coalescunt, nec unquam resartuntur, sed crines amputatione resartuntur. quae Diastolen spirituum radicalium comitantur. quum igitur plica non habeat subiectum in humano corpore ex numero morborum recte exploditur.

Præterea si plica esset morbus, haberet suam actionem ab interioribus partibus corporis convenientem, sed non habet, & si haberet, ista esset continuata actio, sed ipsa autopsy ostendit istam actionem esse interpolatam, quia partes inferiores & pericranio proximiores non complicantur, imò nunquam visa fuit in crinibus infra latitudinem trium pollicum à tonsura crescentibus; sed semper in apice, nunquam in fundo, Vnde patet istam complicationem non ab interiori actione quæ semper est perfecta, sed exteriori imputari, quæ fit iuxta voluntatem Actoris: Crines ergo cum nascantur expliciti, complicatio non à natura, sed ab arte & voluntate Actoris fit. Et hoc erit validissimum argumentum contra plicam puerorum. Et si quis plicam nuper nascentium objecerit. R. primò in pluribus nuper natis fœtus nascitur cum promissis capillis, qui juvante prius humiditate, sanguine & lochiis maternis viscosis in partu capiti adherentibus facile complicantur; Secundò à parentibus plicosos nati, possunt erumpere plicosi natura ipsa cum consuetudine conspirante ut dicitur infra referente Hip. lib. 4. de aëre, locis & aquis tractante de Macrocephalus sed si alia nationes istam pilorum adhaerentiam foverent ad extra; essent similiter illorum liberi plicati, sed alia nationes pectine singulis diebus crines puerorum divaricant & à complicatione liberant. Igitur plica est affectus putativus, & à cerebro superstitiosarum mulierum Russarum natus.

Sic perhibent Græci gens multum accommoda nugis

Garrulitate potens fingendiq; apta Magistra

Sed si articulorum dolores premant, illi non in articulis locum designant, sed ad capillitia confricanda cum spiritu cerevisiæ & pulvere spondilii, quem illi brancham ineptè ursinam vocant, confugiunt, Vnde absq; multo labore cum humiditate & pulvere cujuscuq; sit speciei exitum plica provocare credunt & ex inferioribus partibus ad crines plicam pellere credunt & sicut vulpes à cavea cum fumo accenso expelluntur, ita plicam curatum iri somniant. Pulvere enim illo, humiditate & crebra perturbatione cum viscoso sudore colligunt crines in massam: unde ælio ista extrinsecus procurata demonstrat satis fallaturam istam non provenire ab ulla actione interna; nam

si hoc

si hoc ita esset crines usque ad radices fullarentur; sed est distantia quadam inter cutem & plicosos crines, quae tota est repleta crinibus emanantibus è poris distinctis ad intercapedinem unius digiti. Hac ratione quando moventur plicosa capilitia fiunt aculeati dolores, sicut aliquis huc & illuc crines diuelleret.

Ita quando exostoses in ossibus tibiæ, femorum, brachiorum, aut capitis vexant, omnia ista Symptomata exituræ plicæ prohibita appropriant, imò quamvis guttur aut palatum à lue venerea exulcerata fuerint, si nasus ceciderit, aut oculi exulcerentur, non tamen tradunt manus, sed sanationem morbi à plicæ exitu expectant quæ tamen expectationi non respondet, & si ita, quare non scindunt, aut explicant plicam, nè impediant exitum, & ita infelicitatem infelicitati addunt: Eodem pacto si colici dolores illos afficiant, perire mallent, quàm credere alium affectum quàm plicam ipsos afficere, & sic iudicandi certitudinem Medicis expertis, & meliora sentientibus eripiunt & obstinatè plicam accusant, ita inter ipsos invaluit pertinax consuetudo, ut omnem morbum sub plicæ nomine collocent, proinde ac si quispiam consuetudinem credendi insinualet esse naves in cælo, vel novas Stellas, vel saltantes Satyros infra terram, ac si se aspicere obstinatè affirmaret, proinde ratione & rerum docta experientia reducendi erunt ad Veritatem amplectendam. Nam

Prudentis rectrix ratio est, nec opinio vulgi,
Certior est ratio, Duce quâ mens inuenit inter
Mille latens nugas, & inania somnia verum.
Hanc amat, hanc sequitur totis huic viribus haret,
Qui sapit ingenioque valet, cui valida mens est,
Æthereusque animus: sed crassa obtusaque turba
Non videt hanc Lippis oculis: hinc plurimus error,
Vanaque credulitas, & opinio vana sequaxque
Quod autem attinet ad responsum singulorum articulorum ab isto bono Doctore expōitorum breviter aperiam. In fronte igitur Epistola dedicata extendendo se in Reverendi Instigatoris calumnias scribit;

Vt alia taceam, dum de tricis capillorum Rusficis verba faceremus, diceremque Willielmum Davisonum Scotum Regis Vestri Archiatrum existimare, & ausum fuisse scribere, affectum istum pilorum esse imaginarium superstitiosum, fabulosum.

Adeste sodes, nam quisquis huic irato obviam accesserit, vapulabit, rectè vocat tricas Russicas; nam plica ista sunt vera trica & vulgi tere-tesmata, neq; habent fundamentum in rerum natura, sed in phantastica con-tumaci & superstitiosa consuetudine, quæ rationi sensui & experientia ob-ganniunt. Sed oculata sunt manus quæ credunt quod vident & non quod aures audiunt. Primò enim inquirendum an septendecim anni sufficiant ad acquirendam radicalem experientiam? Quod si non, vix Salomonis scien-tia sufficeret: proinde scribo nec ficta nec picta, sed quæ ratio, sensus & ex-perientia docet, commentitia semper rejicio neq; veritatem super largiloquas linguas, neq; multibibus aniculas fundare autumo; sed quæ ab ipsis eruditiori-bus Regni Poloniae Medicis confirmantur: imò & conqueruntur multum, quòd ita fascinetur tota regio à similibus nugis ut credant multò facilius esse annuere, quam plebejarum errori in hoc delirii genere resistere. Itaq; omnem spem eradicandi hanc pertinaciam amittunt, & malunt silentio rem transire, quàm importuna allatratione quotidianum litigium cum rusticis & vetulis suscipere quod ad excellentem Dominum Davissonum attinet, nullus labor ipsi gratior esset, quàm in re tam utili, quamvis ardua operam insumere, cogi-tet unusquisq; quid de illo voluerit, veritas & quotidiana proborum hominum attestatio, palàm facit illum nullum unquam quæstum in similibus nugis fecis-se; nulla enim impostura utitur, ut Dominus Doctor fingit, sed forficibus abscindere facit, & credo eum decem mille plicas abscidisse, ex quibus nec unus rediit, qui conquereretur, quum tam pugillicè, pancraticè, & athleticè valeant, atq; unquam valuerint. Deus novit & tota gens polona ubi vi-ctitat eum nullâ, lucrispe laborem istum insumere, & si velit, notum est in-signem quæstum posse facere; nam gens ista plicata nihil magis appetit, quàm à vanis persuasioribus decipi, volunt quidem ab omnibus affectibus à plica pro-venientibus, aut qui sub ejus nomine circumferuntur liberari, & propterea plurimi, qui conscii sunt luis venereæ ad decoctum accurrunt, aut ad minus palliantur, pro aliquot mensibus, multi etiam subumbra plicæ dolores suas no-cturnos quasi à plica provenientes deplorant, neq; curam patiuntur, quousq; pa-latus aut nasus ceciderit, sed de amputatione plicæ, à qua ut plurimum istos af-fectus causari credunt, ne verbum quidem volunt audire; sed exclamant si-cut Demetrius in favorem templi Dianæ, certè plicamagna & miraculosa res est, & si quis valetudinarios curare velit, oportet persuadere, ut remedia o-mnia

omnia exhibenda essent pro majori exitu plica: Ita si doleant pedes, genua, venter, caput, aut alia qualiacumq; membra, tunc somniant à quo possint talia remedia ipsis exhiberi, quæ dolores arthriticos à pedibus vel aliis partibus corporis sursum ad caput deferre possunt alioqui nulla fides Medico aliter curanti adhibenda.

Quod autem ad audaciam quam Domino Davissoni obiicit nullis se mancipem dedit, ut timeat quemcumq; exceptis D E U M & Ser. Sac. Reg. Majestates Dominos suos Clementissimos de ausu & existimatione ipsius scribit Dominus Doctor, sed pietatem debeat nominare, & non audaciam, cæcum enim & ignavum, in rectum tramitem deducere, aut nefos falso genti Polonæ in se bene merita ascriptos delere persuasit bonus affectus, dum errorem quo totus mundus falsâ plicæ imputatione obruitur, obliterare studuerit; sed præsertim tunc dum à Medicorum inquilinorum mentibus scrupulum istum veræ plicæ descriptione delere conatur, neq; quis mente sanus bonum ejus affectum reprehendet, aut iniuriis convitiis accipiet, sed è contrâ laudibus multis extollet.

Indignè quidem id accepisti. scilicet hoc superis cura est; dubito Religiosum præsertim Episcopum, quamvis adhuc in locis infidelium, indignè accipere sed potius benignè & cum summa modestia uti salutaris consilio, voluisse quod defacato animo in Compatriotarum suorum commodum datum fuit. Itane igitur pro bono malum redditur? quis crederet indigenam aliquem gratiam suæ genti præstitam velle indignè accipere.

Deinde meam advocationem pro Gente tua fortissima Flagitans, ut isti Nobili Scoto responderem instimulasti. Custodiat Deus lunam à canibus: Gens ista fortissima non eget tua clientela, nec veretur Excellens Davissonus tua imperita responsa, absit credere Religiosum pacis cultorem advocare potuisse aliquem, ut in causa aliena tam indoctus dimitteretur nec instigatoris nomen admittere potuisse, præsertim contrâ hominem, qui illum nunquam, vel solâ cogitatione læserat, nec dum cognoverat; Neq; egere credo Poloniam ad vocatione alicujus, pretio empti, ut suum ius contrâ Nobilem istum Scotum Polonorum omnium summum & debitum Fautorem, & laudum Buccinatorem, defendat: Ille enim scatus omnium ingratisimus, inconsideratissimus, & inconsultissimus fuisset si contrâ gentem sub cujus alis tam septendecim annis delinquerat, & ubi sub Ser. Sac. Reg. Majestatum Dominorum suo-

rum Clementissimorum laetis stipendiis iam dudum militaverit, pennam elevare voluerit. Certè hoc si ita esset ex omnium bonorum & sapientum conversatione meritò proscriberetur: Si bonus ille Doctor & Professor Lovaniensis Primarius tractatum illum integrum, quem tanti vituperat exactè legisset, plura quæ testari poterant invenisset, quàm seriò potentissima genti Polona vitam & voluntatem addiderit.

Et omne huiusmodi bellum libenter à me militatur.

Vult igitur in militiam proficisci Dominus Doctor, parùm refert, modò ne Galliam invaserit: nam relictà cathedrâ conquererentur studiosi de desertâ sua statione & alium Professore acquirerent. Captaturus igitur instigatoris sui gratiam, aliò debet arma sua quàm in illum jam ætate provecum & in Medicina benè meritum conferre ut ab aliis mercede expectata supplaceret; imò contrà talem non decebat qui mille sui similes milites doctrina sua & experientia lacte aluit, ex quorum numero ego & plures in celeberrimarum Europæ Academiarum cathedris reperiuntur, qui Doctoris huius militiæ injustam susceptionem reprehendent, & modestiam ipsi & meliores mores suadebunt.

Fateri debeo, panopliam me seu armaturam integram à te mutuatam esse. Turpe est Doctori & Professori Lovaniensis Universitatis, quæ celeberrimos quosq; Europæ viros semper tam in Philosophia, Theologia, tum arte Medica alere solebat à Religioso, sed Medicina ignaro arma mutuari, ut contra hominem, qui toto vitæ tempore Religiosis hominibus (longè remota remunerationis spe) auxilium præbere gloriatus est, aciem stringeret. In Ecclesiastico ordine duo Episcopi Vilnenses sub quorum suffraganeatu præ est illum altioris honoris gradu dignum æstimarunt, publice q; sanitates suas arte illius recuperatas fuisse sapius fassi sunt. Idem faciunt Illustrissimi Cancellarii Lithvanie, idem Secretarius Magnus Illustrissimus Cottovisius & maxima pars Senatorum. Etsi ista veritas ad Suffraganei illius aures non pervenerat, totum hoc loci intercapedine, quæ ad trecentas leucas gallicas distare noscitur, attribuendum; aut potius obscuræ conditioni, cui Aula polonica introitus denegabatur, nisi forsan cautioris ingenii fuisse crediderim, quàm ut auderet ingloriosè Aulam Polonicam ingredi, qui partem & servos Serenissim. Sac. Reg. Majestatum convitiis absq; ratione prosequitur. Et sane justè timeret Aula risum, nam si ad convertendos infideles per mutuatum nomen Gratianopolitani Episcopi in partibus infidelium destinatus, contra fidelitatem

litterarum professionis suae per libellum famosum, viro Religioso, pietate & bonis moribus praeedito indignum se se praestiterit, immaturum se adhuc pro tam augusto munere declararet.

Tam difertè, enucleatè, dilucideq; naturam Trichomatis explicasti ut Medicus nullus possit peritiùs rem perficere. Audiatur quis hic novus tonat Demosthenes, & audiatur Dominus Professor Episcopo suo Instigatori propter tricas suas abblandiens, & subparasitans. Subpuderet alium nisi pretio honorarii emptum, ita adulari; sed & vicissim audiatur Suffraganeus Doctori sua par pari rependens, nam in Epistola sua modo sensus deest, modo falsissima profert, in aliis autem locis rectè annumerari potest hominibus qui sibi vident, sibi sapiunt, & sibi credunt ut videre erit linea quinta prima pagina Epistola sua usq; ad finem, ubi tota ejus doctrina non tam versatur in confirmatione plicae, quam in vomendis contra viros probos & Excellentem Davissonum carcinomatibus putidissimis, viro Ecclesiastico indignis; In aliis autem locis aut sensus deest, aut falsa profert: dum Dominus Doctor Instigatoris sui laudes canit in sua Epistola dedicatoria, Dominus instigatus reciprocum reddit in sua epistola ad instigatorem de valetudine sua tuenda, sicut equus pruriginosus scabiosum conscalpens. Sed si tam peritè doctrinam plicae explicuisset Reverendus Episcopus, ac pretendit Medicus suus, Medicis interdicienda essent cathedrae; Sed ista scribendarum Epistolarum peritia omnibus paedotribus familiaris est, vapulabant enim ejus discipuli, quando paedagogiam suam exercebat, nisi peritiam istam psittacorum more acquisivissent, sed bonos mores pauci norunt, quorum ignorantia, quàm sit Reipublice praedjudiciosa nullus ignorat & ut cum Palingenio dicam per magni referre quo pacto nutritus sit puer, & à quo instructus sit, nam quos mores puer adhibet, & quas

Artes à teneris discit, retinebit adultus,

illà diu durant, animisq; tenaciter haerent;

Ergo sit probus, & doctus, prudensq; Magister,

Qui puerum instituit, cogatq; assuescere honestis.

Et supra omnia timere debent parentes tales Praeceptores filiis suis dare, qui proni sunt alienam famam denigrare, nam qui proficit in Literis & deficit in moribus, plus deficit, quàm proficit, sed perita ista epistola à Doctore nostro commemorata foliis sequentiùs examinanda erit.

In

In cujus varia doctrina & eruditione ex ungue leonem licebit
dignoscere.

Quando incideram in locum ubi de ungula leonis comparisonem facit, putabam non disparatam etiam facturam comparisonem, si de laudibus asini aliquid etiam dixisset, nec enim tam ignobile est animal asinus, ut vulgus putat; Passeratius enim non obscurus Poëta, tum Orator præclarum tractatum de laudibus asini edidit, & in hoc forsan utiliore operam præstitisset Reverendissimus Episcopus, quam suffurando alienam pennam ad apologiam faciendam pro Natione sua, quam nullus nisi mente lesus, Excellentem Dominum Davissonum lesisse judicabit, imò è contrà gratia summa deberentur ipsi, qui turpi hac affectione gentem, ubi viget, exuit, & credere vix potuerim aliquem velle cum tanta acredine Excellentem Dominum Davissonum aggredi, quia plicam ex animabus credulorum delere voluerat, sed potius credam provenisse ex pruriente aliquo ingenio, qui aliquem pro objecto vanitatis suæ habere ambiebat, ut aliis per ejus responsum merces suas pro elogio elocare possit, aut ut toti Gentii suam capacitatem in literis scribendis ostendat, aut ut se quasi solum in tota Polonia relictum esse ostendat, qui se opponere injuriæ fictæ auderet, & contrà talem, qui nunquam somniavit Nationem semper optimè de se meritam, verbo scripto nè quidem cogitatione lādere; imò qui potius omni bonorum officiorum accumulatione ambire videtur Gentem Polonam, dum plicam non esse morbum demonstrat, nam hac ipsa ratione potentissimæ genti utile & gratum opus facere videtur; Primò ut pateat exteris nationibus DEUM & naturam non dedisse genti Polonæ defectum aliquem monstruosum, quo pro maledictione aliquā ab aliis terræ regionibus distinguerentur. Secundò utilissimam operam se præstare arbitratur & muneri suo apud Ser. Sac. Reg. Majestatem appropriatissimam, dum multos homines aliis gravibus affectibus sub umbra plicæ cruciatos liberare & distinguere conatur; dum enim infelici quadam consuetudine & parentum inculcatione tota gens ferè in consensum trahitur, omnes ægritudines ad plicam, quam immedicabilem tenent, remittunt; Unde fit ut medicorum apud plicos nullus, vel raro usus sit, & ita tertia pars Polonorum Republicæ sit defectuosa, quia est vaterudinaria, & neq; in pace, nec in bello utilis, & quod pejus est, consilia Medicorum fugit, quasi contraplicam solam noxia essent. Quanquam Deus ipse Medicorum labores non inanes esse prædicat, prohibetq; nè ægri ante curam è manibus Medici discedant quia opera ejus utilia esse testatur.

statum. Qui igitur plicam tenent immedicabilem, si plicam pro morbo teneant videant ne DE I testimonio obtrectent; in mirabilibus enim & scientia hominibus traditis vult ipse DEUS gloriari, tum Medicos laudibus, præmiis, aut honorariis affici, & à prudentibus non vult ut despiciantur, est enim minister DE I corporeus, dariq; locum etiam Medico imperat, quia illum coronavit DEUS.

Non igitur potentissimam gentem ledit dum scissionem complicatorum pilorum suadet, nec debet sana ejus admonitio alicui esse suspecta, nec scandalosa, nec cogitat offendere aliquem dicendo, negligentiam esse causam complicatorum capillitiorum, nam dum hoc dicit, non intelligit ignavam, aut socordem negligentiam, sed supersticiosam, credulam & à falsa opinione damni subventuri stabilitam à pluribus annis fixà consuetudine innatam; Itaq; querela ista negligentia est nimis delicatula, & cuius nationi propria, nec omnes isto crimine inuri affirmat, sed rusticos & plebejos, qui maximè hoc defectu laborant, & qui nullam aliam causam dolorum plicarum, aut affectuum contra naturam tribuunt, quàm maleficiis Dæmoniacâ arte actersitis, proindeq; omnem Medicorum artem rejiciant, & ad exorcismata contendunt. Absit, cogitet gentem negligentia nullo inuri, multò magis ut consequentius imaginarius ineptè ab isto sibi ignoto objectus acquiescat; quæ quidem non possunt nisi injuriosè sibi attribui, & quamvis plicam meritò à morbi essentia deleat & istam opinionem, tot seculis, ut iste Dominus Doctor asserit irreboratam, & à parentibus inculcatam, ab avis, proavis, atavis, tritavis propagatam & traditam destruat, & pro verissima fabula teneat, quid hæc ad nationem? errores tam mentis, quàm corporis sunt vitia peculiaribus hominibus, non genti obijcienda. Nulla natio est quæ non habeat hypochondriacos, stultos, fatuos, deliros, melancholicos, & ipsa etiam Flandria similibus (ut video,) non caret, an propterea ista vitia toti genti, ubi tales vivunt, imputanda erunt? Sani homines qui sua scripta legent, invenient eum semper honorificam de natione æstimationem habuisse, & adhuc habere. Immitiori ingenio præditus has consequentias non nisi deliranti, insano, furenti, stolido, stulto, & infrunito, non mentis compositi, nec sincipitis sani, sed fatuo ut verbis ipsius Domini Professoris utar, attribueret; imò aliquis eo immodestior civitatem ubi vivit moneret, ut stultam istam, infrunitam, insanam, fatuam, credulam, stolidam opinionem de plica deponeret, vel alioqui è civitate ejiceretur, nè civitatem, imò forsan Provinciam totam contagiosâ plicæ opinione plicosos suo exemplo reddat. Dominus

Davissonus tamen parit, nec tantâ injuriâ præclaram Universitatem Lovaniensem afficere vult, ut credat tam doctam, & sapientem cohortem corrigere Virum primarium suum Profesorem voluisse, si eo gradu indignus fuisset, quamvis Dominus noster primarius Professor scripto publicè edito, tum Reverendissimus Episcopus scurrilibus carcinomatibus illum Excellentem Dominum Davissonum sugillet & redat, quibus convitiis majorem injuriam faciunt Sereniss. Sac. Reg. Majest. quæ ipsum in servitiis suis tot criminum reum ad Septendecim annos accusatum detinuerunt; Apparet jam sequela falsa, quam illi inducunt de Excellenti Davissono accusante causam plicæ Polonicæ esse ex negligentia pectinandi capillitia, quam ille non supinam aut ignavam accusabat, sed illam meticulosam, quæ à futuri morbi timore proveniebat, sed Nobiles Poloni & tota Aula Polonica cachinno ipsos accipient, neq. pro fœus nationi Polonia venditis unquam illum accusabunt, neq. criminum sibi objectorum reum judicabunt Libere & cum summa felicitate & honore Medicinam inter ipsos à Septendecim annis, imò & gratis exercet, contentus lauto & magnifico stipendio Seren. Majest. neq. pauperies sua ut vult Reverendissimus ille Episcopus unquam fuit illi onerosa, imò contigit illi Clitelis similium Domino Episcopo quàm saepe onerari, sed jam percipit ipsum, & eos satis esse fortes, & illum satis longas habere aures, quia Lovanii Medicinæ studuit, ut possit permittere istas Clitellas, & cultrum suis lateribus & Medico suo affigi. Gallia quæ per triginta septem annos illum aluit testabitur eum agrè ab illa dimissum esse, nec ipsum Polonia per mare, per terras pauperiem fugientem ad se vocavit, ut ipsi ineptè somniant, nec oberrantem per vicos querentem in Polonia, quem devoret, recepit. For- san ut ait bonus ille Episcopus adhuc non tam citò in locis Fidelium Episcopandus, sed à tali munere suspendendus quousq. meliores mores didicerit, nec Domini Davissoni fides unquam in questu fuit, sed ultrò & sinè pretio commoda omnibus: solum lautissimo Sereniss. Sac. Reg. Majest. Dominorum suorum Clementissimarum stipendio contentus, & ita toti Aulæ absq. ulla labe hucusq. approbatum fuisse constat.

T. S. E. G. Epistola diffamatoria contrà Excellentem Do-
minum Davissonum & Nationem suam scripta, quia pli-
cam è numero morborum separare voluerat.

CLARISSIMO EXPE-
RIENTISSIMOQUE VIRO
VOPISCO FORTUNA-
TO PLEMPIO
DOCTORI & PROFESSORI
MEDICINÆ IN ACAD:
LOV: PRIMARIO.

T. S. E. G. Benè & sibi & aliis valere.

IN nupero nostro colloquio quod de tuenda mea valetudine hoc
opportuno anni tempore habui tecum Vir, Clarissime, cum de
variis morborum symptomatibus, eorumq; medelis te audirem,
incidit etiam occasio de plica discurrendi affectione multorum in
Polonia periculosa, adeòq; pertinaci ut doctissimorum etiam opinio-
nes hucusq; sed etiam nunc eludat, & cum de illius circumstantiis
loqueremur, ecce novum verè novum Caledonii fœtum ingenii au-
dire mihi licuit; Dixisti Vir Clarissime Medicum aliquem Scotum
nuper scripsisse de plica, ejusq; non aliam dedisse causam, quàm pe-
ctendi capillos negligentiam & ut sensibili objectioni respondeat, cur
in sectione plicarū sanguis quandoq; videatur vermium illum esse in
capillis scaturientium, quos Heinſius non ità pridem singulari elogio
honoravit. Si ignarus rerum scripsit, condolendum: sed turpe est Do-
ctori: Si prudens retundenda calumnia plurimis plicâ laborantibus
famosa. Sed viderint alii nisi fortè fucos etiam venditare Nationi con-
cedatur, quæ

Per mare pauperiem fugiens.

In Polonia passim quærit, quid de viciis oberrans viro tam prudenti, tam insolens dicendi licentia minimè conceditur, cujus non in quæstu fides sed rei evidentia esse debet: eaq; demonstrari scientificè ut ab homine Doctore, more solito aliarum rerum sensibilibus, ut potius rem per causam, quàm causam per rem intelligamus, & certè multos vel scelus fingit, vel invidia etiam doctissimis supponit naves, quos non detegit nisi tempus vel purgata innocentia, quandoq; tamen præsumptionem augere potest vel hominis, vel gentis conditio: uti de Scoto fortè Clitellario.

Cui fibula cultellusq; supellex

Patriota suus ovenus.

Qui modò venisti nostram mendicus in urbem

Paulum mutato nomine sis Medicus.

Popularibus autem illis, etiam perfidia in Principem lucrum quære-
re funestus Regis optimi exitus non ita pridem comprobavit. An-
nales nostri, & qui plicæ circumstantias penitus introspiciunt, ali-
am ejus dicunt originem. Florus Joachimi Pastorii Polonicus lib. 2.
cap. 14. narrat tempore Nigri Poloniarum Principis in Russia à tran-
seuntibus Tartaris immisis humanis cordibus, quæ veneno imbue-
rant, infectas aquas, nova morborum genera peperisse, quorum ut
causa diu fefellit Medicos, ita soboles hodieq; in inexplicabili tricarū
contage, quam plicam vocant creditur vulgò superesse; hujus Tar-
tarici sceleris meminit etiam Spondanus (Bzovium, Cromerum, Dlu-
gosium, & alios qui historia Polonæ vacarunt prætereo) Anno 1287.
nm. 10. [Cæterum inquit nè Russi quidem quanquam focii pro-
fus expertes malorum à Tartaris fuere, nam excelsuri illi è Russia, ut
est malitiosum hominum genus, atq; incantationum, & veneficiorum
gnarum aquas omnes infecerunt, exfectis captivorum casorum cor-
dibus & præsentissimo veneno imbutis, ac verubus subter aquas defi-
xis; unde plurimi mortales, cum serius mali causa animadversa es-
set, miserabiliter extincti sunt.] non facit quidem hîc plicæ mentio-
nem, sed concors in Russia traditio approbat, plicam ab infectis illis
aquis derivari, adjuvante etiam fortè Regionis temperamento, ut a-
pud plerosq; illius tractûs incolæ hæc affectio sit malum quasi hære-
ditarium,

ditatum, sic aquarum qualitas styriaca dicitur generare strumas, & cibos potusq; per sui digestionem, & continuam novi humoris accessionem alterare nostra corpora plus quam certum est: Sic de venenatis hominibus, qui serpentibus ad ultimos Ægypti recessus vescuntur, à multis traditur. Humor autem ille nocivus, pro varietate temperamenti in variis corporibus varius, si fortè largius in aliquod inflexerit, facilius totum corpus pervagabitur, ac ad ipsum radicale pertinet, & velut in lebetè aliquo calore nativo coctus, crasset, concresetq; corpori tantò difficilius expellendus, quanto solidius firmatus, quod si novo aliquo calore eoq; forti premetur intus diffundi, quandoq; & evaporare poterit: ideò qui ab infantia hoc plicæ malum sentiunt plerumq; (non semper quidem ob defectum caloris debiti sed plerumq;) in adolescentiâ à plicâ liberantur, illa enim ætatis temperies caloris conservationi accommodatissima decoquit superflua, & necessarium tantum tuetur, ac fovet temperamentum. In senibus autem difficilior curatio, nisi ob defectum nocivi humoris vel propter exiguitatem sui lentè evanescentis, vel cibo sibi aut aëre contrario sese dissolventis, sic plicâ laboranti caput radere in Polonia lethale; in Tartariâ verò si quis plicatus in eorum captivitatem devenerit rasura minimè nocet, bonitate climatis interueniente, vel inopiâ ciborum, laborumq; assiduitate, & sudorum accedente, hæc caloris nativi variatio variat etiam plicæ genus, alia enim mascula, alia foemina dicitur, denominatio talis à ratione non deviat, cum solers naturalium indagatrix antiquitas, differentiam quasi sexus, arboribus, etiam nonnullis plantis, lapidibusq; affinxerit, quæ foemina totum patientis horribili spectaculo involvit caput, ut non tam capilli, quam villosus aliquis pileus, congenitus homini videatur, talis, quia ex nimia humoris viscosi fortè abundantia, & debiri caloris defectu oritur curatio plerumq; desperata, sed mascula quæ propendentes aliquot ad instar funiculorum plicaturas habet licet & illa ad scita hætenus medicamenta contumax, sæpè tamen spontè sua, consumpto fortè per calorem humore nocivo decidit, & patientem à doloribus & molestiis absolvit, sed neq; hoc perpetuum, ut vermes suprà nominati semper plicæ adhæreant: multos vidi laborantes plicâ à vermibus his immunes, inter alios virum Nobilem Po-

onum Petrum Michaëlem Niesmierski nomine, ferè sexagenarium in alba Russia mihi vicinum, cui capitis pars superior plica fœmina ad instar pilosæ pyramidis implicita nullum unquam habuit pediculum; imò nùm à vermium illorum molestia quandoq; vexaretur interrogatus, constantissimè negabat, eamq; occultam sibi tricarum illarum dicebat qualitatem ut si vivus aliquis de simili specie vermis acceptus aliundè, plicæ relinqueretur, impositus necessariò moreretur. Sive vis humorum illi contraria fuerit, sive mercurius pediculum secundum multorum experimenta noxius, quo ille maximè quondam ob ignorantiam morbi (totus enim antequam malum implicam emergeret contortus alterius affectionis præ se ferebat genus) curabatur, capillos virtute suâ tinxerit ignotum fuit omnibus: & secundum mihi maximè dubium, cùm illa medicamina, ante viginti & amplius annos sumpta, loci, ciborum, ætatis mutatione debuissent evanuisse. Tùm quòd etiam in defectu mercurii, humoralis vitiatum & igne nativo calefactus, si nimium sit acer & adustus, ac erodens (qualis est materia elephantiasis: experienciâ verò constat elephantiacos non esse pediculosos) gignendis pediculis sit ineptus, Aldrovandus lib. 5. de insectis addit humorem talem adeò esse naturæ animalium inimicum, ut nec mures, nec muscæ eum gustare audeant, quin instar aceti terram fermentet, teste Medicorum Coryphæo Galeno, talis autem humor plicâ etiam laborantibus pro temperamento patientis potest contingere, quod igitur dixi à veneficiis Tartarorum hoc plicæ malum originem ducere certissimum est, sed & hoc considerandum: in remotissimis quoq; à Russia rubra (cujus aquæ ut dictum infectæ) regionibus centum & amplius milliaribus germanicis ab ea distantibus hominibus etiam illis, quibus nullum cum Russis sibi vel majoribus suis commercium intercedebat hoc malo torqueri sæpè evenit occulto nobis regionis genio, debilitatur primò patiens, tùm capitis dolor acutissimus, contortio membrorum, & mirabiles intercedunt cruciatus: & nî maturè prospiciatur, exanimant: cùm verò nesciatur causa mali veneficia plerumq; incusantur, vulgi fide, remedium his doloribus experientia docuit: decocto ursi branchæ cujus esus in Polonia familiaris lavatur caput patientis

tientis aliquoties, & si plicari crines incipiunt, spes certa convalescentiæ, & omen finiendorum dolorum infallibile, plicas tamen exortas, indè vel evellere, vel refecare, vel atterere præsentaneum est periculum recidivæ & indebilitato corpore etiam mortis, vocatur Polonicè hic morbus Gozdziec, quasi clavicularius, quod corporis, capitis præcipuè clavis confixi dolorem æquæt. En habes fidem plicæ, quàm mereatur Scòtus ille. Vir Clarissime involuti ex longo decubitu, vel peccendi negligentia crines causantne internum aliquem viscerum dolorem? contorquentne hominem?

Adimuntne aliis sua munia membris?

Qua trlicantur facilitate, eadem extricantur, & nulla sequitur alteratio: in plicâ contrarium, imò huic malo non crinium tantum plicatura, sed etiam unguum excretionē portentosa natura medetur; Non nullis enim si fortè contrarius in capite prædominatur humor venenum illud in ungues educitur, prodeuntq; contorti, nigri, crassifor-
mâ solitâ & colore humanorum ordinario, alieni: datoq; casu, hos etiam ut capillos, præscindere, æquè periculòsum, attamen bonus ille Doctor, negligentiam peccendi capitis huic malo imponit causam, & fortè multis imposuit, hoc certum quòd capillos ad numerum frangere, & molliæ cincinnorum cum mulierculis certare à decore nostro, uti virili, sit longè alienum. Non curamus itaq; Poloni hæc prostituta excrementorum capitis ornamenta, sed illa magis, quæ sunt de necessitate naturæ, ipsa illa. 1. Cor. II. 14. docet nos, quòd Vir, si comam nutriat, ignominia est illi, mulieri pro velamine dati sunt, sed quis Hercules Augiæ stabulum expurgabit? dum modò.

Sint procul à nobis juvenes ut famina compti.

Honestas capillorum apud nos non muliebris: Sed & glabriciem totius capitis, Turcis Moschisq; usitata inculamus: medium promore gentis & virili decore retinemus: caput semper peccimus, sæpè lavamus, nec illud frivolum curatur à nobis:

Caput abluere nunquam.

Curent illi qui beneficia intellectus lotionē capitis abstergi triment. & ut retineantur fortius inspersis cineribus cutē indurant, majus itaq; periculum involutionis capillorum vel ex longo decubitu vel.

vel peccentium negligentia Scotis deberet esse vel aliis satyraceis capitibus cum rudioribus plerumq; illis, neq; peccen sapè ad manum, neq; ille accuratus capitis semper cultus. Hæc sat de plica quâ se miserrimè vir ille bonus implicavit, & si quam antea taciturnitas illi comparaverat auctoritatem, imprudens quâ se prodidit scripturâ, tortum illius ingenium, & stultis compositum mendaciis Europæ explicabit. Tuum restat Vir Clarissime, ut pro illo quo semper flagras eruendæ defendendæq; veritatis amore, falsa & commentitia Scoti illius ostendas orbi, ut videant omnes docti maximè illum esse barbarum qui indebitè Polonis negligentia peccendi capitis inurit barbariem; & imperitè, temerè, maligneq; scripta doctis tuis uti soles rationibus convincas. Vale, & omnes diutissimè benè valere jube Lovanii. Anno 1662. Junii. 7.

Responsum ad Epistolam superiorem.

ET si invitus, extremaq; necessitate coactus, si quisquam alius, faciam ut hujus Epistolæ calumniis respondeam, tamen benefactoris mei bonæ famæ non desinam subvenire, & quam possim sedato animo, & passioni meæ vim imponere conabor. Interea quæ conquerendi occasionem mihi pro amico præbent, fideliter toti mundo aperiam. Contigit Excellenti Viro Domino Davissono antè paucos annos prodromum, tum commentaria in Petri Severini Dani sublimis Philosophi tum Medicis eximii Idæam Philosophicæ medicina typis publicis emittere: Sed quum propter excusabiles rationes, in Authore isto plurimæ obscuritates laterent, quæ peritissimorum Scholæ Peripathetica Professorum ingenia eludebant, obicem omnem dimovere conatus fuit jaciendo fundamenta doctrinæ Platonice, & Veterum Philosophorum (quæ jam dudum à Scholis publicis exulavit) ut unicuiq; sed præcipuè Hyppocraticæ doctrinæ Studiosis, quam fuerat ille necessarius, innotesceret. In loco quodam Authoris, quum de transplantatione loqui sibi contigerit, quam in vulgari Medicina metastasin, aut pravam epigenesin vocamus, non potuit omittere, quin aliquid de plica Polonica nationibus peregrinis ineptè relata veris suis coloribus depingeret. Ecce Theodorus Skuminovius Reverendissimus, sed adhuc in partibus infidelium Gratianopolitanus Episcopus instigat Vopiscum Fortunatum Plempium Universitatis Lovaniensis Medicinæ Professore primarium, ut contrà illius
de

de plica sententiam calamum suum acueret, sicut ex ejus epistola videtur. Sed dum non potuerit doctrinam de plica destruere, quam ille in Nationis utilitatem, & probri vindictam instituerat, Ecce Skuminovius opem ipsi fert, & ut navus nationi suae impositus injurio:è, & in ejus dedecus per totum orbem sparsus in aeternum permaneat, contendit, illumq; in Polonos male meritum fuisse, (quod ab isto specioso defectu compatriotas suos liberare voluerit) accusat; quum tamen è contrà sani homines eum summâ laude dignum aestimabunt, & non falso sibi imponent, injurias in gentem illatas, quod plicam esse superstitosarum mulierum commentum teneat. Unde Plempius addito Hercle vocabulo ridiculo, & exoleto confirmat esse audax, & intollerandum facinus. Quare non addit ille literarum imperator: ô scelera, ô mores, ô genera sacrilega quare non pol, mecastor, poledopol, & omnem comicorum fidem, aduocat, quare Junonem, Lucinam non in vocat, ut parturienti infamiam inopi, misero, & innocenti subveniat; debet addere: ô facinus magnum & memorabile, Di vestram fidem succurrite, & in istum plicomasticem ruite, prosternite, agite, tondite, quia plicam voluit à morborum catu distrahere; sed videbit Hercle in angustum oppido cogi suas copias, quamvis vix compos animi sit, cum ità ardeat iracundia, absq; ullo verae causae fundamento, dum calumniis Excellentem Dominum Davissonum virum innocentem & apud gentem ubi vivit onerat, & nisi protè cognosceret gens ista strenua & potens & in eum benè merita, quantum illorum civilitati esset adstrictus, nescio quid illi & alia etiam nationes de ipso crederent, præcipue quum Sectione octava capitis septimi de Trichomate talia verba edat:

Ab homine alienigena Nobilem, potentem, strenuam, ingeniosam gentem, à cujus Magno Rege, Reginaq; lautissima meret stipendia scripto publicè edito traduci quia nempe plicam pro morbo non numeret, rogarem, annè hoc sit nationem offendere. aut traducere, dum causam plicae nullam aliam, quàm intermissionem extricationis capillitiorum per pectinem constituerat, & verum quidem est, sed intermissionem istam provenisse à segnitie aut socordia nunquam asseruit Excellens Dominus Davissonus, sed à timore & metu infortunii subventuri, ad quem fovendum parentum consuetudines fallaces, & deceptoriae observationes plurimum contribuerunt; tum paucitas Medicorum, quæ aliter informare gentem in re medicâ minus versatam prohibeat; omnia hæc possunt absq; ullæ gentis offensione

fiane affirmari & absq; consequentiis istis ineptis, iniuriosis, non solum contra Nobilem, strenuam & potentem & ingeniosam gentem; sed contra Personam Excellentis Domini Davissoni objectis, & eò usq; ut stolidam, stultam, & infrunitam, delirantem gentem teneat, quia plicam pro morbo non tenet est pulchra consequentia. Poloni aliquot laborant plicâ, ergò ille qui plicam à morborum genere separat, gentem esse stolidam, stultam, infrunitam & delirantem dicit, & quia dicit immeritò morbi nomine insigniri. Sed ad aniles fabulas referri, propterea aliter sentientes eodem iudicii & mentis non esse compotes, nec sincipite sano; & ut paucioribus verbis omnes istas falsas consequentias contrahat, fingit Excellentem Dominum Davissonum asserere se esse alterum Hippocratem è longinquo accersitum, ut insanienti Democrito opem & salutem adferret & omnes ista falsa consequentia inducuntur, quia Poloniam à plicæ nævo liberat. Interea multum vereri debent, tam Instigator Skuminovius, quàm Infortunatus Plempius audire, quàm malè agatur in mûndo de illorum in hoc casu iudicii fama, sed à dolore isto me componam, quousq; singulis articulis Epistola Domini Skuminovii respondeam, qui in ipso vestibulo loquitur, de morborum variis symptomatibus, eorumq; medelis aliquis me insolentior diceret eum curam animarum velle relinquere ut morbos corporis aggrederetur, sed hoc essetne ab equis ad asinos velle descendere? & videri omnium rerum sciolus juxta illud Poëta:

Grammaticus, Rhetor, Geometres, Pictor, Alistes,

Augur, Scenobates, Medicus, Magus omnia novit.

Nam affectione, ut ait, multorum in Polonia periculosa, adeoq; pertinaci ut doctissimorum etiam opiniones huc usq; sed etiam nunc eludat. Vox popularis sola à longa consuetudine stabilita, vix primis annis eradicatur, præsertim quando in totum pene orbem sub prætextu aliquo specioso spargitur, & qui velit prima fronte insanas istas consuetudines delere, nihil minus faceret quàm si torrenti humeros opponeret, nè ad mare decurreret. Dominus Davissonus quidem primo istis difficultatibus sese objecit, sed fractâ glacie venient post ipsum, qui funditus eas evertent, & Polonos ab hoc turpi nævo liberabunt; Plica enim est voluntarius morbus, si morbus debeat dici, & nullus habet nisi qui non velit carere; nam affectatio credendi absq; ratione ea, quæ fama inter vulgus sparsit, illam genuit, & fama alas à creulitate suppedita vit, & ut cum Ovino dicam:

Rumor

Rumor rumores, errores parturit error
Vt nivis exiguis crescit eundo globus.

Et cum Marone

Mobilitate viget, viresq; acquirit eundo
Tam ficti praviq; tenax, quam nescia veri.

Plicam enim ut sobolem fama genuit, amplexu progressu auxit, quia non habuit Medicos, sed plebem Authorem, quæ quidem non pura ratione, sed affectu & desiderio summo natos suos enutrire solet proinde fingendo credunt, & credendo fingunt, & quicquid audiunt credunt se vidisse, & quod vident augent, & extollunt, imò assuefactio seu affectatio videndi insueta deformia, & delira falsaq; spectacula inducunt mentes hominum, ut primò emulentur quæ affectant, & ita quæ prima vice apparent deformia, assuefactione longâ pulchra solent apparere, ita peregrina primâ facie displicent, postea appetuntur, ita plicosi primò visu apparent horridi, consuetudine postea contagiosa mollescent, ita ut si unus plicam in pago gerat, postea plures volunt habere, & tandem omnes, sed nimis serò in ejusmodi deliria animadvertitur, præcipuè si sub Authoritate virorum siæ dignorum ad plebejos descenderint hæc sunt enim :

Veluti vatum fomenta furentum
Mos quibus est semper varias effingere nugas
Ut stolidas dictis delectent talibus aut res
Qui facilis credit, facilis quoq; fallitur idem
Sic stulti verum fugiunt, & falsa sequuntur.

Et cum de aliis circumstantiis loqueremur, ecce novum Caledonii fatum ingenii audire mihi licuit, dixisti Vir Clarissime Medicum aliquem Scotum nuper scripsisse de Plica, ejusq; aliam non dedisse causam quàm pectendi capillos negligentiam.

Hic Titulus Caledonius, quem tu instigator iam superbe de dignaris est parascene ad sequentia, quia tu conscius pravae tuae causæ vis non solum Generosi Davissoni personam, sed gentem etiam suam, & meam digladiatorio animo invadere relicta causæ tuæ defensione, à qua plurimum decedis.

Et ut sensibili objectioni respondeat cur in sectione plicarum sanguis quandoq; videatur.

Sed antequam ulterius progrediar aliquis me impatientior pro ridiculo

Dominum Skuminovium traderet audiendo illum de sua gente ita pueriliter disserentem, sed prius ipsum ad Poeta consilium remitto.

Verum Sive rogas aliquem, seu forte roganti
Responsurus eris, prius ipsam consule mentem
Quam vox exiliat quæ postquam est edita retro
Haud remeare potest, verbum semel ore soluto
Emisum longè, nequit ad sua claustra reverti.

Et primum quidem, cum hæc verba legerem, putabam hanc sensibilem (ut ait) sanguinis effusionem Excellentissimo Domino Davissono obijci à Domino Skuminovio, ut sensu ipso eum convinceret? Cumq; transirem ad sequentia verba: Vermium illum esse in capillis scaturientium quos Heinſius non ita pridem singulari elogio insignivit. Quid sibi vellet Episcopus intelligere non poteram, neq; quomodo antecedentibus aut sequentibus illa cohererent, neq; quis eorum esset sensus ritmus & mensura, & sanè hac labyrinthea confusione ita iam affictebar, ut propè stomachum faceret (uti nam etiam sine hoc non fecisset) ista elegans & perdocta epistola è qua (nè plempius elogio laudetur) velut ex ungue leonem, variam atq; abundantem Episcopi doctrinam eruditionemq; animadvertere cuivis licet. Sed in tempore remedium attulit nauseabundo Philologus Plempius: refert enim cap. 7. sect. 10. à Domino Davissono dictum esse, punctos illos capillos sanguinem non effundere, sed de fursure pediculus, spurcitia, inhonesto fatore totius capitis eundem prodire: itaq; hoc ipse inter alia Episcopo narravit. Hinc statim cognovi, quid ambagibus illis significaretur: nempe inquit Dominus Skuminovius sibi relatum esse à Plempio, quod Scotus ille negans plicam, ut se expediret à sensibili illa objectione, autumabat sanguinem in plica discissa effundi ex vermibus in capillis scaturientibus quem ego verborum sensum divinare aliàs potuissem nunquam duabus de causis, primum quia nunquam Dominus Davissonus asseruit hoc, quod ei affingitur à Plempio sicut ostendam, quando in examine eorum, quæ dixit Plempius declarabo ab eo perperam intellecta fuisse verba Domini Davissoni, non hic solum sed etiam alibi, quam vis non ego negem, posse aliquando forſices quibus plica scinditur sanguine pediculorum in capillis catervatim existentium nisi i. Secundo quia adhuc in illa periodo elegantissima epistola Skuminovialis aliquid pro integro sensu deest, debeat enim dicere: & ut

sensi-

sensibili objectioni respondeat, cur in sectione plicarum languis
 quandoq; videatur, asseruisse vermium illum esse in capillis scatu-
 rentium. atq; ita integer & dilucidus sensus fuisset, sed quid mirum si ali-
 quid ex integra periodo detraxit eo tempore Skuminovius, adeo enim ejus
 mens turbabatur, ac titillabatur ab idais vermium, quos Heinsius celebravit,
 ut vermium, periodiq; verminalis candam à capite discernere vix ipse potue-
 rit, ac proinde non periodum solam corruerit, sed pro pediculis à Plempio nar-
 ratis, capillorum vermes apposuerit, ex una falsa hypothese ad aliam falsam
 delabens. Hac ergo praterire non possum, quin prius rogem Reverendissi-
 mum Skuminovium, utri majorem referre gratiam debeat Polonagens, Epi-
 scopò ne Polono, qui fœdum hoc capillorum vitium fœdisima sobole animal-
 culorum geminatum, Polonis ingentum, regionisq; natura productum esse
 mordicus tenet, & quasi pro aris focusq; pugnet in reclamantes acriter inve-
 hitur; An Scoto Medicina Doctore eruditissimo, qui rei veritate per ingen-
 tes labores, ac diuturnam experientiam rationi additam comparata vitium
 illud non ingentum, ac indelebile, sed ascititum, ac ipso spretu superabile es-
 se contendit? sed adeo fœdum esse vitium negabit Skuminovius; pediculos
 enim statim in vermes ipse coget evadere, quos turpes ac spernendos amplius
 non esse asseverabit, ex quo eos singulari, egregioq; elogio celebravit Heinsius.
 Certè nè ingrato sint animo, maximam referre gratiam Heinsia debet uni-
 versa Respublica vermium, cujus beneficia ex despectissimis quisquiliis in
 honestissimam nobilitatem relata fuere. Sed tamen pediculi nunquam erunt
 vermes, neq; vermes pediculi. Tu verò Skuminovi de genere in
 genus transis, quia pravus es Logicus, & adhuc pravior Medicus: at
 minus, Infortunatus Professor tuuste monere debuerat, nè istum errorem in
 lucem ederes: sed praeputera tua festinatio à pruriente tuo ingenio nata vo-
 luit accelerare impressionem libri tui diffamatorii ut novos tuos titulos pro-
 palares. Scire igitur debes vermes esse capiti ἀπερὸ τοῦ κα hoc est toto ge-
 nere pugnantes cum ipsa natura, capitis & nunquam in capite reperiri, nisi
 in materia putrescente, & tunc non dicuntur vermes, sed μυῖδες quadi-
 stinguuntur suis specificis qualitatibus. Ità sunt singularum arborum ver-
 mes, qui vivere non possunt in aliena arbore. Ità vermes in corpore hu-
 mano, qui in quibusdam intestinis generationem, alimentum, vitam, ac accre-
 tionem accipiunt, in alio moriuntur: & ex his moritur ascaris inter cetera.

Rino quia non est ὤψος φυτῶν superiorum intestinum. Nati vermes ab excremento chyloso vocantur ἰλμυαῖς, σπονδαὶ lumbrici rotundi 3. aph. 26. in ano ascarides sunt etiam rotundi vermes, qui per tota intestina extenduntur. Reperitur quartum etiam genus, quod teneam vocant, & talem Plinius asserit vidisse longum triginta cubitis, & Valeriola novem pedes; quod vermium genus his etiam temporibus non pauci viderunt. Tales autem in crinibus ali non possunt vermes, quum in crinibus non habeant, unde alantur. Sed veri simile est, Skuminovium in docta sua epistola pediculos pro vermibus intellexisse, fultus forsan gentis idiomate, quo forsan vermes pediculi, & pediculi vermes appellantur. Seu verius vult Dominus Skuminovius alia sua mente imitari summos viros. Nam quia Plinius, & cum eo dictionaria aliquot grecum vocabulum ἐκτα serpente inepie vertit, quum vertere debuisset Pediculum ut reprehenditur à Cornario in commentariis, quos edidit in doctissimos libros Gal. de composit. med. κατὰ τοὺς sic Skuminovius vermes & pediculos, & serpentes prout animal inepie exponit. Revideat igitur suum Calepinum, & addiscet vermes reperiri & nasci in arboribus, in fructibus, in c. cadaveribus, in intestinis animalium, in auribus & naribus. Lumbrici dicuntur vermes, nec ullam habent similitudinem cum pediculis, quid dicetur de phthiriasi? Sylla Dictator & Herodes phthiriasi interierunt, nascuntur autem pediculi in interiori cute, ut in epidermide furfures. Capitis pediculi sunt nigricantes; dorsi vero pediculi albi, sed nunquam in capite reperiuntur vermes, nec in capillis, nisi aliunde deferantur.

Si ignarus rerum scripsit, condolendum; sed turpe est Doctori. Gravia profecto verba & succi plena sententia, imò & plane censoria, sed heusquam inepie prolata! quae enim plicae ignorantia praesumi potest in homine, qui tam multos annos in Polonia Regibus ipsis ac Magnatibus medicinam summae cum estimatione dum fecit, ut Polonis optime de se meritis prodesset, sedulam operam in plicae natura investiganda perpetuo adhibuit. Turpis certe haec illi esset ignorantia, & propterea haud ita facile eidem obijcienda, qui praesertim doctissimis libris in publicam lucem editis universae Reipublicae literariae ita suam probavit sapientiam, ac omnigenam reconditissimarum eruditionum peritiam, ut nulla ei inscitiae labes in rebus precipue, quas quotidie oculis videt, & manibus palpat, inuri ab ullo possit. Caveat ergo sibi Dominus Skuminovius, ne quam ignorantiam Doctissimo Viro affingere

iniuriâ conatur, eadem sibi meritis objectam sentiat. Tunc enim verò condolendum seriò fuerit elegantissimo epistolarum Scriptori, quod ut hanc peritiam mundo patefaceret, aliâ scribenda elegantis epistola, quæ publici committeretur typis, materiam nactus non fuerit idoneam, quàm eam, quâ inconsultam, ac temerarias aliarum rerum imperitias patefaceret, seque procacem, malignumque obrectatorem ostenderet, & ingenuorum juxta ac doctorum hominum conviciatorem, quos dum provocaret, eandem ab aliis reciperet jure merito mercedem. Parcas igitur, rogo, tibi Domine Skuminovi dum generoso Domino Davissono condolendum censes, si enim quem dolorem tuarum admonitus ineptiarum dolere debes, huic dolori condolentiam addas pro aliis, facile ex geminatis doloribus, ut absorbearis continget: cui postea rei causam attribues mærores tui qui mortem inopinam inducere potest, tum etiam plicam. Studuisti Lovanii, nosti satis, quid possit mæror & tristitia? sinè manifesta causa, si non mortem, saltem hypochondriacam passionem inducere potest. Videat ergò Reverentia tua, quàm sim pronus reddere bonum pro malo, interea ille certo novit & certa scientia & experientia confirmat, nunquam simile quid in rerum natura fuisse repertum relationi tuæ de plica.

Si prudens retundenda calumnia plurimis plicâ laborantibus famosa. Ego igitur Plicomastix calumniam plicâ laborantibus, & plicâ laboraturis inustam, retundam; caveat igitur Reverentia, nè tandem in tuam Reverentiam excudatur ista faba, & nè sapiens aliquis susurrando hoc Poëta consilio castiget:

Atque ea nè dicas quæ nil referre videntur,
Nec verba in casum, & nulla ratione profundas,
Nam te ridebunt homines, fatuumque vocabunt.

Sed viderint alii, nisi fortè fucos etiam venditare nationi concedatur quæ per mare pauperiem fugiens.

In Polonia passim quærit quid devoret. Videtur hac eruditissima, sed potius stulta epistola transire ad Nationem suam, dum dicit in Polonia fucos venditare aliquibus concedi, querendo passim quid devoret, vicos oberrans: hoc est insulsum scomma, quo sibi aut nationi suæ concedatur fucos venditare. Qui excellentem Dominum Davissonum norunt, testabuntur nulli urquam aliquid vendidisse, Medicinam pro Ser. Sac. Reg. Mttibus exercet, sed alius absque pretio. Miror Reverentiam tuam quæ fucos toti mundo

mundo exponere ambis, duplicam, quam tu non intelligis, pro morbo
exponere conaris, & contra illum, qui plicam explodere conatur. Et ta-
men plebejorum suae nationis merces pro fueis accusas, quare non manes in
thesi? quare non impugnas suas observationes contra plicam? quare tuam
falce in alienam messem introducis? quid tibi cum medicis cum sis omnium
hominum in Medicis ignavissimus? quid habes cause contra Excellentem
Dominum Davissonum aut ejus Nationem? Hec ne decent virum gravem?
Pauperes lepra species, non vitium. Nam sicut pauperes omnium nationum,
inter divites aliarum nationum versantur, ita divites facile suas commodi-
tates inter pauperes adipiscuntur, & sine pauperibus vix commodè vivere
possunt. Natio mea est fecunda, & plures producit homines, quàm alere
potest; inveniuntur enim Patres qui triginta liberos alere visi sunt. Nec
desertis locis nec silvis repleta est, sed fortibus hominibus, tam pro bello, quàm
propace aptissimis. Itaque tam plena est suis incolis, ut nisi singulis annis
spontè regio se ipsam exoneraret, vix tertia pars in ea viveret. Proinde se-
niores Fratres, in Patria manent, juniores verò exonerant Patriam; quia
juxta leges Gentis nullam vel exiguam in Parentum hereditate partem pra-
tendere possunt. Et si aliter esset, antiquarum familiarum in scotia nulla es-
set memoria; familiae enim antiquae hoc jus habent, ut domum & heredita-
rias terras, non nisi primò natis relinquere possint; juniores verò cum in eo-
dem honoris gradu cum parentibus manere non possint, nisi tam degenero
animo sint, ut fratri seniori mancipari, aut sortem ignobilium in sua gente
(quod turpe est) eligere velint, Juniores, inquam, peregrinas totius orbis
nationes in-visunt, & aut Marti, aut literis operam navant, potius quàm
ut obscure inter Nobiles consanguineos, & compatriotas vilescant, aut Se-
niori Patri inserviant. Itaque in militia Gallica, jam à mille & quingentis
annis floruerunt, & pra insigni in Reges fidelitate custodiam corporis sere-
nissimi Regis; exclusis omnibus Nationibus, obtinuerunt; imò & Capitanei
hujus guardia clavam camerae in custodia habebant, imò nulla fuit celebris
victoria à Gallis contra alias nationes adepta, quin Scoti bonam aliquam par-
tem victoriae habuerint; imò multi ex istis Junioribus fuerint Vice Reges
Neapoli sub Gallis, multi in Gallia Comites stabuli, multi Marascalli, qui
omnes strenui & fideles homines Regi & Regno aestimati fuerunt. Et ta-
men tuus Plerumque hanc tuam epistolam diffamatoriam cruditisimam vocat,
quam

quam stultam ego voco; stultitia enim inscitia Parens est, & Filia; Nam si
sequens veritas tibi nota fuisset nationem in te nunquam male meritam, non
denigras ses.

Juncta Calidonia tot sæclis Gallia Genti,
Officiis, pactisq; & legum Compote fratrum
Subdita de hinc sceptris animo coalescit & undis
Quos mare, quos vastis cætum spatiisq; solūmq;
Dividit hos populum concordia vexit in unum
Æquæva æternis cæli concordia flammis.

*Sic in militia swetica hisce modernis temporibus habuit quatuor vel quin-
que generales exercitus, Sic Hollandia semper habuit, & adhuc habet multos
strenuos; imo & non pauci reperiuntur existis, qui non ad contemnendum
militiæ gradum ascendere reperiantur; quo gradu apud externos sæpè grati
commoriuntur, aut in senectute Regi & Regno utiles ad patrios redeunt la-
res, pari avorum & atavorum honoris gradu convicturi. Novit polo-
nia in prælio Turcico tempore Ser. Sac. Reg. Majestatis Sigismundi, & pie
memoria Ladislai quos præclaros scotos habuerat Collonellos, & qui vitales
Spiritus pro illorum servitiis expendierant.*

— — — — — Sinè milite Scoto
Nulla unquam Francis fulsit victoria castris
— — — — — Scit belliger Anglus,
Scit ferus hoc Batavus, testis Phaëtontias unda
Nec semel infaustis repetita Neapolis armis
Substitit hic Gothi furor, hic gravis impetu hæsit
Saxonis, hic Cimber, superato Saxone & acri
Perdomito, & neuter Cimbri, si volvere priscos
Non piget annales hic & victoria fixit
Præcipitem Romana gradum; quem non gravis Auster
Reppulit, incultis non squallens parthia campis
Nec æstu Merœe, non frigore Rhenus, & Albis,
Tardavit Latium remorata est Scotia cursum.

*Qui autem literis navârunt operam, istam sortem elegerunt silentibus
armis, inter quos plurimi spectatissimus Europa totius ingenius præluxerunt,
ut paucos solum designem in Theologia & Philosophia totus mundus novit,*

quantum valuit Joannes Duns Scotus quantum in Poesi, Buchananus cujus
ingentis laudem carmina saepiuscule hinc inde usurpata prae venustate & pro-
veritate commemoror. imo omnibus qui vel leviter in historicis tincti sunt.
Notum est Carolum Magnum ad Regem Scotiae scripsisse, & rogasse ut ex
Scotia viros in omni scientia eruditos ad prima universitatis Parisiensis fun-
damina jacienda transmitteret, ex quibus aliquot ad Principis institutio-
nem admittebantur. Minoris vero sortis Filiis illiberales artes prosequun-
tur. & sunt Mercatores, qui honesto lucro apud peregrinas Nationes vi-
ctum quaritant non furo nec fallaciis vicos oberrantes, ut quarent passim quos
devorent, sicut injuriose & invidiose Reverentia tua calumniatur, imo &
mercatura est ipsis aptior quam per virtutem possint sibi, & genti, ubi ma-
nent utiles esse, quam in otio marcescere, aut turpis servitutis specie sese subii-
cere; Et quod maxime notandum est, nunquam videre mihi accidit Scotum
ex generosa familia natum decalceantem Dominum suum, quamvis fame
marcentem sese sentiret: aliquot eorum forsitan contra indolem Nationis ho-
nestam mercaturam exercere videntur. Sed vilior conditionem, quam
quae in aliis regionibus exercentur, hoc est, aut sequentes equos dominorum
suorum, aut illorum strigillantes equos, aut calceamenta detrahentes nunquam
mihi videre licuit.

His aliisque modis multis solertia lucrum
Illis ostendit, qui non torpere veterno,
Sunt soliti, quos dulce malum, blandumque venenum
Desidia, atque animi languor, non reddit inertes.
Proinde Poëta Lyricus sic de Mercatoribus sensit.
Impiger extremos currit Mercator ad Indos.
Per mare pauperiem fugiens, per saxa per ignes.

Viro tamen prudenti tam insolens dicendi licentia minimè
conceditur, quibus non in quaestu fides, sed in rei evidentia esse
debet.

Transit iam à natione Domini Davissoni ad ipsius personam, sicut
canis ab osibus ad ovile, quamvis sibi prorsus ignotam in cujus recordatio-
ne fuerit. Tamen vix credo Reverendissimum Episcopum voluisse tam à-
cerbè hominem sibi ignotum aggredi, quod si decipior, consilium bonum pro
malo retribuam.

Tram pelle procul, tecumq; superbia non sit,
 Verum te mitem, blandumq; ostende, placebis
 Omnibus hoc pacto, ut si te quis læserit, ipsum
 Ingenio studeas plus, quam superare furore,
 Ingenio viros cedunt, prudentia victrix
 Cuncta domat: rabidæ Tygres, tumidiq; leones
 Mansuescunt arte, arte rates vasta æquora tranant,
 Arte gerit turrim Barus, juga Taurus, & arte
 Asper equus tolerare equitem, frenosq; jubetur,
 Viribus ingenium moderatur cuncta ministris.

*Interea dicit prudenti virò tam insolentem licentiam non concedi, cujus
 fides sola debet esse non quæstu, sed in rei evidentia nunquam plice curam
 vendidit alicui quæstus gratiâ; multos curavit Philosophicis rationibus, nul-
 lis autem remediis usus est, sed sola scissione: quod non fecisset si quæstum
 aliquem inde voluisset facere. Eaq; demonstrari scientificè ut ab
 homine Doctore more solito aliarum rerum sensibilibum, ut potiùs
 rem per causam, quàm causam per rem intelligamus. Jam à peda-
 gismo ad philosophiam enthusiastico furore raperis. Dicit enim evidentiam
 rei debere demonstrari scientificè, ut ab homine Doctore more solito aliarum
 rerum sensibilibum. Sed si Reverendissimus Episcopus benè didicisset postero-
 ra Aristotelis Analytica, scivisset rerum sensibilibum non fieri demonstrationes
 sed probabilitates. Bona enim demonstratio constat ex primis veris & cau-
 sis conclusionum; quæ dici non possunt de rebus sensibilibus, quæ non sunt ve-
 ra entia, sed imagines entium. Redeat igitur Reverentia vestra Lovanium
 & operam melioribus literis tradat; vera enim sapientia non addiscitur ster-
 tendo, nec per regiones peregrinas pedagogisando, ut sciatur quota sit hora;
 nec consistit in sola linguarum peritia, in qua pueri hujus sæculi sunt peritio-
 res senibus. Nunc redis e Gallia, credo te meliores didicisse mores, si post re-
 ditum cloacam istam injuriarum evomuisset, pro incorrigibili omnibus digi-
 to demonstratus fuisset, sed forsan excandescet Excellens Dominus Davisso-
 nus in me, quòd ejus sapientiam, eruditionem, civilitatem omnibus Gallis,
 Aulaq; Polonica perspectam, tuæ reputationi immiscuerim. Et certe mul-
 tos vel scelus fingit vel invidia etiam doctissimis supponit navos.*

Scelus ergò ex tuis verbis in eum primò scelerata finxit, in nostramq; Nationem, quam tu temerariè nimis dilacerasti, cujus comitem fecisti, & rectè invidiam; interea lege quid sit invidia.

*Invidia horrendum monstrum sævisima pestis,
Exitiale malum, quo non violentius ullum;
Virtutem insequitur, lacerat benè facta, bonosq;
Odit, & alterius justo indignatus honore.*

Quos non detegat nisi tempus, vel purgata innocentia. Sed Reverentiam vestram tam multa ex Philosophia, ex Poësi, & ex Politica congerentem in Dominum Davissonum, ejusq; nationem, liceat mihi interpellare, & interrogare an Reverentia vestra judicaret hominem (qui per Scelus & invidiam proximo suo innocenti pravam aliquam actionem affinxerat fecisse diabolicam actionem? Sed tam Christianam de Reverentia tua habeo opinionem, ut credam veritatem hujus assertionis facile admissuram, præsertim dum assertis nullum esse remedium pro calumniis destruendis, præterquam tempus, aut purgatam innocentiam; quæ serotina est nimis medela pro tam pertinaci morbo. Plurima enim & perniciosissima symptomata eveniunt agro prius, quàm infamia innocentis auferatur, hoc nonne est diceret aliquis, illud Diaboli axioma authorisare? Columniare audacter, semper aliquid heret. Certè non credo Reverentiam tuam unquam talia scripsisse, tamen in omnem eventum utere consilio Poëta, & refræna linguam.

*In primis studeas moderamina ponere linguæ
Et cave quid dicas, semper libentiùs audi,
Rarò autem loquere: est mentis gravitate carentis
Judicium fermo nimius, peccatq; frequenter
Multi loquus: verùm parcè, cauteq; loquentes
Laudantur: decus est ingens prudentis in ore
Præsentem, absentemq; aliquem nè læde loquendo.*

Quando tamen præsumptionem augere potest vel hominis vel gentis conditio. Ex præsumptione igitur conditionis gentis suæ, tum ex se ipso scelera affingis? Imò ipsum sceleratorum Scelestissimum fingis ut sonant tua verba, & multos alios præter se sceleratos præsupponit, aut per invidiam probis nervos supponis, quos purgatam innocentiam vel progressum temporis detegere dicis. Pulchrum viri Ecclesiastici edictum! quo tam vilissimis opprobriis ex sola præsumptione Virum probum

probum oneras, ubi mansuetudo? ubi pietas? ubi charitas quæ de proximo
suo benè judicare debet? & quod ad illum pertinet, tempus omnia, quæ hæte-
nus de se detegenda essent, detexit. DEUM precare, ut ad ejus ætatem
pervenias cum tanto honore, ætas ipsius septuaginta annorum consumpta ad
quingenta annos extranativum solum, è quibus potentissima, & civilissi-
ma Gallia illum per triginta septem annos honorifice aluit, & testimonium de
se præbebit, quàm semper vituperis à te in illum prolati exemptus fuerat. Et
quam apud illam absq; labe vixerit; Inservivit iam tribus Regibus cum ho-
nore, primo stipendio Ser. Regis Angliæ pro legatis suis in Aula Gallica
residentibus; Deinde vocatus fuit pro Professore Regio in Chemia Theoria
& praxi, & in Botanicis Lectionibus, cui adjuncta fuit præfectura domus,
hortiq; Regii cum stipendio annuo duodecim millium florenorum, & pulchro
amplissimoq; palatio, ubi vixerat. Quæ omnia per authentica diplomata Re-
gia demonstrari possit, eo forsant tempore, quo Calumniator ejus adhuc peda-
gogiam suam vix inceperat. Inde huc vocatus in Poloniam, imò ad tredec-
im annos tertio Regi inservit, nec unquam prima vice de aliqua indigna sua
statione culpa reprehensum fuisse contigerat, plura in te & mores tuos dice-
rem, nisi me prohiberet ratio & probitas. Interea sequere salutaria mea
consilia, fuge vagantia verba, & sanam mentem indue, amplectere deinde.

Justitiam, & per te nulli unquam injuria fiat,
Sed verbis, aliisq; modis fuge lædere quemquam,
Quodq; tibi nolis aliis fecisse caveto.
Quodq; tibi velles, aliis præstare studero.
Alterius famam, vel honorem, tangere vel rem,
Invidiâ, aut irâ, aut svadente cupidine noli.

Uti De Scoto fortè Clitellario.

IN Excellentissimum Dominum Davissonum tibi soli incognitum jam ruis
absq; respectu; illumq; Clitellarium ecce suspicaris, sed reflecte queso in
Popis cum Fortunatum tuum Plempium, quem tu crebris, & futilibus tuis
importunitatibus in sanitate tua conservanda Clitellarium tuum feceras;
nam locò honorarii quo debebas ejus inâstriam augere, Clitellarium fecisti,
cum nuperis tuis prolixis colloquiis lassando petulantes & enerando virum
munere publico adstrictum; sunt qui multi & à Davissoni modestia valde
alenti

alieni quasi à Skuminovio laſe fuiſſent tam atrociter atq; ille in iſto nupero conſilio interfuiſſent, dixiſſent pro Domino Plempio contra te Inſtigatorem ſuum.

Huic aſino auriculas iratus Phœbe dedisti

Quia remoram ſæpius faciebas Domino Plempio, nè cathedram ſuam aſcenderet vociſferantibus auditoribus:

— — — Cui fibula, cultelluſq; ſupellex

Quod autem ad ſuam, gentisq; ſuæ ſuppellectilem attinet, dicis eſſe fibulas & cultellos. Fibulas vendunt Scoti, ut te puerum juvenili toga fibulent, & ad ſcholas denuò demittant, ſed cultellos datâ operâ pro Excellentuſſimo Domino Davisſono conſervant, nempe plicomaſticem, ut pro te homine membris & dotibus conformato ſecuratum opusculum apparent, ut Clitellis tuis venale exponeres, cujus beneficio in dituſſimum bibliopolam tandem exurgeres ut omnibus plicâ tuâ laborantibus mederi poſſis.

— — Et ſi quando ferox fortuna maligna

Pauperiem intulerit rebus violenter ademptis

Nè mendicus eas patiens frigusq; famémq;

Nec mala pauperies alias te volvere curas

Cogat, & impediunt ingrata negotia mentem.

Sua autem ſupellex in acie remedium conſiſtit, non in auro, nec argento, ſed propitio affectu, & ſociali benevolentia venalium, quâ conatur infirmitatibus humanis Chriſtiano more, & non per mercaturam, ut illum injuſtè calumniaris, ſeſe opponere. Et forſan tam benè curaret hypocondriacam tuam paſſionem, quâ te certo laborare novit æquè benè, atq; Dominus tuus Plempius, ſed quod ad gentem ſuam attinet, amicè conſulit, nè obviam ipsis te exponas, ſed mancas in Climate tuo, ubi tam ratione gentis, quàm ratione characteris ſecurus debes eſſe; ſed ſi divagaveris de novo in Flandriam, multi ſunt ibi tales clitelarii, qui ſolebant antè aliquot annos legionibus multis Illuſtriſſimi Principis Auranciaci præeſſe, qui clitellas terribiles ſcapulis illorum, qui aliquid contra ipſos muſſitare voluerint applicabunt.

Patriota ſuus Ovenus.

Quo jure aut quâ coherentiâ tranſit Reverendus Epiſcopus ad ſuppellectilem ſuam aut ad Ovenum ignoro; ſed hoc ſcio ſuppellectilem ſuam in iſtis clitellis eſſe malè ſarcinatam. Non deſinam tamen ſenſum ſuum ſequi dicendo

cendo, Ovenum Excellentem Dominum Davissonum Patriotam suum Prophetico Spiritu Reverentiam suam scripturam contra ipsum præsivisse, quum in isto loco de Medico & mendico scripserat:

Qui modo venisti nostram Mendicus in urbem

Paulum mutato, nomine sis medicus.

At simili ratione sibi Ovenus, ut tibi responderet distichon de Homero præsinarerat.

Mentiri cæcum nemo miretur Homerum

Auritus testis, non oculatus erat.

Diceret aliquis Homerum cæcum fuisse à ventre Matris cecitate oculorum, sed aliquis Excellent. Davissono petulantior Te cæcum esse cecitate mentis affirmaret ut vix possis nisi mendacia proferre.

Popularibus autem illis, etiam perfidia in Principem lucrum quærere funestus Regis optimi exitus non ita pridem comprobavit. Perfidia illa aliquot confederationem, & male feriatorum militum nullam habet cum plica relationem, nec cum Domino Davissono, qui integram Ser. Sac. Reg. Mtis. hodiernæ restitutionem toti mundo patefecerat; imò tunc quando res ejus in profundo Pandoræ pixidis prostratæ jacebant, si tu prodromum ejus, ubi quadam quasi parergos de plica dixerat, benè legisses, quantum ille nefandum scelus derestatus fuerat, facile intellexisses, neq. totam gentem si recte doctricè pro perfidis aliquot nebulonibus (à quorum similibus nulla gens est immunis) calumniis denigrasses; Imò notum est, istam perfidiam non solum supra Sac. Reg. Mttem. locum habuisse, sed super omnium Nobilium capita excussam fuisse, qui à Regiis partibus stare censebantur. Sed si perfidia illa erat magna à paucis sceleratis perpetrata, non minor erat vindicta ab ipsis illorum popularibus exacta. Proinde desine omnem gentem pro peculiari sceleratorum hominum culpa dilacerare. Apparet scotum aliquem te forsam propter linguæ tuæ proacitatem asperius tractasse, & tu vis in totam gentem sævire. Tu tamen qui nec Scotiam, nec per historias peregrinas didicisti, nec te unquam extrà simentum tuum progredientem vidit aliquis, nisi forsàn Flandriam invisurum ut horam aliquam diei addisceres: tam petulanter de antiquissima, & nobilissima gente audes loqui, quæ pro luxuriem potius, quàm sapientis Episcopi dictamen sapere videntur. Disce igitur à me: qualis sit Scotia, & quales sint Scoti, quos tu tam injustè dilaceras.

Pro

Pro Scotia respondebit hæc veritas:
Si series generis, longus propaginis ordo
Quæritur, hæc una centum de stirpe Nepotes
Sceptraferos numerare potest, hæc regio sola est
Quæ bisdena suis includat sæcula fastis,
Unica vicinis tot¹ espulsata procellis
Externi immunis Domini, quod cunq; vetustum
Gentibus in reliquis, vel narrat fama, vel audet
Fabula, longævis vel credunt sæcula fastis
Huc compone, novum est.

*Quod autem ad mores Nobilium attinet antiqua hæc poemata fidem faci-
ent.*

Illam pharetratis est propria gloria Scotis
Cingere venatu saltus, superare natando
Flumina; ferre Famem, contemnere frigora & æstus,
Nec fossâ, & muris patriam, sed Marte tueri,
Et spretâ incolumem vitâ defendere famam,
Polliciti servare fidem, sanctumq; vereri
Numen amicitia, mores, non munus amare.

*Quod autem ad artium liberalium cultum attinet addisce puriori ore
loqui.*

Neve putes duri studiis assueta gradivi
Pectora mansuetas non emollescere ad artes.
Hæc quoq; cum Latium quateret Mars barbarus orbem
Sola propè expulsi fuit hospita terra eamænâ
Hinc Sophia, Grajæ, Sophia decreta Latinæ,
Doctoresq; rudis, Formatoresq; juvenæ,
Carolus ad celtas traduxit, Carolus idem,
Qui Francis Latios fasces, trabeamq; Quirini
Ferre dedit, Francis conjunxit fœdere scotos,
Fœdere quodq; neq; Mars ferro, nec turbida possit
Solvere seditio, aut dominandi insana cupido.

*Quod ad mercaturam attinet quam sors tertia Scotorum exercet,
non est peculiaris Scotis; Galli, Germani, Itali, omnes Nationes orbis terra-*

rum, eamq̃ absq̃ labe exercent. Nec clitellas gerentem aliquem unquam vidi; & quid indè, si ità facerent? nullos unquam de fūco accusatos audivi, vendunt mercimonia bona honesto pretio; imò video illos in quocunq̃ loco, ubi exercent mercaturam, habere bonam famam, & in civitatibus habere primum locum, & esse ornamento multis civitatibus. Civitas Gedanensis, Elbingensis, Taronensis, Warsaviensis, Cracoviensis, Leopoliensis, Regiomontana, Vilnensis, multos tales habent primarios civitatis viros. Sed quid hoc ad Gentem? Tu tuo pede omnium calceamenta hominum metiris, & insulse credis nullos esse Scotos, nisi quos apud te videras. Excurre in Scotiam, & videbis, si tales sint quales tu dicis esse rudes, & quibus pectines non esse semper ad manus prædicas, neq̃ capitis cultum semper adesse dicis. Vade & calefacias te apud focos istorum, quos tu rudes & incultos prædicas, vade in aulam Anglicam, vade in Galliam, vade in Belgium, & de tua simplicitate curaberis: quia tu forsā incultum habes caput, vis de aliis ità judicare, tace igitur, & noli illi imperitiam, temeritatem, malignitatem, & satyricum caput, nec tortuosum, aut plicosum ingenium objicere & benè facies.

Annales nostri, & qui plicæ circumstantias penitiùs introspiciunt. Excellentissimum Medicinæ Doctorem Dominum Joachimum Pastorium amicum ejus, & collegam colendisimum, & qui nunquam approbabit sententiam tuam, citat in Floro suo Polonico de plicæ circumstantiis, cujus & ego in hoc casu non recusabo censuram. Neq̃ enim ille confirmat plicam esse morbum, nec destruit, sed historicè refert, quæ juxtà vulgi famam promulgari sciverat. Spondanum etiam, Bzovium, Cromerum citat sed quid illis fidei attribuendum erit de veritatibus physicis. Nec novum est aquas puteales infici posse ab inimicis, & tale exemplum protulit Dominus Davissonus in prodromo suo de plica, & de officiariis quibusdam Scotis triginta, aut triginta quinq̃, qui in civitate præcipua, & parlamentaria Lotharingica Simeia dicta infecti, aut potius venenati fuerant ab usu aquarum mixtione sublimati corrosivi per milites Lotharingicos infectarum, nam post obsidionem, & traditionem civitatis in Seren. Regis Galliarum exercitus obedientiam, præsidarii ibi milites qui post obsidionem fuerant aliquot Scotorum regimina, ibi à Gallorum exercitu relicta omnes prope modum ab usu ejus aquæ putealis fuerant infecti, & torminibus cholice

F

biliose

biliosa crudeliter cruciati. Imò & eadem symptomata, atq. plicosi in Polonia patiebantur, & maxima pars, qui ibi haeserunt, aut moriebantur, aut in paralyfin, aut in universalem contractionem post diuturnos, & longos dolores volutando se in lecto inciderunt, imò & complicata illis fuissent capillitia, nisi rasisent. Qui verò Parisios sese pro cura contulerunt, curati fuerunt amnes cura cholici biliosis adhiberi solita; quae quidem, ut verè dicam, non demabatur dosibus ordinariis purgationum nostrarum, imò & scammonata non agebant, nisi in duplici aut triplici dosi imò cogebamur post venae sectionem reiteratam, ad usum antimonialium, nempe pulveris hemetici saepius recurrere, & interpolatis vicibus, ad opiata confugere. Unde accidit, quod in Polonia vix curatur hic affectus, quia à levibus, aut ordinariis remediis irritatur: Et hinc agri taedio affecti, relinquunt Medicos, & ad vetulas garrulas confugiunt, quae spem curationis in confricatione capillitiorum ponunt, & ità cum Spiritu cerevisiae, quem crematum vocant, & decocta branchae ursina capillitia confricant, quousq. vel veterascente morbo superetur affectus à natura, vel assiduitate confricationis incipiant calligari, aut fullari crines implicam, & tunc credunt complicationem illam è corpore in caput prodisse. Et quia Medici non admittuntur, sed vetula fatum regunt, ille morbum à natura victum plicae exeunti attribunt; Sed non secus potest aliquis ratiocinari, qui videt hominem à febre continua pallentem, ac dicere hic pallet, ergo certe pallor causabat febrim, unde sequi debet, quod si primò compalluisset, non laborasset, sed quàm sint ista absurda quis ignorare potest.

Ut igitur ad istam longam & intricatam historiam de aquis infectis à cordibus hominum accedam: dicam ridiculum esse, primo credere Tartaros scivisse, aut potuisse ità inficere aquas immensorum lacuum veneno aliquo, quo potuerat antè centum annos, cum primò inceperat hac complicatio apparere; & in hanc aetatem perseverasse. Nam nec sufficeret sublimatus totius Europae tales lacus inficere, tam sunt ampli; deinde, dato sed non concesso, quod poterant isti lacus sensibilibus infici; venenum illud omnes pisces istorum lacuum destruxissent; sed nulla est mentio apud Historicos de piscium destructione, ergo & annales quos tui penitus in plicae indolem, ut tu ais, introspexerunt errarunt, ut tu illis cum simplicitate tua vis Excellentum Davisonum obsecare. Deinde venenum illud non esset tam durabile, quin aqua pluvialis, tum terra ipsa absorpsisset totam venenatam quantitatem, quae facile

facile sese insinuat terris vicinis, & spiritibus metallicis terrarum vicinarum sese immiscuisset, deinde, si hoc verum esset, illi vicini istis lacubus, & non alii valde remoti hoc affectu torquerentur, sed undique tam in Gallia, quam Hispania torquentur homines cholici istis doloribus, & diu voluntur in lecto, praesertim in cholica biliosa spuria, imò & ipsis complicantur cum tempore capillitia, tamen explicare aut scindere non desinunt, nec ab ista scissione magis leduntur, imò sublevantur, sicut etiam hic in Polonia. Curent igitur cholica biliosam, quae valde Polonis est familiaris, aut alios similes affectus, ut sunt, lues Venerea, arthrici dolores, imò qualescunque sint affectus, aliis nationibus communes, hos omnes curent, & pectinent aut extricent capillitia, Et ego pro plica respondebo se nunquam debere terreri. Nec enim inficior Polonos plus obnoxios esse cholica biliosa, quam sunt multa alia nationes, quia sunt temperamento biliosissimo, imò, & aqua pluviales, quae irrigant valles & flumina, & nives hybernae quae ex montibus altissimis, & metallicis decurrunt, & imbuunt loca vicina multo nitroso sale & vitriolo (ex quibus sublimatus conficitur) tum etiam bilis ex quarum aquarum usu colici biliosi generantur, imò idem fieri solet in Provincia Pictaviensi in Gallia, quia vina alba acidabibunt. Non est igitur opus adire historicos, ut sciamus naturam aquarum mineralium; Peritus medicus bilem in nostro corpore, quando excedit modum, fieri venenum in nostris corporibus non ignorat. Itaque qui bibunt ignem, sicut faciunt Poloni ex vino fortissimo hungarico in excessu, qui comedunt ignem per piperatos cibos, quos per excessum deglutiunt, qui à fornacibus calidissimis in spirio ignem hauriunt, igneos & biliosos tales esse quis dubitat. Non igitur cholicarum biliosarum causam, & per consequens plicarum causam Tartarorum venenationibus, neque vetularum incantamentis tribuant, sed causis naturalibus. Interea ut verè dicam mirabilis est iste Episcopus in concione sua longa, fabularum Russiacarum somnium hominibus bene sensatis inducente, proinde breviter reliqua per transennam componam.

Cæterum inquit nè Russi quidem.

Affirmat historicos multos asserere à venenatis aquis in Russia fuisse multos extinctos, sed historicos nullam plicarum mentionem fecisse. Sed quod sit Russorum concursus traditio, plicam istam causari ab aquarum metallicarum usu; Sed ego affirmo non causari aliter, quam causatur pallor faciei post excessum

cessum febris continua. Et ubi dicit hoc malum esse hereditarium, & ego jungo, quod sit similiter contagiosum, sed à mentis & loquendi usu tum sentiendi contagio ortum.

Sic aquarum qualitas styriaca.

Non negatur qualitatem aquarum styriacarum, tum & montium Pyrineorum generare strumas, sicut non negamus aquas Polonicas generare colicam biliosam. Sed styriaci nec Pyrineici non habent introductam superstitionem fovendi plicam, ut liberentur à strumis, nec gutturales Sabaudi, ut liberentur à Bronchocele, & si haberent, infelicitatem infelicitati adderent.

Sic de venenatis hominibus.

Nescio quid possint venenati homines? Sed scio quid possit stultitia ignavorum, & facile credentium procurare, Nervus sapientia est nihil temerè credere, multa falsissima, & quæ sapientia lydio confirmari nequeunt, de venenis dicuntur. Sicut de carnibus bufonum, eorum enim carnes comeduntur absq[ue] ulla veneni suspitione, sed illorum bilis & urina est presentissimum venenum. Vidi multos comedentes carnes bufonum, sicut ranarum. Similiter & araneas, quas simia etiam in delitiis habent, carnes viperina, angvium comeduntur, solus usus inter homines non receptus prohibet illorum esum: tantum potest inter homines non recepta opinio. Sicut quæ disuntur de Macrocephalis, ad quam Hippocrates de universo terrarum orbe disputans, præcipuè in quarta parte quæ est de regionibus in lib. de aëre, locis & aquis, ubi dicit diversas regiones non solum naturâ differre, sed etiam legibus & consuetudinibus discrepare, itaq[ue] naturam leges & consuetudinem sibi invicem opponit $\Phi\acute{o}\sigma\iota$, nempe & $\rho\acute{o}\mu\alpha\varsigma$, quas interpretatur Galenus ad part. 8. comm. 5. in lib. de Nat. hum.

asserit nihil aliud esse quàm secundum ipsam rei essentiam atq[ue] veritatem indicare

autem secundum hominum communem opinionem consentire. Idem Gal. in lib. quodam: mores sequuntur temperiem corporis $\rho\acute{o}\mu\alpha\varsigma$ vocat esse viam traducenda vitæ in aliqua regione quam educatio, institutio, usus receptus, & mos majorum suadet. Idem Gal. cap. 2. lib. 1. de elem. $\rho\acute{o}\mu\alpha\varsigma$ interpretatur,

id est ex opinione, usu, consuetudine juxta nos res judicare, ita plica ante centum annos non fuit visa in Polonia, sed usu aliquot superstitiosorum hominum, primo inter rusticos, deinde inter Magnates introducta deficientibus Medicis, qui tales nugas inter plebeios conceptas dissipare potuerunt, aut forsan contagio mentis in consensum tracti eundem

& haec ratio loquendi à Democrito in sua Physiologia usurpatur, nam entium divisionem faciens, dicit eorum quæ sunt quædam esse re ipsa ut atomos & Irane; Quædam sunt *ὑποψα* id est hominum opinione, quæ pertinacia sua omnes alias distinctiones superat, & talem differentiam & consuetudinem adfert Hip. 4ta parte, de aëre, locis, & aquis, incipit q; à macrocephalis populis, cujus textus talis est:

Ac primum omnium de Macrocephalis, quum nulla omnino aliagens, si quæ similia capita habeat. A principio quidem consuetudo in causa fuit, ut tam longis capitibus essent. Nunc autem natura ipsa cum consuetudine conspiravit. Siquidem generosissimum apud eos putatur caput habere quam maximè longum: consuetudinis autem hoc initium fuit: Quum recens infans natus est, & apud ejus adhuc tenerum ac molle existens, quam celerrimè constringunt manibus, coaptantesq; cogunt in longitudinem augeri, quin & vinculis connectunt, ac aptis instrumentis colligant; quo rotunditas capitis prohibeatur, ac longitudo augeatur. Ea consuetudo tantum effecit, ut ejusmodi natura capitum existeret. Temporis verò progressu, natura quoq; tales produxit, ut non esset necesse consuetudine priore cogere. Quum enim semen genitale ab omnibus corporis membris procedat, à sanis quidem sanum, à morbidis morbosum, fiatq; ut ex calvis calvi gignantur, ex cæcis cæci, & ut plurimum distortus distortum generet, eademq; ratio sit circa reliquas formas. Quid prohiberet ut non ex Macrocephalis Macrocephali gignerentur? Nunc autem non nascuntur ita magnis capitibus, quemadmodum prius, quum consuetudo non amplius daret, per incuriam hominum intercepta inter homines opinio. *Simplices homines omnia tenent, & quæ audiunt garrunt, & alios in credulitatem inducunt.* Unde patet non esse novum scire, quid consuetudo valeat, cum amentibus & delirio infectis corpus, & res

corporea etiam inficiantur, qui audirent nostrum Episcopum de rebus Physicis blaterantem, crederent eum esse alterum Podalirium.

Sic plicâ laboranti in Polonia lethale.

Dicit plicam amputare in Polonia, non autem in Tartaria esse lethale. Re vera tædio afficior à nugivendolo isto discursu; Tartari insignium servitutis capillitia captivorum radunt, & proinde immunes à plica sunt, rasis enim nunquam apparuit plica. Et si ita rasi foverent capita, aut pectine divaricarent Poloni, nulla esset in Polonia plica. Et in hoc errare fecit Episcopus Doctorem suum, quia præsupponit omnes Polonos esse glabros, calvos, vel rasis. Et hoc confirmat plicam non è corpore ad caput propelli, ut exeat; nam si capillitia exirent plicosa, certum esset plicam è corpore fuisse expulsam: sed plica nunquam apparet, nisi suprâ extremitatem crinium distantium ad duos vel tres digitos à pelle, aut pericranio. Præterea nihil falsius est, quàm dicere scindere plicam esse lethale. Puderet semidoctores nugæ contrâ quotidianam experientiam proferre, quot lineæ, tot errores. A semidoctis istis nos conservet DEUS, quia forsitan contrâ parietes scholæ Lovaniensis urinam dimiserint, credunt se Æsculapio doctiores esse.

Alia mascula, alia Fæmina.

Ex musca elephantem facis, video nunc me in eadem esse sorte, quâ quando puer fueram ludens par impar, & equitans in arundine longa. A forma externa vocantur plicæ masculæ, quia omnes crines in uno cumulo contrahuntur, & circa verticem capitis fullantur, & acquirunt istam formam; quia pilei aut arcæ ista velamina, (quibus noctu & diu caput mulierum stringitur) acquirunt istam formam, & dicitur mascula, & ita magis in mulierum, quàm hominum capitibus reperitur; in aliquorum quidem hominum capitibus reperitur, præsertim in illis, qui diu in lecto decubuerunt cum pileo stringente verticem. Illi verò qui absq; pileo aut forti strictura jacent circa aures non in cumulo, sed lororum, aut funium formâ dependent, imò & tales fæmina dicuntur. Superstitiosi volunt ignorare essentiam rei, nec volunt rationis trutinam admittere, sed accipere omnia, quæ audiunt, proveritatibus, & vultu, & digitis non rationibus confirmare illorum superstitiones, exclamando, caput q; nutando certè plica res mirabilis est.

Neq;

Neq; hoc perpetuum ut vermes supra nominati semper plicæ adhæreant. Nunquam apparent vermes; & vermes à litu mercurii occidendi non est novum, nam milites illinendo brachia unguento, & mercurio à pediculis sese liberant, imò & plicosi lavando caput, ut illi solent spiritu cerevisiæ, quem Poloni crematum vocant, etiam à pediculis liberantur; imò crematum hoc, & spiritus cerevisiæ particeps est naturæ mercurialis, & propterea dolores nocturni, qui affligunt lue venerea affectos sedantur in bibonibus per usum cremati in excessum hausti hora somni; & tales per continuationem istorum excessuum producant miseram vitam, & sub umbra plicæ nocturnos dolores mitigant. Sicut cantus nutricum infantes sopire solent. Et quod attinet ad istum Petrum Michaëlem Niezmierski, & plicam suam mirabilem, dicit enim, quod quum nunquam habuerit vermes, dubius erat, an hoc fuerat, quod humor, qui causaverat plicam, haberet naturam argenti vivi; an potius, quod antè aliquot annos tingendo capillitia aquis, quæ ut plurimum fiunt ex argento vivo dissolutis in aquis fortibus post multos annos virtutem suam tacite in capillitiis reliquerat. Quæ omnia, quum sint puerilia, relinquo intelligentibus, ut judicent, quàm sint ista omnia longè petita, & quod est ridiculum, magis citat Galenum, ut ab ignavis pro perito Galenica habeatur.

Quod igitur dixi de Veneficiis Tartarorum.

Hic affirmat plicam fieri à veneficiis, de quibus, quum nihil, præterquam ignorantiam puram profiteatur Excellentissimus Dominus Davissonus tibi in istis Rusticis tricis sagaciori opinionem istam grato animo relinquet.

Hoc modo torqueri sæpè evenit.

Hoc in loco symptomata cholica biliosa applicat plicæ, & semper redit, aut à veneficiis fieri, aut causam esse ignotam: tunc transit ad brancham ursinam, hoc est herbam, quæ juxta ipsos complicandi facultatem capillitia habet: pulverem enim illius herbe in aqua, cocta cum fermento panis coquunt, & cum quo capillitia longa pertrectatione fullant; imò si idem cum manipulo straminis, & aqua tepida facerent, idem accideret. & quàm primum capillitia incipiunt fullari, tunc agros liberatos iri à morbo credunt, sic lappa major intricando caudas, & jubas asinorum & equarum plicam inducit, imò polines

*lines qualescunq; idem faciunt, tam benè quàm spondilium, quam illi brancham
ursinam ineptè vocant.*

En habes fidem plicæ, quâ mercatur Scotus Ille, involuti ex
longo decubitu, vel peccendi negligentia, crines causant, ne, &c.
Ille non supinam negligentiam peccendi accusat, sed negligentiam præoccupata,
quæ est vera mater & nutrix plicæ polonica, & esse plicam, quia ita
vult consuetudo, & sic traditio asserit; ille sæpius dixit: & ego adhuc asse-
ro; illum nunquam mercatum fuisse plicam imò nec medicinam, nec mer-
caturam ullam; neq; aliquid unquam sua professione nec generosa nati-
vitate indignum exercuisse. Tu verò falcem in alienam segetem immittis
& aliquando videris nobis aliquid dare, aliquando nihil, præterquàm ina-
nes labores, jam vero post objectam per convitia mercaturam, medendæ
plicæ leges trans grederis, deinde ad superbas, & vaniloquentia plenas inter-
rogationes descendis involuti ex longo decubitu vel peccendi negli-
gentiâ crines, causantne aliquem internum viscerum dolorem?
contorquentne hominem?

Adimunt ne aliis sua munia membris?

Impedita peccinatio capillitiorum retrorsum, impedit transpirationem, im-
pedita transpiratio obstruit meatus cerebri, meatus obstructi inducunt apo-
plexiam, epilepsiam, & paralyfin, quæ auferunt sua munia membris; imò &
crines complicati causant viscerum dolorem consensu membranosarum par-
tium, quæ obstruuntur; imò ego assero dolorem viscerum causare etiam pli-
cam, qui agrum reddit sui negligentem intermittendo complicationem. &
istos dolores provenire potius à cholica biliosa, & istos dolores aliquando
per metastasyn, aut pravam epigenesin, in paralyfin transplantari cernimus,
& ad istam transplantationem à membranosis partibus ad nervosas non pa-
rùm conferunt crines plicati, quia capillitia complicata obstruunt suturas, ne-
fuliginosos vapores à cerebro expellant, & inde adimunt membris sua mune-
ra, ubi sunt iam superba tuæ interrogationes?

Adimuntne aliis sua munia membris?

Quâ trlicantur facilitate capillitia eadem extricantur. Si ita sit
non debent Rusi prohibere plicarum scissionem, sed prohibent, & multis
periculo-

periculorum minis prohibent. Sed quid unguum excretioni cum plica? un-
gues suas habent morbos, quibus Medicus peritus obviare possit, nec alios ha-
bent in Polonia, quàm in aliis regionibus. Tu vis ut excrecant ungues sicut
& capillitia, & non vis ut homines inde maximos dolores sentiant. Vel-
licantur ne radices unguum, quando extremitas altera in singulis vestigiis du-
ritie, & spissitudine sua nimia excedens promineat musculo carnosso polli-
cum pedis qua terram ferit? & quæ summos dolores inferre solet, quis pro
hoc presentaneo dolore non eliget excindere super eminentem ungulam,
quàm fovere & in lecto harere metu dolorificæ deambulationis: & nè scis-
sio ista humorem istum ascendere ad caput faceret, & plicam generaret? In
hoc nonne me accusabis, quod Polonis socordem negligentiam objiciam: quum
tu fovendo superstitiosa consuetudine, non vis ut abscindantur ungues, nè pli-
ca petat caput, non vis ut abscindatur plica, nè descendat ad pedes, egregius
es Philosophus, & tua cathedra dignus, multum eget equo aliquis, quando qua-
tuor insident dorsi asini.

Attamen bonus ille Doctor.

Bonus ille Episcopus fallitur, quando dicit, quod à peccinandi negligentia
causam plica attribuat: Sed ego semel pro semper respondebo distinguen-
do inter negligentiam prave consuetudinis, aut socordia, & metum futuri
mali; metus futuri mali suadet hominibus mitibus facilibus, & bone com-
positionis, ut sunt Poloni, ut credant facile, quæ ab amicis familiaribus, Pa-
rentibus, & à tota gente ista facilitate credendi præditis dicuntur. Sicut si
accideret amico meo debenti mihi mille taleros, super quo debito schedulam
suam tradere velit, ego quidem indubitanter, si fidem ejus in aliis majoris
momenti rebus suspectam non haberem, de amico non suspicarer, sed repone-
rem in pera, & crederem absq. inspectione omnia in tuto esse; sed si istam in-
spicienti mihi schedulam, non nisi pro mille denariis inscriptam fuisse inveni-
rem, tunc amici merdeceptorium animum, tum meam ipsius simplicitatem ac-
cusarem, & me deinceps decipi non paterer, & à damno meo sublevarer.
Ita Poloni aliqui credunt paraviis præsertim ab illorum Parentibus, Avīs,
Attavis, Tritavis confirmatis, nec volunt dubium inducere, & proinde au-
thoritate Parentum & pertinaci consuetudine fisci, veniente quacunq. impor-
tuna dispositione peccinam admoveere nolunt, sed nutrire capillitia ad fullatio-

nem; credendo omnem infelicitatem ipsis subventuram, si secus fecerint. Imò in Anglia sunt plicosi, sed illi plicam nutriunt, quia felicitatem à conseruatione, & nutritione illius plicæ subventuram meditantur. Plica verò socordis negligentia est gannionibus familiaris, ex quibus nulla natio est, quæ similibus caret: Imò & ex talibus pauci plicâ corripuntur; crines enim similibus semper pinguedine scatent, quæ crines complicari prohibent. Quod autem majus periculum imminere dicis Scotis ex longo decubitu, vel à peccandi negligentia; Respondeo nullam nationem carere negligentibus hominibus, gannionibus, mendicis, rudioribus equisonibus, seu hippocomis, qui peccinam semper ad manus non habere solent, nec volunt, neq. accuratum capitis cultum habere volunt. Itaq. hoc opprobrium Scotis infima sortis hominibus non denegatur: hinc apparet te nunquam cum Scotis majoris sortis conuixisse, & forsitan injurias à Satyraceis istis capitibus tui similes accepisse contigit, quia satyraceum tuum caput, ut tu caput Excellentis Davissoni non minus ad tales inferendas injurias provocavit. Poteris tu esse pragenie Nobilis, sed moribus agrestis es, & satyricus, proinde creda te à Nutrice è cunabulis mutatum fuisse, à tredecim annis, quo jam in Polonia vivit tu primus es, qui illum ad scurriles tuas nugas provocasti, neq. unquam à Polono lasus fuerat, imò omni civilitate honoratus, proinde dico te mutatum fuisse à Nutrice, itaq. cogor cum Marone dicere:

Necte Diva Parens generis, nec Dardanus Author

Perdite: sed duris genuit te cantibus horrens.

Caucasus.

Et si quam ante à taciturnitas illi comparaverat Authoritatem. Nullam ille authoritatem à taciturnitate sua comparatam attribuit; nec taciturnitas ita potuit prestare, cum passim in bibliothecis doctissimorum Virorum undiq. reperiantur opera sua grata & utilia omnibus. Imò tu primus es qui in renauci illi fructus satyracei capitis sui objicis. In publicum dedit ante triginta annos tractatum, cujus titulus erat: Elementa Philosophiæ Pyrotechnicæ, fundamenta Physicæ Chimicæ continens, ex quo omnes rationes reddi possunt de Phænominibus quæ in resolutione vegetabilium animalium, tum mineralium accidere possunt. Successit huic, tractatus de salis natura & viribus cujus titulus erat: Oblatio salis, seu Gallia lege salis condita, per quam deduxit veram
origi-

originem legis salicæ, super qua potentissima & civilissima Gallia,
non agnoscit famineam sobolem legitimam coronæ Gallicæ hæ-
redem, eamq; legem in Davidis regno Israëlítico à D E O sta-
bilitam fuisse demonstravit: quia cum jale dedit DEus Davidi, & ejus
Soboli masculæ regnum Israëliticum fædere, ut legitur cap. 13. Paralipome-
non. Similiter reliquias sacrificiorum fædere salis stabilivit, in Levitarum
masculos non solum, sed & fæminas. Tertium tractatum edidit sermone
Gallico, cujus titulus erat: la philosophiè de lart duseu, qui Theoriæ
& praxi Chimiæ per utilem præbet notitiâ. Ultimò Prodrumum
& commentaria in Petri Severini Dani Idæam Medicinæ Philoso-
phicæ, Hippocraticæ, Galenicæ. Igitur non debes authoritatem sibi præ-
taciturnitate nimia attribuere; nec ille authoritatem sibi, aut vanitatem,
in taciturnitate, nec in loquacitate unquam posuit, humiliter se semper omni-
um censura exposuit, nec ulli in operibus suis injuriosum, aut imprudentem,
aut pertorto ingenio præditum, & stultis compositum mendaciis, ut tu calum-
nariis sese exposuit, nec gentem ullam laesit; Neq; veritas sua de plicu ulli de-
bet esse offensa, quum gratificando non offendendo, omnibus esse emolumento
studeat: Et nec tu nec tuus Profesor unquam falsa & commentitia de illo
orbi ostendere poterit; imò & nisi tu illum provocâsses, & turpia de Natione
sua protulisses, ego nunquam de te in ejus, & nationis meæ factam injuriam
durius aliquid cogitâsem, nec fuisssem in causa ut Aliqui dicerent, qui hæc for-
tè legent, satyricum tuum caput non esse adhuc ad Episcopi nobilissimum mu-
nus satis maturum, videbunt q; docti & indocti ex scriptis, & conversatione sua
qualis sit, nec pro barbaro, imperito, temero, maligno unquam convincent.
Hæc igitur pro injuria in Excellentissimum Dominum Daruissorum per tuas
epistolas præliminares facta sufficient, tum pro vindicanda veritate eliminatio-
nis plicæ è numero morborum, quæ peregrinarum nationum ingenia usq; ad at-
tonitum jam dudum exercuit. Reliquum erit ut ex ipso fortalitia, quod Cap. 7.
construxit, authorem evertam, & omnes plicosos milites ad fugam & interi-
tum propellam. Quæ lectionem non merentur, omitam; præcipua verò,
quæ sua sunt, confirmabo, & falsas hypotheses, super quas fabulosa
plica stabilitur radicitus, evellam, ut toti mundo appareat me non
ad alium, quàm veritatis Scopum tendere, eumq; in propatulo
semper colere. Fatigor interea in recitandis tot ineptiis, quæ subli-

mis hic Cathedrarins ex inepta instigatoris sui susurrone quasi pica, aut psittacus aliquis imitando humanas voces, multa vaniloquia effutire solet. Sed si periti alicujus Doctoris ope usus fuisset, tunc excusassem, & mihi jucundum esset, & lectoribus utile aliquid Reipublica literaria dignum expanere. Docet hic homo in isto septimo Cap. quid sit pica ab homine Polono ipso ignaviori instigatus, qui in Flandriam datâ operâ discessit, ut novas nationi sua falso impositos dispargeret. Quærat Dominus Doctor à Fullonibus, qui lanam textam in pannum reducunt, & veriores habebit resolutionem, quam ex instigatoris sui relatione. Cogitavi prima fronte præcipuos hujus capituli errores monstrare amisso integro textu, sed nè videar à nimis iniquis iudicibus datâ operâ prætermisisse aliquid è textu, quod adversarii sententiam corroborando veritatem destructionis pica palliare possit totum hoc integrum caput Doctoris Plempii Lectori exponam, ut videat totus mundus, quam sincerè de veritate indaganda agatur, & quantum contraria juxta se opposita unicuique veri dilucidationem adferri possit; Igitur post contenta totius capituli pergam ad ampliorem discussionem singularum partium septimi Capituli ad singulos articulos responsurus.

TEX.

TEXTUS
VOPISCI FORTUNATI
PLEMPIL

IN

CAPUT VII.

Tractatus sui De morbis capillorum & unguium
De tricis seu trichomate quam plicam vocant.

Contenta Capitis.

PLica quid sit, quibus regionibus sit familiaris, est duplex: Mascula & Foemina, quæ sit causa plicæ. Historicorum de ea sententiæ, signa, symptomata plicæ: aliquando caret pediculis, vocatur Polonicè Gozdziec, quam plicam fabulosam, imaginariam & superstitiosam esse, aude scribere Davissonus, natione Scotus, ejus argumenta examinantur, & refelluntur, plicæ curatio.

SECTIO I.

PLica est pilorum sibi invicem junctorum, adeò arcta intrinatio, atq; implicatio, ut nullo pacto amplius discerni, aut extricari possint à certa causa interna, & præter naturam proveniens. Familiaris est hic affectus, & quasi Endemius Polonis, præcipuè Russis, quorum infantes sæpe cum eo nascuntur, vidi tamen etiam, Patavii in Fæmina Germana, in cujus ædibus habitabam.

SECTIO II.

Poloni duplicem statuunt plicam; alteram masculam, alteram
G 3 Fæmi.

Fæminam. Hæc totum horribili spectaculo involvit caput, ita non capilli, quam aliquis pileus congenitus homini videatur. Mascula est quæ propendentes aliquot ad instar funiculorum spiras habet.

SECTIO III.

Hujus mali causæ sunt vitiosi & maligni humores ob peculiarem loci præcipuè Rusiæ, aeris & aquarum genium ad caput ferri, & in pilos commutari apti quem admodum in alpidibus Reticis, Styria & Corinthia aquarum vitio bronchocelæ & strumæ incolis adnascuntur materia vitiosa in glandulas colli, & non in alium locum detrusa,

SECTIO IV.

Joachimi Pastorii Florus Polonicus lib. 2. Cap. 14. narrat tempore Lesci Nigri Poloniarum Principis in Russia (rubra) à transeuntibus Tartaris immisissis humanis cordibus, quæ veneno imbuerant infectas aquas nova morborum genera peperisse quorum ut causa diu fefellit Medicos ita soboles hodie quoq; inexplicabili tricarum contagio, quam plicam vocant, creditur vulgò superesse. Spondanus etiam Anno 1287. num. 10. ita scribit: Cæterum ne Rusi quidem quanquam Socii prorsus expertus malorum à Tartaris fuere, nam excessuri illi è Russia, ut est malitiosum hominum genus, atq; incantationum, venificiorum gnarum, aquas omnes infecerunt ex sectis captivorum cæsorum cordibus, & præsentissimo veneno imbutis, ac verubus subter aquas defixis. Unde plurimi mortales, cum sæpius mali causa animadversa esset, miserabiliter, extincti sunt. Idem ajunt Bzovius, Cromerus, Dlugosius, aliiq; Historici Poloni, & concursu in Russia traditio est, plicam ab illis aquis infectis esse derivatam, cui favere potest regionis ipsius temperamentum, seu indoles, nam plicâ laboranti caput radere in Polonia perniciosum; in Tartaria verò si quis plicâ affectus, eò deductus captivus fuerit, rasura minimè nocet ob climatis benignitatem.

SECTIO

SECTIO V.

Defertur ista materia vitiosa, & maligna ad pilos non per modum fuliginum, ex quibus tantum creduntur oriri pili, sed simul cum sanguine, utpote quo pilos ipsos nutrir. Hinc manifestum est quod pili hi intricati, abscissi aliquando sanguinem fundant.

SECTIO VI.

Est plica symptomaticum quid, sed aliquando criticum ortum ex materia istius vitiosae expulsionem versus caput, nam plica nihil periculi adfert, saepeq; sine ullo damno ad mortem usq; circumfertur. Id verò quod maximè ægrum infestat, est humor ille malus in corpore hærens, unde pili oriuntur. Hic enim est qui gravissima illa symptomata efficit, quæ jam enumerantur.

SECTIO VII.

Incipiente trichomate unus vel alter cirrus in capite, vel barba excrevit, cum vicinis crinibus sibi introrsum implicatus, & densus, antequam is excreseat, vel etiam, quamvis excreverit, modò tamen vitiosa materia in corpore redundet, in ossa infringuntur, laxantur artus, membra conglobantur, ac retorquentur: gibbi efficiuntur pediculi, funduntur, quibus caput ita oppletur, ut nequam purgari possit. Sed hoc non est perpetuum, ut pediculi in plica adsint; narravit mihi Lovani Illustrissimus Dominus Skuminovius, Episcopus Gratianopolitanus se Novisse nobilem Polonum Petrum Niezmierski, ferè sexagenarium in alba Russia cui capitis pars plica foemina, ad instar pilosæ pyramidis cirrata, nullum unquam habuit pediculum, quin è contrario si vivus pediculus capiti ejus imponeretur, moriebatur. Sicinni hi & cirri reddantur intempestivè, humor malignus, & virus in corpus relabitur, & ægros jam dictis modis torquet, caput, pedes, manus, omnes artus, omnes juncturæ, omnes corporis partes exagitantur, ideoq; morbus hic Polonicâ linguâ vocatur Gozdziec quasi clavatus; quod corporis capitis præcipuè clavis confixi dolorem æquet, unguis aliquando præci-

præcipuè in pedibus, & maximè in pollicibus scabri, longi & nigri fiunt instar cornu hircini observatum est, qui tales fasciculos impliatorum inter se crinium derafissent, vel ungues illos præscidissent, oculis captos fuisse aut defluxionibus ad alias partes gravissimè afflictos, purgantem usitata, si exhibeantur, efferatur magis malum, quidam cum aliquod annis hoc genere mali cruciati essent, nec caput rasissent, sed omnem spurcitiam, ac molestiam pertinaciter pertulissent. Tandem virulentis illis cirris spontè sua decidentibus convaluere desumpta, scilicet tota illa maligna materia in capillos, quod de mascula plica intellige nam Fæmina est immedicabilis, contrahitur hoc malum etiam per contagium, si quis aliquoties sibi imponat pileum sudore plicæ laborantis madidum.

SECTIO VIII.

HÆc retuli ità esse, & sic se habere universis omnis ordinis Poloni maximi, medioximi, minimi ad fatentur, eaq; fuit constans tot sæculis sententia à parentibus inculcata, ab Avis, Proavis, Atavis, Tritavis propagata, & tradita, tantoq; cum suo malo vera comperta, quam tamen jam nunc ridet Willielmus Davissonus Nobilis scotus Christianissimi Galliarum, & navarræ Regis confiliarius, & medicus domûs, hortiq; Plantarum medicinalium, qui Parisiis in suburbio S. Victoris est, olim Præfectus, nunc autem S. Regiæ Majestatis Poloniæ & Sveciæ Senior, Archiater, & Chemicus. S. Reginalis itidem Majestatis in vulgari medicina personæ Medicus; nam in suo Prodomo commentariorum Scotiorum in Petri Severini idæam Medicinæ Philosophicæ pag. 450. vocat plicam polonicam morbum, ex superstitionum mulierum cerebro natum, & in credulos aliquos Medicos transplantatum. Audax herclè & intollerandum facinus ab homine alienigena Nobilem, potentem, strenuam, ingeniosam gentem à cujus Magno Rege, Reginaq; lautissima meret stipendia scripto publicò edito traduci, ut stolidam, stultam, infrunitam, delirantem, quid enim aliud censeas de eo, qui morbum hunc lævissimum immeritò morbi no-

bi nomine, insigniri, quæ de eo narrantur, aniles esse fabulas, eisdemq; adsentientes iudicii & mentis non esse compotes ait, hoc est, incipere esse non satis sano & hoc se agere ostendit, ut ponat auxilium nobilissimæ & fortissimæ Gentis: ut non solum medelam gravissimis affectibus corporum adferat, qui sub nomine plicæ occultantur, sed etiam animos moderatiorum hominum à Tyrannide fabulosa & superstitiosa deinceps liberet, id est paucioribus verbis, ut genti fatuæ mentem restituat, hic videlicet alter est Hippocrates, qui è longinquo accersitus insanienti Democrito opem & salutem laturus est. At Democrito, quàm ipse Hippocrates, sapientiori. Septem annis, inquit, se in Polonia degisse tanto tempore sibi arrogat acquisivisse scientiam quâ veram de plicæ opinionem tot sæculis irroboratam convellat, & proterat. Id quomodo efficere conetur operæ pretium est videre.

SECTIO IX.

PRincipio ablegat nos ad consultationem Patavinam, quæ proponit hominem triginta annorum, boni habitus apud Polonos repentè fieri debilem, tremulum, aut lividum, exsanguem. Deinde post tres aut quatuor dies capillos capitis crispari, in varios cirros involui, figuras quasi angvium repræsentantes, qui puncti sanguinem effundunt, cum furfure, pediculis, spurcitie, & fœtore totius capitis. His itaq; se habentibus accedere Medicum qui si sanguinem miserit aut purget, vel pilos ad spurcitiam illam auferendam radat; illicò sæva symptomata advenire dolores oculorum, articulorum, ossium, membrorum contractiones &c. adversus quæ hæc reponit.

*Animadversio in decimam sectionem quæ continetur in Prodro-
commentariorum Petri Severini Dani Cap. de transplant. Hac sectio pri-
mis sedecim aut septemdecim lineis exposita, est parallelatio falsa instructio-
nis plicæ data, cum vera, falsa à Polono quodam credulo, & medicina
ignaro, qui pro hujus mali causa data, aut assumpta opera missus dicitur
fuisse (ut apparet in defectu forsitan Medicorum) Patavium, ut inde causam*

tam monstruosi affectus, & simul remedium pro ejus profligatione addisceret. Sed quum neq. Professores loci plicosum, nec plicam unquam viderant, non poterant nisi ex falsa relatione imaginarium illis affectum intelligere. Unde quid mirum, si à tot annis transierit plica per omnes universitates Europæ pro morba endemio, ut Polonis omnibus, solis, & semper, proprio, & quæ materiam thesium omnibus universitatibus jam dudum suppeditabat. Hunc igitur affectum, quum Excellens Dominus Davissonus jam à Sedecim annis observaverit, nihilq. simile instructioni Patavienſium inveniret, opera pretium duxit in hanc fædam, deformem, & sanitati admodum contrariam labem animadvertere. Proinde ut huic malo non solum genti detractorio, & pudibundo, sed sanitati admodum contrario obuiam iret, è Libris Excellentissimorum professorum Patavienſium, Excellentissimi Herculis de Saxonia & Fonseca informationem istam commentitiam, & fabulosam excerpſit, & cum vera quæ sua est, & Autopsiæ accommodata parallelavit juxta locum istum Prodromi commentariorum Petri Severini Davi, ubi falsæ descriptioni veram adjunxit. Hæc igitur veræ plicæ descriptio ab Excellentissimo Domino Davisſano facta, suscipitur à Vopisco Fortunato Plempio refutanda, ex instigatione Skuminovii hominis simplicis creduli, & medicinæ prorsus ignari, & ejus farina, atq. ille Polonus, qui primò simplicitate & credulitate sua occasionem dederat Patavinis Professoribus falsos istos de plica rumores per omnes Europæ universitates, quasi de novo, miraculoso, & inaudito morbo spargere, sed præsertim in Polonos aliquot credulos, qui Autoritate Patavienſium freti rumores istos falsos, & non benè trutinatos (denuò occasione nacta viro- rum eruditorum) vires resumere inceperunt. Itaq. ignorantia Mater admirationis plicam à Polonis ad universitatem Patavinam, falsa relatione adumbratam transmisit, & denuò cum explicatione causa corroboratam reddiderant, & obstinatiores aliquot in causa plicæ confirmavit. Sed ut totus mundus videat quis in hoc campo victoria palmam eripere debeat, rogo æquum lectorem, ut judicium suspendat quousq. responsa singularum sectionum pro Excellenti Davisſona facta audiverit. Et hoc pacto credo nullam in Europa universitatem illi contradicturam, sed manus tradituram, & plicam è numero morborum eliminaturam.

Quod hominem triginta annorum pro exemplo supponant, error est, nam non solum contingere videtur ætatibus triginta annorum, sed pueris aliquando

quando trium annorum; Imò & nuper, natis si ita matris aut nutricis superstitioni placere libuerit. Neq̃ repente fiunt debiles, sed præviā aliquā experiuntur causā debilitatis, quamvis non à plicā. Simili modo nec tremuli, nec pallidi, nec exangues repente fiunt, sed post manifestā aliquā actionem lesā, neq̃ post tres aut quatuor dies capilli capitis crispantur, nec involuuntur in tales circos varias figuras, quasi angujum recipientes, nisi arte per contrectationem crebrā, quasi per artem fulloniam introducantur, neq̃ puncti sanguinem effundunt, sed de fursure, pediculis, spurcitiā, inhonesto fetore totius capitis. Hæc à veritate haud aliena sunt, illa enim omnia accidunt illis, qui data opera ut in complicationem concreſcant, crines pectine non diducunt aut qui fulloniam in capillitio plicando artem exercere volunt; sed cū accedit Medicus, qui sanguinem mittere, aut purgare, vel pilos ad spurcitiem illam auferendam radere velit, illicò illis symptomata sæva accedere somniant.

Ego illis sic occurro, consultatio illa est Roderici à Fonseca Olyssiponensis in Patavina Academia Medicinæ practicæ Professoris, in qua proponit sibi hominem triginta annorum plicā laborantem, verbi & exempli duntaxat gratia, vel ut inconsultationibus, & consiliis, ut vocant fieri adsolet, non quod tantum illa ætate affectum istum invadere existimaverit. Invadit enim, & torquet mortales ætate qualibet, atq̃; ut confestim accipio, quod ipsius hic ait, etiam nuper natos interdum corripit. Quid autem tū matris aut nutricis, superstitioni est adsignandum? Cirros in infante videre, tangere, non est superstitiosum: aut vult fortassis Matrem imaginari circos in infante esse, qui non existunt? Hoc jam est phreneticā aut aliter deliram Matrem dicere similem Theophilo Galenico tibicines in conclavi suo canere garrienti, qui nusquam essent, & si mater forsan, id prævè imaginata fuit, adstantes tamen quidam sapiebant, qui falsam imaginationem rejecissent, nec narrari, aut credi passi fuissent infantem cirratum esse, qui nuper in lucem sit editus, repente autem fieri debiles, tremulos, pallidos etiam ponit verbi tantum causa, non quod ita semper & perpetuò accedat. Et repente ipsi non est confestim, statim, extemplò: Sed sinè manifesta causa, quæ à prudentibus adstanti

bus, aut Medicis advocatis potest accusari V. S. nullo præsgresso animi pathemate, nulla febre, nullo dolore, nullâ vehementi corporis exercitatione, nullâ inedia &c. debilitatem autem tremorem, pallorem, non à plica seu capillorum contorsione fieri. Verum est, at fit à materia maligna, virulenta, venenata, in corpore vagante, à qua deinde fit plica. Similiter verum est, non semper post tres, aut quatuor dies ab illa debilitate, tremore, pallore capillos crispari, sed sæpè longo post tempore, aliquando tamen citò, pro ut natura valens, vel invalida est, vel materia pauca, vel copiosa, quod postea addit capillos circos, (cirros dicere debuit) non involvi nisi arte per contrectationem crebram, quasi per artem fulloniam introducantur. Hoc à vero alienum est, testem apello universam cirratorum in Russia turbam, quorum nullus in capillos suos fullonicam se exercuisse ajet, cum caput rasum habeant, relicto uno in sincipite, aut circa tempora tutulo, in hunc ergò solum fullonicam exercere queunt: atq; reliquò capite toto exerescunt cirrata spiræ, & in puerulis trimis, nuperq; natis infantibus nihil capillorum, est per artem fulloniam, complendum tamen hi quoq; eo affectu laborant punctos illos capillos sanguinem non effundere, sed de fursure pediculis, spurcitiis, in honesto fatore totius capitis eundem prodire: partim verum est, partim non verum fursures spurcitiis in honestus capitis fator sanguinem haud fundunt, nec fundere possunt: pediculi possunt. Est autem cum caput plica deformatum nullos, aut pediculos, ut de Petro Niezmierski Nobili Polono antè relatum est; in eò si pili crasse facti sunt, si eorundem cavitas patientior reddita, utiq; abscissi sanguinem stillant: qui eo casu non fundetur è pediculis, at, inquit, illa omnia accidere illis, qui datâ operâ, ut in complicationem concrecant, crines pectine non deducunt, aut qui fulloniam in capillitio plicando artem exercere volunt, sunt agasones, muliones, aurigæ in Germania, Italia, Hispania, qui nunquàm, vel rarò crines pectine dispefcunt, non cruciantur tamen unquam illis malis, quæ in plica evenire advertuntur. Est in Europa natio misera, quæ vix alium capillitii usum agnoscit, quàm ad detergendas manus à pingui-

guibus

guibus cæna sordibus; cæteraq; omni illuvie: qua de causa ingentes concretorum crinium spiras alit in humeros usq; dependentes, quibus vice mantilium disfluentes pinguedine, ciboq; digitos solet injicere, eoq; pacto extergere. Nescit tamen illos cruciatus, quibus polonicâ plicâ affecti torquentur, & in Russia tonso ad vivam cutem capite nequeunt fulloniam in plicando pilo artem exercere, quibus tamen plica supervenit.

SECTIO XI.

AT somniat, inquit, symptomata illa sæva accedere, cum accedit Medicus, qui sanguinem mittere aut purgare vel pilos ad spurcitiam illam auferendam radere velit. Hic iterum Coræbos, aut Morychos facit Polonos, quippè vigilantes dicit somniare, & sentire tormenta, quæ non sunt, dum vult duntaxat Medicus sanguinem mittere, dum vult purgare, dum vult pilos radere, nulla accedunt sæva symptomata, ideoq; neq; illa sentire somniant sapientes Poloni; sed dum Medicus sanguinem misit, purgavit, capillos rasit. Tum demùm accedunt, & revera ab ægris sentiuntur, pergit.

SECTIO XII.

EGo plures quàm sexaginta plicas istas immensas latitudinem caudæ Castorinæ superantes; imò & usq; ad coxin propendentes, aliquibus abscindi curavi, absq; ullo prævio remedio adhibito, aut symptomate qualicunq; subsequente. Alii negarent id factum, sed ego credo viro Nobili id publicè affirmanti: & dico id feliciter successisse iis, quibus tota materia virulenta in pilos erat absumpta. Iis enim interdum spontè cirri decidunt, & sani evadunt, at quibus multum materiæ malignæ in corpore super est, isti non impunè ferent pilorum resectionem: sed doloribus oculorum, cæcitate, articularum, ossium, membrorum contractionibus corripiuntur.

SECTIO XIII.

ILlicò dolores illos à plica abscissa oriri non deprehenderam, imò
H 3
potius

potiùs assererem istos dolores perpetuos capitis, non aliundè oriri, quàm à radicibus istis capillitiorum, quæ divaricantur sub fullatione, quia plicata capillitia trahunt non plicata infundo in unum, & perpetua vellicatione dolores pariunt immensos, & perpetuos, & præcipuè quando submisè intergum dependent, nam tunc pondere suo totum pericranium torquet, & in consensum trahit, non semper illicò dolores illi plicâ abscissâ ingrunnt, sed aliquandò citiùs, aliquandò tardiùs pro naturæ vel materiæ nocentis conditione. At enim dolores istos oriri ideò, qui capilli plicati pondere suo pericranium torqueant, & trahant, id minimè est credendum, nam etsi dolorem capitis fortassis eo pacto inducere possint; articulorum tamen, ossium, membrorumq; contractiones non queunt suo pondere facere, & multò plures sunt, quibus non dimittitur conglomeratum capillitium, in tergum & coxas usq; sed solùm dependet hic & hic cirrus unus & alter pondere suo nequiens pericranium detrahère; atq; in his tamen etiam dolores tales contingunt.

SECTIO XIV.

DEinde scribit quemadmodum ophthalmia curanda sit, nimirum primò mittendum esse sanguinem ex vena maxima apparente ad uncias novem, nocte sequenti admovendum post aures emplastrum vesicas excitans; utatur, inquit, isto remedio, & nullo alio, & respondebo pro vita nullam cæcitatem inde subventuram. Si hoc consilio usi fuerint antè decursum annorum viginti, & apparuerit plica in Polonia capite plectar pro præmio. Occisissimus est Archiater iste. acephalus est, quid? non apparituram plicam in tota Polonia, si ante vigesimum annum sanguis mittatur, & post aures applicetur vesicatorium? Atq; in eam rem caput suum oppignorare? jam nunc sinè capite est, si verbo suo stet; nè quidem promitti potest non secuturam cæcitatem, & si benigna sit ophthalmia. Quid ergò proficiet, dùm sanguinem misisse, vesicatorium pone aures adhibuisse antè annum ætatis vicesimum, ad avertendam ex tota Polonia plicam.

SECTIO XV.

PLica sic fit: cum morbi homines lecto diu detinere solent progressu temporis, crebra crinium contra pulvinaria perfrictione, longoq; super crines, modò in occipite aut circa tempora. Si plica, non Aliunde, quàm ex causis illis fiat. multò frequentior esset plica hic in Belgio, Gallia, Germania, Italia, quàm in Polonia. Nam in illis regionibus Viri Comati sunt promisso capillitio, in Polonia detonsam habent calvam. Sinè dubitatione igitur alia plicæ subest causa, quæ & illa mala infert. Symptomata, qualia comitantur intricacionem pilorum ex longo decubitu, qui enim ex cachexia, hydrope, phtisi, paralyssi diutulè lecto affiguntur, & si fortè impexos capillos habent, quòd tempore longo pexi non sint: haud tamen illis cruciatibus torquentur, qui in plica adesse observantur, qui quidem a plica non efficiunt, sed à materia venenata in corpore hærente, & in pilos symptomaticè vel criticè missa, neq; hæc sunt imaginaria, fabulosa ex rusticorum superstitionum, aut muliercularum ingeniis nata ut ipse contendit: Sed pluribus sæculis in Russia explorata, ac vera comperta magno cum hominum malo. Habet is affectus multa accidentia, luis venereæ, vel scorbuti; Attamen ab utroq; morbo isto diversus est; pluresq; remediis ante venereis, & antescorbuticis frustra diu curari, ac macerari senserunt tandem suo detrimento infestari se eo humore, qui plicam facit ad cholicam biliosam universè etiam referri nequit, ut, ut enim aliqui antequam plica se ostendat Coli aliorumq; intestinorum doloribus tententur, hoc non est perpetuum, sæpeq; cholica nulla antecedit, quin aliquando plica se prodit usq; ut homines diu in lecto decubuerint; ità ut vel tùm saltem non possit pilorum implicatio adscribi crebræ crinium contra pulvinaria perfrictioni, longoq; super crines decubitu. In Russia & Polonia malum hoc quoq; invadit equos, qui, si hic per solidum decennium strigille non pectantur, minimè eo corripientur. Barba deniq; etiam multis implicatur; an, & id ad longum in lecto decubitum referendum? Ego quidem

dem haud accredo; neq; hic quisquam capucinatorum longi-
barborum, quantumvis diu ægrotus in lecto jacuisset, taliter
cirratos barbæ crines habere visus est. Hæc sunt quæ pro tuen-
da Polonorum sapientia dicere habui, censeoq; cognitionem
istius affectûs potius hauriendum esse à Medicis Polonis, Rus-
sisq;, quàm ab externo Scoto, qui septem vel octo tantum
annis in Polonia habitavit.

SECTIO XVI.

Constat Polonorum omnium experientiâ in hoc malo purgatio-
nes, & venæ sectionem adhibitas non prodesse sed nocere.
Videtur ergò hic morbus, ut sanetur perfectè, proprium &
specificum postulare alexipharmacum, sicut scorbutus, &
lues venera, atque alii occulti morbi, quod alexipharma-
cum interim, dum investigatur, potest usurpari Theriaca,
quæ est alexipharmacum universale. Detur ergò Theria-
ca frequenter, sudorq; provocetur, maximè è cāpite. Sic
enim materia illa vitiosa citiùs ad capillos, quò tendit, evocabitur.
Ad quod ipsum plurimum confert, ut agrestium Polonorum
experientia docuit, lotio capitis parata ex decocto foliorum
branchæ ursinæ & herbæ quæ Polonico idiomate voca-
tur dereza, serpit humi in locis arenosis, quibus
crescunt pinus, est muscus terrestris, de quo
in herbario suo Dodonæus part. 3.

lib. 15, Cap. 14.

VOPISCI FORTUNATI PLEMPII

AMSTELREDOMENSIS

Artium & Medicinæ Doctoris atq; ejusdem
in Academia Lovaniensi Professo-
ris
Primarii

*De affectibus capillorum & ungi-
um.*

CAPUT VII.

De tricis, seu trichomate quam plicam
vocant pag. 42.

Contenta hujus Capitis.

PLica quid sit? quibus regionibus sit familiaris? est duplex.
Mascula & Fæmina. Quæ sit causa plicæ? Historicorum de
ea sententiæ, signa, Symptomata. Plicæ aliquot carent pedi-
culis, vocatur Polonicè Gozdziéc, plicam fabulosam, imaginariam
& supersticiosam esse audeat scribere Davissonus natione Scotus, ejus
argumenta examinantur, & refelluntur, plicæ curatio.

Responsio & Destructio 16. articulorum

CAPITIS VII.

VOPISCI FORTUNATI PLEMPII

De plica seu Trichomate

In isto cap. sunt 16. sectiones in quibus singulis veritatem luce clariorem
aperiam; Quæ falsa aut commentitia sunt rejiciam, ut unicuiq; pateat
I quid

quid deinceps de plica Polonica censeri debeat. Verba textus diverso caractere distinguuntur & designabuntur lineæ paginarum inservientium lectori habenti ipsum librum. Quod si defuerit legenda ipsum textum facile inveniet. Primum brevitas causa, in quinque primis sectionibus inveniet. Lector omnia pertinentia ad istas sectiones in uno eodemque textu.

Quod ad sextam sect. attinet hætenus explicatum est, plicam neque esse symptomaticum, nec criticum, nec ex ullius materie vitiosa expulsionem ad caput oriri, & ubi dicit plicam nihil periculi adferre agro, nihil falsius est. Quid enim expectare debemus ab homine obstruente suturas capitis per impedimenta peccinationis, quæ paros capitis aperiunt, & viam dant fulliginosis humoribus, nisi ut in periculosos morbos capitis incidat; Unde humores illi mali in corpore herent, & lædunt, non quia homo scindit plicam, ut falsè præsupponitur, sed quia eam nutrit.

Quid sit plica querat Dominus Doctor à fullonibus, qui lanam textam in pannos fullant; in molendinis fullatoriis, aut ab illis qui lanam pileos canum, castorum, cuniculorum, pro galeris aut pileis fullant. & si quis specimen plicæ manifestius considerare velit, tomentum ex crinibus bouum fullatum, ut inde soleæ calceamentorum interna comparari possint pro arcendo frigore à plantis pedum muliercularum delicatarum contempletur, & videbit plicæ famineæ specimen in formam caudæ castorinæ pendulam à capite plicatorum promissius, aut altius in unum dependere. Si sit mascula ut ridicule nominatur, si verò famineæ est discriminata in formam multorum lororum seu funiculorum, aut anguium, aut elichniorum militarium circa tempora horrendo invenusto & inurbano spectaculo pendulorum. Et hæc est vera plicæ descriptio, à nulla causa interna naturali, nec præter naturam proveniente, ut probatum fuit in fronte hujus tractatus per argumenta insolubilia, nisi à sola inveterata consuetudine & avorum traditione, quæ non solum terret, & timorem omnibus plicam scindentibus incutit, sed negligentiam peccinandi suadet, imò fullando opus accelerant cum spiritu cerevisiæ & branchaursina confricando. Itaque quando negligentiam peccinandi Dominus Davissonus accusat, non illam inconcinnam, socordem, aut incultam accusat, sed credulam, meticulosam, & infelicitatis alicujus inde venturæ præsagam intelligit.

Quapropter Dominus noster Doctor nullam laudem, nec ab Instigatore suo,

suo, nec à gente Polona propter veritatis obscuritatem merebitur, neq. pro
 ineptissimis suis consequentiis parasitico abblanditio & surreptitio favore in-
 culcatis, & ad aurem popularem captandam appropriatis assequetur. Nec
 ille quamvis alienigena, metuat, nè credant indigenæ illum aliquid contrà il-
 lorum famam sparsisse (quorum laudes singula operis ejus pagina buccinant)
 ut publico scripto edito ipsum traducat hoc solo nomine quod negligentiam pe-
 tinationis causam esse complicationis accusat, omnes q. plicam laborantes, sto-
 lidos, infrunitos, delirantes teneat, & sic Plempius per vanas consequentias
 traducere Excell. Dominum Davisonum studet, apud totam gentem hoc solo-
 nomine, quia plicam è morborum serie eliminandam studeat, & non solum in
 plica laborantibus consequentias suas cadere contendit, sed assentientes judi-
 cii, & mentis non esse compotes asserit, & tales sincipite non esse satis sano,
 & tali genti fatua mentem esse restituendam. De quibus fateor ipse, si simile
 quid ex scripto suo inveniretur, ipse se fatuum declarasset. Et si offenderet
 gentem ut medicina inexpertem affirmando plicam non esse morbum, tùm
 totum mundum offenderet, qui artem medicam non intelligit, credo strenuis-
 simam gentem Polonam, quæ tota in expeditionibus bellicis versatur, non tra-
 duci, quamvis in Medicina nihil scire dixerit aliquis, imò optabile esset nul-
 lum agrum esse sciolum, sed se se velle gubernationi Medicorum omninò tra-
 dere; imò illis major esset utilitas & medicis amplior gloria: Tibi verò pri-
 mario Professori, qui studes implere vacuas tuas paginas inanibus tuis conse-
 quentiis. Quibus illum ambis male audire apud Nationem ubi victitat. Imò
 ipsi, qui illum satis norunt, non credent, illum tales consequentias unquam
 intellexisse, sed te ista cum instigatore tuo malitiosè affinxisse; si tu ità fave-
 re vis plicæ, docebo te quo pacto speciosissimam habere possis plicam, ascende
 cathedram cum pileo tuo nocturno, imò ad annum integrum, nè auferas no-
 ctu diuq. & egregiam tibi acquires callotam, quæ tuum caput ab hyberno fri-
 gore muniet, & nè aliquid perdas in pulchra hac æconomia, primo habebis æ-
 ternum pileum, unde liberaberis à pileorum emptione; Deindè aliorum pilei
 fiunt è exuvius animalium, sub quibus tu non vis subisci, tuus verò erit sub
 humanis exuviis sub quibus vis ut triumphum ducas. Aliorum pilei & pilei
 facilius amittunt materiam, sudoris crassamentum, furfures, achores, tine-
 am hecydriam, phydriam, pediculos, porriginem, furfur, tuus pro sumptuosa
 suppellectile retinebit. Deniq. aream & ejus species Alopecia, tum Ophia-
 sin,

sin, calvitie, tum omnes Aegyptiorum plagas calabis, & neq. Galiendro, nec pileo, nec petaso egebis, & omnes istos horrendos capitis affectus, quos tu ad vacuas tuas paginas implendas in unum corrasisti, occultabis, tum tuam in non emendis caris istis pileis, æconomiam sapientiam ostendes, & quas tu species pileorum ex insigni aliquo animi tui specimine, & ex barbararum gentium dictionariis deprompsisti in utiles facies, nam omnes plicarum exuvias apud te, & in capite tuo plicoso custodies, imò Garamantos, quos citas, instrues quo pacto ad tuum exemplar non opus habeant amplius dimidio Strutheonis ovo uti pro pileo, ut perdet ut soles in toto tuo opere pilorum & unguium vitia exposuisti. Instigatori hæcenus respondi, quid dicant Historici, & quousq. illis erit fides adhibenda de qua tu tractas cap. 7. Itaq. leget responsum ad instigatorem tuum aut tractatum ejus, de plica nihil inveniet novi, sed dicta & redicta, meliores mores domi didicisset, sed videtur inter Scythas & moschos infames istos mores didicisse, si domi mansisset, salius fuisset, ubi & mansuetudinem, civilitatem, & ad omnia bona officia promptitudinem inter suos compatriotas didicisset, quàm ut inter peregrinos infelicem peregrinationem suscepisset.

Pag. 43. Linea 23. defertur ista materia vitiosa

Dicit materiam vitiosam, quæ plicam nutrit, non permodum fulliginum, ex quibus pili oriuntur, deferri, sed simul cum sanguine in plicam contrahi, sed hæcenus validis argumentis probatum fuit, crines, nec plicam in se ullum habere sanguinem, & tamen semper ad falsissimam istam hypothese recurris, quod pili intricati, aut plicosi abscissi sanguinem fundant, ne fidas igitur Instigatori tuo superbo & hujus rei ignaro.

In hac Sect. ludit ex falsis instigatoris sui informationibus, sicut catulus Aliquis cum cauda, neq. infringuntur ossa, neq. membra conglobantur, neq. gibbi efficiuntur. Et si hoc ita accideret, hoc esset propter humorem aliquem plicosum intus latentem, sed exitu carentem; Sed quibus ista accidunt, contingunt quia plicosa capillitia impediunt per contagium, sed si diceret ex contagiosa consuetudine superstitosarum mulierum rectius dixisset, & ubi dicit plicam acquiri, quando quis induit pileum sudore plicosi hominis madidum, & hæc opinione nihil est falsius, imò & ego permittam talem pileum capiti meo imponi in despectum plicæ & omnium diabolorum & veneficarum totius orbis terrarum, & tamen plica nunquam me infestabit.

Inci-

Incipiente trichomate unus & alter Cirrus in capite vel barba ex-
crescit, cum vicinis sibi crinibus introrsum implicatus, & densus,
antequam is excrescat, vel etiam quamvis excreverit, modò tamen
materia vitiosa in Corpore redundet ossa infringuntur, laxantur
artus, membra conglobantur, gibbi efficiuntur, pediculi fundun-
tur, quibus caput ità oppletur, ut nequaquam purgari possit.

Tu qui Philosophi sapientis, aut docti locum tenes, nonne te pudere
debet, super stultissima verba imperiti hominis pro veritate physiologica sta-
bilitate, & juvenum ingenia ad medicinam destinata falsis hypothesebus cor-
rumpere, video Ingenium tuum sapere solum in etymo nominum examinan-
do, ut testaris 1. & 2. pag. tui lib. aut in grammaticis regulis discutiendis,
quibus puerilem & pedanticam dispositionem ostendis, alioqui penitus in
veritatem rerum introspectisses, nec relationibus falsissimis vani hominis
fretus suscepisses causam pravam per argumenta Philosophica. ut Medicum
& Professore decuit, defendere: sed relicta causa Virum tibi ignotum pu-
tidis injuriis ab instigatore tuo iacescitum invadere voluisti si instigator tuus
post tot terras peragratas, Galliam invisisset, meliores mores didicisset, nec
rem, humanas vires excedentem ultro non promississet, cum certitudine as-
seruisset, ut in ejus Epistola invenietur. videlicet plicam posse frangere ossa
hominis plicosi; Verum quidem est, ossa posse à violentia aliqua inflata ex-
trinsècà vi, aut à casu aliquo infringi sed ab interna nunquam, verum qui-
dem est ossa posse ab ex-ostosis luis venerea multum alterari & corrodi,
Sed frangi nunquam, & si ossa loquerentur riderent fidem instigatoris tui
dicerent q. alterum in hominibus gerentibus plicam, sed non à plica, sed à lue
Venerea, itaq. faceta illa popularis trium personarum, Historia asini, magni-
fici cujusdam Domini & circulatoris ad fracturam istam ossium non illepide
applicare possit. Dicitur enim insignem aliquem aucupatorem crumenorum
venisse ad Magnificum divitem Dominum, cui pollicebatur pretio quodam
constituto, ut antè annum asinum, quem alebat, doceret articulare verba, &
loqui sicut homines. Interrogatus vero quare impossibilia polliceretur, Re-
spondit hominem habentem terminum nihil debere, usq. ad termini exspira-
tionem, n. à si ante terminum istum consumptum, aut Magnificus Dominus,
cui sponsio fuit facta, moreretur, aut sponsor, aut asinus: tunc uno deficiente
non teneretur promissis stare; sed si omnes supervixerint, vereretur, ne super

uno ex istis tribus caderet sors decepti, aut deceptoris. Sed nolo hujus fabula applicationem pertinacius promovere. nè videar Apulei asinum aureum suscitasse. Sed si sors super Dominum Plempium ceciderit, habet apud se conservam rosarum, per quam juxta Apuleum in Plempium salvo honore redire possit, & quamvis in exemplis non sit inquirenda veritas, tamen per transennam licebit seriis miscere joca absq; ulla personarum istarum offensione, quamvis Dominum Davissonum serio prius mille insolentis invaserint, modo elitellarium appellando, modo hominem vicos oberrantem, ut quærat quem devoret, aliquando mercatorem, imprudentem, Satyricon caput, contortum ingenium, multis compositum mendaciis, quæ omnia toti Europæ se explicaturum promittit, & falsa & commentitia Scoti illius ut ait scripta de plica, toti se orbi ostensurum dicit, sed defatigor ab istis nugis, non enim infringuntur ossa ab aliquo pravo humore nisi accedat ars, quæ istam fracturam inducere possit, & ut tibi suppeditem objectionem in fractione ossium, potes dicere fieri posse ab inveterata lue venerea, in ossibus tibiarum, brachiorum, femorumq; in cranio, & maxillis exostoses, quæ post dolores nocturnos aliquot annorum exedere solent, non solum periostia, sed etiam ossa ipsa possunt. Sed ista exesio non est fractio, nec spatium unius anni facta, & dato sed non concesso, quòd sit fractio, non demonstrabitur venire ab alia materia vitiosa in corpore, quàm ab humore maligno lue venerea. Disce igitur curare luem veneream, & curabis plicam; Quod ad historiam Petri Niezmirski attinet fuerunt illa hæcenus dicta & redicta, proinde non moror.

In Sectione octava verò adfert consensum superstitionum Russorum sustinentium plicæ veritatem, accusatq; excellentem Dominum Davissonum, quod superstitiones istas rideat, adfertq; cumulum titulorum suorum, qui tam veri sunt, & multò veriores, quam honorarii tituli Instigatoris sui, qui non virtute sua talibus titulis fruitur, sed ambitione & magnatum, quibus inseruit sollicitatione, atq; ita licere sibi imaginatur bonos & probos homines injuriis lacescere, in reliqua ista sect. ridiculas suas consequentias prædit, de quibus postea agetur.

Folio 44. line 20. progrediendo dicit omnes Polonorum ordines affirmare plicam esse mirabilem, tantoq; suo malo veram compertam esse ab avis, atavis,

Ad

*Ad hoc Responsio, malim consensum unius docti Medici, quam millio-
num aliquot in doctorum, neq. unquam legi aliquem doctum Medicum susti-
nuisse causam plicam. & si quis fuerat, qui in juventute applicuerat se ad istas
nugas veniente maturâ atate & experientiâ palinodiam canebat. Et si ri-
deat ista Willielmus Davissonus Nobilis Scotus, quem tu depingis cum proli-
xis suis titulis, quamvis veris, & authenticâ approbatione confirmatis,
Noli mirari nam in prodromo suo commentariorum, quæ tu scomma-
ticè scotiorum vocas scribis plicam morbum esse, ex superstitionum
mulierum cerebro natum, imò & superstitio ista, quarendo locum ubi
degere potuerat, non invenit in toto orbe locum vacuum ubi se se transplan-
tare potuit, nisi in cerebrum tuum scotiarum (ut patriæ suæ illudis)
nugis adeò repletum, atq. est nox tenebris, & si quis stultitiam
tuam & cerebrum tuum omni bona doctrina vacuum, & ex aliquo sympto-
mate agrum declarare velit, ex nulla re certiori indicationem depromere
possit, quam quâ Prodromum & commentaria ejus in Petri Severini Da-
ni Medici & Philosophi Sublimis Ideam Medicinæ Philosophicæ, Hippo-
craticæ, Galenicæ & Paracelsicæ tenebrarum vitio accusare studeas, propte-
rea in calce hujus tractatus Indicem prodromi apponere feci, ut unusquisq.
ex parte quid de integro censere possit continuo judicet, & te in doctrina
Veterum philosophorum videlicet Zoroastri, Hermetis Trismegisti, Plato-
nis, Procli, Hippocratis, Democratis super qua Prodromus & commenta-
ria illa fundantur, Tyronem & hospitem peregrinum esse prorsus proclama-
bit, proinde revolve denuò Prodromum cum hac indice & rudimenta Do-
ctrinæ Veterum Philosophorum super quæ Idea Medicinæ Philosophicæ Petri
Severini Dani fundantur addisces; pudere debet primum Professore
tot Eruditissimorum Lovaniensium Medicorum successorem; in Elementis
Philosophiæ veterum ad stuporem ita cæcutientem audire, imò unus quisq.
cum Cathedris, sedilibus & parietibus scholæ Lovaniensis ubi Veterum
Philosophorum doctrina olim inculcabatur Infortunato Plempio allatrabit.
Præsertim cum dicat Doctrinam Petri Severini Dani & Prodromum &
Commentaria Excellentis Domini Davissoni Claustra Doctrinæ Veterum ti-
bi aperientis Scotiorum doctrinam nominet quum tamen exordium ni-
hil in doctrina Veterum versato doceat immo elementariis bonæ*

Philo-

Philosophia institutis absq̃ ulla obscuritate ultrò obviam ibit. Et ubi dicis, quia accusat plicosos negligentia infero cum obsoleto Comicorum dicto, audax me hercle & intollerandum facinus hominem indigenam velle scripto publicè edito traducere Nobilem, Potentem, strenuam ingeniosam gentem ut sciat sub quibus aspersionibus illum involvere velit, ut nationi ubi degit odiosus, deveniat, quasi quis diceret, ut sub nomine plicata negligentia mille injuriis agnominibus nationem præclaris in eum meritum officiis afficeret, de quibus verba nihil simile nec somniant, nec sonant, de regione verò ubi plurimum grassatur plica, est Russia, & abundè hætenus dictum, quòd dicatur etiam mascula, alia Fæmina, non est quòd me extendam, quùm hætenus sufficienter de istis dictionibus, usq̃ ad nauseam dixerim, quæ autem sit causa dico: quemadmodum sæpe dixi nullam habere causam essentialem sed præcatharticam videlicet illam, quæ causat negligentiam meticulosam, nè aliquid periculi subveniat. Tu verò qui istas nugæ inculcas, cave nè Universitas Lovaniensis stipendium tuum tibi auferat, & pro fuco teneat, qui talentum non habes, quo possis auditoribus tuis selectius subjectum eligere, quàm quod de vitiis capillorum & unguium tractat, Lovanienses per celebres semper habuerunt Professores, neq̃ unquam libros de Vetularum nugis anòte scripserunt.

In nona Sectione verba Excel. Domini Davissoni quæ in Prodromo suo de consultationibus Patavinis Excellentissimi Herculis Saxonii, tum Fonseca Pataviensium Scholæ Medicorum tum Professorum eximiorum adfert.

Pag. 45. Excell. Domini Davissoni argumenta plica destructiva, & Roderici Fonseca relationem ad verbum recitas, quæ omnia, quùm in Prodromo ejus inveniantur, hic denuò repetere esset inane.

*Pag. verò 46. invadit, inquit, & torquet mortales plica videlicet ætate qualibet, etiam nuper natos corripit. Fatetur se hic scripsisse, & rectè, est enim veridicus & veritati adstat, quid igitur vult Sciolus hic in eum fingere? Dicit quidquid Matris aut nutricum superstitioni est assignandum, cirros (quos ille vult ut ego dicam cirros) & ego dico melius circos, quia nomina essentiis rerum applico, non res nominibus astringo, ut tu in padanis-mo tuo statuis, crines enim plicati super cute cranii per circulos fullantur? & proinde applico me ipsis rebus, tu verò verbis & nominibus inheres, quia
super*

quia superficialis es Grammaticus. Et in infante videre, & tangere istos cirros non est superstitiosum concedo, sed non scindere superstitiosum, & fatuum esse asserit. Sed ille respondet pueros nuper natos aliquos cum promissis pilis, alios absq; pilis nasci. Qui sine promissis pilis nascuntur, illi non sunt plicosi, sed qui longos habent, illi ab humiditatibus viscosis, à menstruo sanguine, & glutinoso sero effluentibus pilos agglutinatos habent, non est visus qui ista præstat, sed superstitio Matris quæ in hoc consistit, quod Mater aut Nutrix non deplicat, sed metu chymarico venturi alicujus damni fovet.

Cirros, inquit, in infante videre, & tangere non est superstitiosum.

Verum quidem est cirros aut plicam in infante videre & tangere non esse superstitiosum, sed non scindere, aut extricare metu damni subventuri, aut credere humorum aliquem causantem plicam ad extrâ prius exstitisse in corpore, antequam exstiterat in crinibus, non est phrenetica aut deliræ actionis; Sed superstitiosa, credula aut meticulosa, & malè informatæ. Et ita fit quia per traducem à parentibus in defectu Medicorum, qui aliter parentes instruxissent, falsas istas informationes acceperunt; & aliter instructa non erant, quia deficiunt Medici, nec enim centesimam Medicorum partem habent, qui defectibus illorum subvenire possint, & ego idem assero, vult ne fortassis matrem imaginari cirros in infante esse qui non existunt? Hoc est phreneticam, aut aliter deliram matrem dicere, similemq; Theophilo Galenico tibicinem in conclavi suo canere credenti, qui nusquam esset. Quare igitur tu nugæ tradis de Theophilo tuo Galenico? Nonne tu ille es Theophilus Lovaniensis garriens, & tibicen in conclavi tuo canens? Est ne ille tuus Instigator Skuminovius? Ergo choreas age, & noli garrire, tam gravi viro tibi canenti, hoc tibi enim dedecus, & illi inglorium erit. Si ego ibi fuisset, dedissem ipsi denarium ut caneret, sed si nolisset, dedissem ipsi duos, quia ipsi canenti inglorium esset, & tibi non salienti in urbanum.

Linea 29. testem appello universam cirratorum in Russia turbam, quorum nullus in capillos suos fulloniam sese exercuisse artem, aiet, quum caput rasum habeat relicto uno inincipite, aut circa tempora tutulo, In hunc ergo solum fullonicam exercere que-

unt. Atq; reliquo capite toto excrescunt cirrata spiræ. *Ægro lano debetur Medicus lineus.* Instigator tuus, ineptissima, falsissimaq; tibi fundamenta insinuat. Ultima sex linea capitis de Plica ostendunt mendacem debere esse bonam memoriam, nam in hoc textu dicitur.

Eadem pag. 46. propè finem refert, & impugnat Plempius alia verba Domini Davissoni.

Punctos illos capillos sanguinem non fundere, sed de furfure, pediculis, spurcitiis, inhonesto foetore totius capitis eundem prodire: partim verum est. partim non verum, furtures, spurcitiis, inhonestus capitis fautor sanguinem haud fundunt, nec fundere possunt, pediculi possunt.

Sed quid hoc est Plempi, quod Excel. Domino Davissono affingis. Refers eum dixisse sanguinem in scissa plica prodire de furfure, pediculis, spurcitiis, & inhonesto foetore totius capitis; Hæc certe dixit nunquam, sed de pediculis quidem, cum plica scinditur, non ego negaverim posse forfices eorum sanguine infici tantam nimirum copiam, ac mole aluntur sæpe in plicosis istis capillitis; Attamen in iis verbis Dominus Davissonus hoc non scripsit. Sed verò de furfure, de spurcitiis, de foetore capitis quis dixerit sanguinem prodire? Et tu hæc affingis Viro Doctis. ergo quia propter Typographi incuriam inepta interpunctio periodum frangit. Tu, qui in grammaticis nugis adeo sedulam operam consumpsisti, ita non cognoscis ineptam illam interpunctionem delendam esse, ut periodum corrumpas adhuc magis quam Typographus, & ad ineptissimum sensum detorqueas, additis his vocibus: eundem prodire quæ in verbis Excellentis. Davissoni non reperiuntur? Animadvertas igitur quod ablata Interpunctione, quam perperam addidit Typographus. Hæc sunt quæ scripsit Davissonus. Neq; puncti sanguinem effundunt, sed de furfure, pediculis, spurcitiis, inhonesto foetore totius capitis, hæc à veritate haud aliena sunt. Nempe in consultatione Patavina proponitur Polonus triginta annorum, qui repente fiat debilis, tremulus, pallidus, exanguis, cui post tres dies capilli in cirro figuras angvium representantes crispentur, qui puncti sanguinem effundant, cum furfure, pediculis, spurcitiis, & foetore totius capitis. Itaq; hanc Patavinam historiam plicæ cum sua vera parallelans Dominus Davissonus, postquam præcedentia reprehenderat; negat deinde punctos capillos sanguinem effundere; conce-

conceditq; verum esse, quod plicosa capillitia scateant furfure, pediculis, spurcutia, & inhonesto fœtore totius capitis. Hæc proculdubio unusquisq; etiam non admonitus cognovisset: Sed cum ea legisti, livore tinctus navos querebas, quos eruditissimo Viro supponeres, plicosos istos Russos in capillos suos nullam fullonicam exercere artem ais, relicto uno titulo, & tamen scribis, plurimum conferre, ut agrestium Polonorum experientia docuit: lotio capitis parata ex decocto foliorum branchæ ursinæ. Et ubi ais Russos habere totum caput rasum excepto titulo in occipite, sed ubi lotionem applicabunt, quum totum caput sit rasum? Discutiam quomodo tibi male insinuaverat Instigator tuus, de rasorum capite. Raditur enim Russis caput ad summum ter vel quater in anno, titulus nunquam aut raro, si verò apparet aliquando post aliquem morbum capillitia plicari. Nunquam apparent capite recenter raso, sed post aliquot menses longitudine capillitiorum dante occasionem, aut subjectum. Noli igitur credere cirros tuos, aut plicas polonicas apparere in capite raso (sicut imaginareris naves in aëre navigantes, & novas stellas super terra saltantes) supra calva, glabra, aut recenter rasa capita nunquam visa sunt capillitia plicata; nec cirri tui egredientes, sed in promissis pilis; & tamen tu dicis verba sequentia: Quum caput rasum habeant relicto titulo, in quo solo artem fulloniam exercere queant, & tamen in reliquo excrescunt cirri, quos tu plicas vocas, videsne te hic esse deceptum ab instigatore tuo, & Excel. Dominum Davissonum plus scire de plica observando plicam, & praticando medicinam à septendecim annis cum Magnatibus Regni, quam instigator tuus qui jam est adultus.

Pag. 47. lin. 1. est autem cum caput plicâ deformatum nullos alat pediculos, in eo si pili crasse facti sunt, si eorundem cavitas patentior reddita, utiq; ablcissi sanguine stillabunt. Nervus sapientiæ est, nihil temerè credere, tu es simplex homo, quia vis supra ignavi hominis relationem fundamentum aliquod veritatis stabilire, ille juxta caput illius Domini Petri Niesmierski, qui caput lavare solebat spiritu cerevisiæ, omnium capita qui similibus munimentis non utuntur, metiri vult & tales pediculis non carent. Sed tu qui alios doces, & tot etyma nominum callere præsumis, quare cum capillitiorum morbos tractas, non doces remedia ad expellendos pediculos? Ut facilius possis tubo tuo optico videre

pilos crassè factos, ut tu insulsè loqueris, & videre eorundem cavitates patientiores redditas. Sed consulo si tubus tuus falso tibi illudat, ut tubum probatiorem acquiras, nec videbis pilos istos scissos sanguinem stillantes; nonne te pudere debet assentiri talibus nugis popularibus, qui cathedram primariam Lovaniensem tenes, & ubi asseris, quòd in Russia, ubi capillitium ad vivam tonditur eadem, & ubi ars fullonia exerceri nequit, ubi nasci plicas asseris, tam verum est, atq; pilos crasse fieri, & scissos stillare sanguinem, & figuram triangularem, & cavitatem sensibilem habere, quàm formam visu ut pili è cute emanant? ane ut fungi è fimento? nonne singuli pili suorum porum habere debent, an tu vis unumquemq; porum multos pilos in unam plicam contractos, quod nunquam fuit visum, sed certum unumquemq; pilum habere suum, & qui nisi habeant congruam longitudinem nunquam cum aliis fullabuntur, ut plicam conficiant, idcirco corrige calendarium tuum, & reddo illi gratias qui te sapientiores reddit.

In undecima sect. redit ad consuetas suas & ridiculas consequentias, nempe quia causam plicæ imputat negligentia pectinationis à metu futuri damni, vult ut sequatur Excellentem Dominum Davissonum asserere omnes Polonos esse corabos, aut morychos, & vigilantes somniare.

Folio 47. linea 7. at somniant sibi symptomata sæva accedere, quando accedit Medicus, qui sanguinem velit mittere, purgare vel spurcitiam istam auferendam radere. In verbo illo accedere, pro accessura est elenismus fortè vitio Typographi insertus. Cujus errores auctore absente ad trecentas leucas nisi cum summa injustitia imputari non debent, oblata igitur occasione hujus termini (accedere) inducit solitas suas consequentias quasi ex unius plicosi vano phantasmate. Polonis omnibus hoc verbi vitio indicaret.

In sect. 12. relationem Excellentis Domini Davissoni, de numero plicarum à se scissarum adfert, & si causam admirationis habuerit scissionis sexaginta plicarum, à septem annis quibus in Polonia vixit, plus mirabitur, quando dixerit ab elapso decimo septimo anno decem millia plicarum absq; damno imò cum summo emolumento abscidisse.

In sect. 13. pergit in relatione plicarum abscissarum.

Fol 48. deinde scribit quomodo opthalmia curanda sit, & est.

In hac sect. 14. Plempius perperam intellexit verba Domini Davissoni,

soni, qui non dixit mittendum esse sanguinem, & applicandum vesicatori-
um ante annum vigesimum ætatis, atq; ita non apparituram plicam in tota
Foionia: Sed dixit quod si apparente ophthalmia Poloni adhibuerint ea reme-
dia (quæ tamen recensuit exempli gratia, intelligens nempe opportuna
remedia, ut mox exponetur) jam antequam labantur 20 anni, non erit
amplius plica in Polonia, quia scilicet si in aliis atq; aliis per opportu-
na remedia curari ophthalmiam & sanare videbunt, jam illi non am-
plius timebunt cæcitatem ex plicarum abscissione, capillos pectinando, expli-
cabunt, & valde implicatos audacter abstinent; Neq; amplius lotionibus,
aut fulatione complicationem procurabunt. Atq; ita sensim noxia ista &
terroris plena opinio de plica evanescet omnino. Fateor tamen, hic in ver-
bis Domini Davissoni esse aliquam obscuritatem, quæ exinde provenit, quia
ibi latinis verbis expressit modum quendam loquendi, qui est in frequenti
usu apud Scotos: hoc autem cuiq; ex facili contingit, ut consuetudines ver-
naculæ, nativæq; elocutionis in alienas linguas aliquando non animadvertens
invehat; Sed licet hoc ita evenerit, adeo tamen abhorrent verba Domini
Davissoni à sensu, in quem distracta fuerant à Plempio, ut ingenuus lector
facile percipere possit, quæ fuerit vera authoris intentio:

Ridet præterea in eadem sect. Plempius curationem, quam adfert pro
ophthalmia Excellens Dominus Davissonus: Sed ridere eam non debet, quia
ibi non intendit author asserere accuratam & integram curam ophthalmia sed
duo duntaxat remedia specifica proponit ophthalmia, quibus etiam Rustici in
medicorum inopia uti possint, relinquendo reliqua faciendâ prudenti Medi-
co, qui juxta indicationes curativas vel difficillimam ophthalmiam curare
possit. Institutum ejus non fuit isto loco Therapeusin omnium affectuum
contrâ naturam instituere, & per consequens processum ophthalmia descri-
bere, sed ut $\epsilon\upsilon\tau\acute{o}\pi\omega$ umbratilem curæ delineationem exponere; at illum vel-
le Excellentem Dominum Davissonum emeritum militem docere, quomodo
curet ophthalmiam, est patrem docere quomodo procreare liberos debeat,
parco stultitia & puerilibus istis cogitationibus, ille specificat duntaxat reme-
dium, est prudentis Medici reiterare toties, quoties ratione subjecti, tum
plura considerare ratione plethoræ, ratione inflammationis, forsân ratione
febris; imò non ignoro ophthalmias aliquas aliis graviores esse, quid
inde? neq; in hoc affectu, neq; in aliis quibuscunq; est Medici pru-

dentis respondere. Medicus peritus artem praeſtat, Deus ſolus eventum: Sed quanquam ſit ophthalmia maligna, eò magis nunquam reſpuit vena ſectio- nem, imò & aliquoties reiteratam; ſed quid iſta ad plicam? concedo miſſi- onem ſanguinis aut applicationes veſicatoriorum non poſſe curare plicam, ni- ſi adſint forſices, ſed ſi ſcinderentur uno & eodem die, omnes plicae in Polo- nia absq; ulla alia arte evaneſcerent. & ſi peſtinarentur capillitia ſingulis de- inceps diebus, aut explicarentur, ego adhuc aſſero non antè viginti annos ſo- lum, ſed ante unum annum non repertum iri plicam unam in tota Polonia, neq; propter hoc aliquid damni ulli ſubventurum contenderem. Sed quid nunc dices? Daviſſonus jam ſolvit oppignorationem capitis, & adhuc vivit, & adhuc non eſt Acephalus.

ſect. 15. allegat, ſi plica ex diuturna volutatione in lecto cum promiſ- ſis capillitiis oriatur, Viri comati in aliis regionibus citius plica afficerentur, quàm in Polonia.

Folio 48. linea penultima in Polonia detonſam habent calvam.

Sape dixit, & adhuc repetit nunquam tonſis ad cutem, aut rariſ capilli- tiis ſupervenire plicam, ſed ſolum valde promiſſis ſapius dixit, & adhuc iterum, non eſſe ſemper neceſſarium ut omnes qui plicam habent, habeant etiam cruciatus inteſtinorum, ut in colica bilioſa, diu in lecto hominem deti- nent, & longa fricatione contra pulvinaria texturam capillitiorum inducunt juncta intermiſſione peſtinationis, & ſemel complicatione facta verentur ex- tricare, vel ſcindere propter metum infortunii alicujus imaginarii ſubven- turi, & ubi contrarium tu aſſeris eſſe in Ruſſia exploratum à garrulis mu- lieribus forſan, ſed nunquam à Medico, Nam in tota Ruſſia vix excepta ci- vitate Leopolienſi ubi ſunt tres vel quatuor boni & eruditi viri inter quos eſt Excellentiſſimus Dominus Janczeſki, cujus opera ſaepe ſcule utitur Ser. Sac. Reg. Majeſtas, vix reperientur ſex vel ſeptem Medici, & cum qui- bus contigit Domino Daviſſono conſilia inire, & illi rident plicam, & im- probant muliebrem iſtam ſuperſtitionem, & tu ſolus es, qui nec plicosos vi- diſti, nec doctum aliquem tractantem de plica legiſti, & tamen vis plus ſcire quàm externus Scotus, qui omnem movit à ſeptendecim annis lapidem, ut quid eſſet plica ſciret, & alius exteris nationibus traderet.

In ſect. 16. proponit ſpecificum plicae alexipharmacum, nempe the- riacam,

riacam, per quam sudor provocari possit, è capite de quibus omnibus in commentariis super textum agetur.

Folio 49. constat Polonorum omnium experientia in hoc malo purgationes & venæ sectionem adhibitas non prodesse, sed nocere. Non erit opus val. diori argumento ut ad probandam plicam non esse morbum, quàm hoc quòd symptomata quæ referuntur ad plicam sunt vera symptomata colica biliosa, illa enim respuit minorativa omnia sicut est cassia, Tamarindus, senna, Rhabarbarum, manna, imò non respondet diarris diatis aliquando in triplici dosi, imò & ad antimoniatata veniendum, & si quis rationem peteret quare respuat colica biliosa minorativa remedia. Respondeo purgantia omnia solvendo alvum purgare debent intestina, ut motum peristalticum incitent, minorativa, vero minus pungunt, quàm alia, quia minus acutum habent salem, deinde quia in colica biliosa intestina, sed præcipuè colon aut dispositione inflammatoria laborant aut ipsa inflammatione, & tunc inspissantur intestina, & ita coarctantur, ut non solum sensus si inflammatione erisipelatosi adematosi, seu phlegmonoidali laborent, ut fit in colica exquisita, cujus terminus est paucorum dierum vel ad mortem, vel ad vitam, Si verò spuria tunc per multos menses durat, unde & ager & Medicus tadio affecti omnem operam intermittunt, & ipsum laborem mulieribus committunt, ita longa inquietudine oppressi agri volutando in lecto tandem capillitia, aut ante victoriam naturæ incipiunt intricari, aut post, tunc mulieres triumphum canunt, & post longas frictiones cum brancha ursina inducunt complicationem, quam præsagam futuræ valetudinis annunciant, quia credunt plicam è corpore eggressuram, & fortalitium in complicato capillitio elegisse, sed ratio dicitur, & clarè demonstrat optatius esse plicosis, & multo utilius esse tondere aut radere capillitia, ut facilior exitus detur humori causanti plicam, quàm credere humorem plicosum per actionem spirituum interpolatam agere, profiliendo extra sphaeram activitatis suæ, ut congreget divaricata capillitia in unum fasciculum. hoc autem fieri absq. miraculo vix excogitari possit, complicatio igitur ista ab actione externa, quæ fit per contrectationem manualet cum Spiritu cerevisiæ, & brancha ursina, vel quæ per longam abstinentiam à potinatione, & perpetuam volutationem capitis supra pulvinaria fit, ortum ducit, & non ab aliquo humore pliceo istam vim habente, & extrà suam sphaeram agente, & dato sed non cencesso,

concesso, istum humorem malignum alias in corpore latentem, & per pilos exitum quarentem si vè criticè seu symptomaticè, exitum procurantem causare sava accidentia, tunc si criticè, quare non iuvatur ad exitum tendendo complicationes, quæ exitum istorum malignorum humorum per accumulationem sordium impedire censentur. Si verò symptomaticè quare volunt viperam in sinu fovere, in utroq; igitur casu tendenda erunt capillitia, aut ad minus per quotidianam pectinationem divaricationem conservare, & si accadat apparitionem complicationis capillitiorum conspiciere in fine morbi istam apparitionem crisi ineptissime appropriant, & proinde fovent, & hic casus fit ordinarius in fine febrium acutarum, qui omnibus nationibus, quàm Polonis proprius est, & tunc ad longum tempus videntur tales plicam gerere; Sed si in fine chronicorum morborum acciderit, ubi agrè curantur aliqui, aut morbus per metastasin, aut pravam epigenesin in aliam speciem morbi commutatur, videlicet ut plurimum in cachexiam, hydropem, paralyzin, apoplexiam, tunc diuturnitatem istam quasi affectum plicæ attribuunt, nec volunt ut dicantur laborare supradictis affectibus, sed pertinaciter exitura plicæ imputant, pro qua nulla credunt esse exhibenda remedia, tunc omnia fata, quousq; ad mortem accedere possunt, imò & si crumenam perdiderint ista omnia amputationi plicæ attribuent, & ità credunt, quia a pe Medicorum privantur, qui contrarium persuadere velint, tùm quum complicatio capillitiorum augeat morbum auferendo beneficium transpirationis per suturas, & diuturnus morbus augendo plicam se viora adhuc symptomata producit: proinde ista accidunt Polonis, non quia sunt phrenetici, aut iudicii, aut mentis impotes, ut per falsas suas consequentias Dominus Professor injustè traducere conatur; Sed illa censentur, quia carent expertorum Medicorum consiliis aut quia illorum falsis experimentis duntaxat fidunt, amputanda erunt igitur, aut extricanda ista plicæ, aut informandi sunt agri, ut quotidiana per pectinem divaricatione impediant complicationem, & quando laborant chronicis affectibus, movendi sunt & distrahendi ab ista prava consuetudine.

EPILOGUS ET AUTHO- RIS OBTESTATIO.

Non citius alacritas illa, quae jam in animo Excellentis Domini Davi-
soni ad tollendam plica opinionem è numero morborum, quasi rem-
genti ubi vivit honorificam, Reipublica literaria commodam, pro-
ximoq; utilem emicuit, quin illico Detractores apparuerunt, quasi delicias a-
liquorum, quae inter alias gentes amasias suos inveniant, veluti pupa in pro-
vidas atates, quae non citius amare incipiunt, quam quid, aut quare ament,
& detractare, antequam quid, aut quare detractent, sciant.

Et quamvis Excellens Dominus Davisonus in tales antagonistas inci-
derit, qui nec eum norunt, nec quid ille de plica sentiat sine cachinno determi-
nare possunt, tamen nec metus obreclationis, nec calumnia, ipsum à bona
sua in proximum intentione deficere cogent, & si tot verè scientificos habe-
ret judices, quot in tam sterili plicarum solo semel pro semper arumnas in-
sumpsit, maxima pars suorum laborum in plica consumptorum levaretur.
Sed nescio quo fato comparatum sit, ut unusquisq; se ipso fretus per alieni no-
minis detractionem, gradum sibi faciat ad vanam gloriam aucupandam.
Proinde te VOPISCUM FORTUNATUM PLEMPIUM sua-
deo consilio Aristotelis 1, Topicorum nè stultas pertinacias insectari velis,
neq; turbine atq; tempestate ingenii Instigatoris, qualis erat Skuminovius
rapi. Tu qui Primarius es Professor Lovaniensis Cathedra tam celebris,
non debebas calcar scribendi impertinentiis Skuminovii imponere, quin tu
potius frenum ei imponere debuisses, sed scio Excellentem Dominum Davi-
sonum condonaturum vobis, cum vos vestra petulantia potius, quam illum
judicii sui poenitere maluisset, & quamvis uterq; per libellum famosum (cui
nulla debetur responsio) procaci, & vexante admodum verborum demen-
tia, nulla alia data occasione, nisi quod Excell. Dominus Davisonus plicam
è numero morborum separare conatus fuerit; non desinam tamen, nec si-
lentio aut taciturnitate ut commodatiore juxta communem hominum sensum
remedio rem transire, sed relatione & longâ sensuum experientiâ verita-
tem confirmare, cumq; hoc in loco non tam pro vindicandis injuriis, quam

pro veritate eliminanda plicæ ex numero morborum agatur, in qua causa si conticescerem, silentium pro veritatis ignorantia. ingenii hebetudinem in morbis diagnoscendis pro medicinae authoramento undiq; stabilliretur, & si praesilentio à causa caderet Excel. Dominus Davissonus, tunc adversarius risum, amicis & genti suæ commiserationem commoveret. Interea errantes laudare esset errorem confirmare, adulari esset ad errorem allicere, è contrà qui erranti viam comiter monstrat is suo lumine aliud accendit. & toti mundo relucet, quod me fecisse pro Excel. Domino Davissono credo, dum plicam non responsione ad libellum famosum, sed per veras rationes mentibus peregrinorum minus in hoc erroris genere versatorum delere studui.

Quod si autem vobis satisfactum non fuerit Excellentis Domini Davissoni osorem Invidum aliquem Mesochemicum advocate, non enim pauciores in chemia habebit osores quantum in plicæ explodenda inimicos habebit, nec est res nova quantum Riolanus Pater & Filius qui insignes mesochemici semper fuerant quantum tamen chemiam & omnes chemiatros Germania debaccharunt ut videre possit aliquis sobrius in Alchemia triumphante Libavii, nam eò usq; exetrati sunt, ut artem chemicam quam ipsi nunquam cognoverunt diabolicam nominarent, ejusq; Professores stygiales & stybiales appellabant. Interea quid mirum si illorum ignavia ipsos à cognitione chemia arcebat, cum in ipsis dissectionibus anatomicis non pridem pudori & dedecori Matri Universitati & facultati tam proclamata apparuerint, tum venas chyliferas in ipsa mensa anatomica apparentes demonstrante juvene Medico extraneo ignorare toto mundo testante non erubuerunt. quam quidem socordiam & neglectum ipsis in aeternum objiciendum relinquet posteritas. Excellens Davissonus chemiam callere pro gloria semper tenuit & immensas Deo optimo max. gratias agere non desinet quod in ea studere occasionem prabuerat, in ea enim excellere eamq; excolere summo beneficio est homines afficere, cujus veritas in ratione & experientia fundatur posse sublevare egros, ubi nullæ divitiæ nulla humana dignitas neq; vulgarium Medicorum industria subvenire potest Divinum est & si reliqua essent tacenda cultorum eminentia antiquitas & finis qui sanitatem spectat est respicienda. Imperatoribus quippe & Regibus in deliciis semper fuit, non desinit tamen chemia habere aliquot ignaros medicos suos osores, qui illorum ignaviam non alio modo quam Jatrochemia odio & contemptu tegere norunt, Et si quis Medicus Jatrochemicus chemiam colat

colat, illicò is ab ipsis vel magi nomine dedecorabitur, vel si mathesin aut Astrologiam colant per hominem Mendacem Calendariographum depingent, ita scire, docere & exercere Medicinam aut Chemicam facultatis esset, cum Parisiensibus aut Caballa illorum conscius crimini & sceleris affinem illum esse proclamabunt, sicut Excell. Davisonum apud peregrinos criminari restituerunt, sed agnomina ista non in veros medicos chemiae cultores sed in deceptores quadrant, aut qui auriscinam exercere dicuntur; aut qui dum arcana crepant & natura hostes judicantur, meritò ex bonorum societate exulare debent & si prorsus metallorum & mineralium quae venenata continent damnari debeat, Responderi possit omnia mineralia non esse noxia, quae autem suspecta eorum centra pererrat chemia rimatur, natura vires & potentias soluit, & ad destinatam ab artifice actionem deducit, saepe etiam duo venena committit ut in duello sese interiment, ut ex illorum sanguine salutaris enascatur medicina, nec solum vegetabilia omnia absolunt punctum vitio belli duci vertitur, qui ad validissimam hostis invasionem levis armatura militem truculentis hostibus valetudinis nostrae morbis pignis & non giganteis remediis occurrendum esse censet, si ferrea sint saecula hoc est refractarii & dura cervicis morbi duris cuneis sollicitandi erunt, levioribus minus edomabiles. Mathaeus lib. 4. Epistolarum Medicinalium ultimam dicit Medicum neminem absolutum esse posse, imò nec mediocrem quidem qui in nobilissima illa scientia non sit exercitatus, nec chemia studia ita parvis facienda, quia aliquot viros Eruditissimos inter stygiales & stibiales constituerit nempe Severinum Danum Regis Daniae Archiatrum Quercetanus Ser. Sac. Reg. Majestatis Galliae Medicum Maiernium Ser. Sac. Reg. Majestatis Magnae Britaniae primarium Medicum, Nollum, Crollum, Libavium Academiae Jenensis Professores, celeberrimum Daniele Senertum Medicinae Professore Wittembergensem, Joannem Hartmannum & Joannem Petreum ambo Professores Marburgenses celeberrimos, Guinterum Andernacum Parisiis Professore Regium Arnoldum de Villa nova Summi Pontificis Archiatrum qui laboribus & scriptis omnium memoriam sibi honorificam devinxerunt magnis & utilibus laboribus chemiam locupletarunt. Joannes Zwelferus & Rudolphus Globeus qui scriptis suis venturo saeculo faciem praeulerunt & ita pulvere ex flosculis oratoriis facto aciem minus clare videntium obiacuere & quamvis ipsi minus perspicaces, tam nuper in Anatomia quam jam dudum in Chemicam

quam non capiunt cognoscantur; An propterea Chimici, Smiflantes, Stibiales
& Stygiales erunt appellandi? an propter hos duos debet ne Chemicum studi-
um desertum iri? Deus enim ut omnis boni ita etiam est chemia Author;
An invidus Oculus pravus ne esse debet quia Deus bonus est qui eam homini-
bus dedit, Inter homines inventum Chemia Adamo tribuitur, à quo ad Tu-
bal Cainum deflexit, recens nata est Chemiatria sicut cognitio venarum
chyliferarum Patino & Riolo, quorum purpura metus Doctoris Pecqueri
pallere solent, Mater ejus fuit occasio susceptrix necessitas, nam morbi levio-
ribus remediis edomabiles durioribus cuneis sollicitari debeant. Idcirco cum
antiqua medicina herbaria fuerat in consortium Metallica adscita, propaga-
tio Paracelsi, perfectionem adhuc ejus nemo assequutus est, sed quod momen-
to negatur, hoc & tempus consequens perficiet, si ad habitum ejus accedat in-
clinatio, deinde excellentia ingenii quæ ardua capere & de his judicium infer-
re potest deinde ηδιστα καλῶς nec enim debet αἰσχυρῶς accedere, sed pur-
pura pura scientia imbutus nempe scientia vegetabilium & mineralium na-
talitia loca per lustrasse debuerat, quomodo mineralia eruantur & ex illis
metalla & lapides, & quomodo igne probatorio explorentur vidisse expedit,
ruri mineram habet Hungaria argenti, plumbi, Sulphuris Friberga, Antimo-
nii Sylva Hercinea, cujus cognitionem si vel privatis vel publicis expensis
adeptus fuerit, mirabilia videbit chemiater & multis nebulis discussis admi-
rabitur artis cum natura stupendum in modum ludentis opera, quibus exactè
trutinatis mirabitur; quo jure tales Medicos nebulones appellare auderet
Patinus? His nihil deest Chemiatro, quin ut laborem indefessum addat, sed
ut in usum hac transferat, tempore opus est non solum rectum sed & obliquum
scire & expedit discere & docere. Hac omnia ut ex usis quæ videntur me-
thodice adhiberi quæ minus judicio omitti queunt; Sed quum multum ad
Excell. Domini Davissoni causam evincendam, tum ad aspersiones aliquot
insolentium hominum confundendas, quas digladiatorio animo per peregrinas
Nationes ut matè de illo judicarent, disseminaverat. Quod si verò Excell. Da-
vissonus testimonio egerit, Addam eruditissimi Viri Joannis Baptiste Morini
Doctoris, Medici & Regii Mathematicum Lutetia Professoris percelebris utar;
si qui in historia vite sue super Lecto Mortis expresse per honorificam de Ex-
cellenti Davissono attestationem præbuit, & qui peculiarem semper amicitia-
m cum ipso coluit ab anno quo primum in Galliam appulit usq; ad diem dis-
cessionis

cessionis ad aulam Poloniam, & si aliquid impostura in vita, moribus aut Do-
ctrina Excellent. Davissoni deprehensum fuisset, quam diu in Gallia fuerat
potius ad Illustrissimū Morini aures delatum, aut in voce publica Civitatis Pa-
risiensis divulgatum fuisset, nec unquam factus fuisset illi in hortum Regium
introitus, nec unquam expressioni vitæ Illustrissimū Morini de illo fuisset
mentio facta, neq̃ fronti operis sui Astrologiæ Gallicæ ab Illustrissimo & Nobi-
lissimo Domino Domino Guilielmo Tronsum Regii ab interioribus Consiliis
& Secretis appositæ Musarumq̃ & eruditiorum hominum summo Patrono
ut reperiretur curioso legenti folio 4. articulo in margine 21. tractans de Do-
mini Domini Morini reditu ex Germania ad Illustris: Præsulem Dominum
Dominum Episcopum Bohoniensem qui ipsum in Germaniam & Hungariam
miserat, ut illic miranda naturæ in fossilium effectione scrutaretur in Auro
præsertim Metallorum Principe, quod in transylvanicis Hungaricisq̃ fodi-
nis indefessa mortalium opera ævi consuevit, ejus verba de reditu suo Lute-
tiam ad Bohoniensem Antistitem peregrinatione exactâ Dormius Præsul
sibi familiarem & in familiæ partem habebat Scotum quendam virum erudi-
tissimum nomine Davissonum, qui post calbris editis lectissima eruditione re-
fertis multum est consequutus gloria, ac præterea cursu illo scientiæ chemica,
tunc privatim tum publicè in hortis plantarum Regis instituto, est vero quod
in ipso ac Morino non leviter admiremur artium nempè quas profitebantur
factum ab utroq̃ veluti per mutationem Astrologicam, Scotus scientiam alter,
medicam sectabatur, uterq̃ processu temporis post experimenta aliquot an-
norum utriusq̃ artis reflectione facta, quid in utraq̃ quod vivus ipsos amicitia
reddere vitam potuerat gustassent ex se animus amborum fluctuans in quo
pedem figerent non inveniebat. Tædet itaq̃ hunc & illum aberratis ple-
rumq̃ juaici: Medicus ergo in Astrologum vertitur & in Medicum Astro-
logus tam secundo exitu ut Beati transfuga inter hujus ætatis viros insignes
annumerari mereantur Davissonus certe eò æstimationis in Gallia pertigit,
ut accitus ad septentrionem Medicorum Serenissimi Regis Polonia, modo te-
neat principatum. Quantum verò Morinus in quavis Mathematicæ parte
supra numeros præstiterit in Astrologia præsertim quam judiciariam vocant,
norunt Europæi omnes, neq̃ mirum videri cuiquam debeat hunc fecisse tan-
tos in ea parte progressus, qui de primo ipsius vaticinio quæ sequuntur audive-
rit. Ceteram dum in Gallia fuerat Excellent Davissonus ab invidia Pati-

atque Mesochemicorum occultâ ladi non potuit, quoniam non audebat absq[ue] castigat[i]one tales sordes & imposturas in publicum proferre, sed latentem invidiâ promulgavit per literas diffamatorias in remotiores Polonia oras dispersas, quibus ut quam male de ipso sentirent peregrini persuaserat, qualem autem fidem ista litera habuerint, tota Polonia novit, & quam fuit semper ab omni crimine vacuus in hunc diem testabitur. Quod autem ad te infortunate Plempi & Skuminovi attinet, vos paulo inurbaniusculè cum Excellenti Domino Davisson vobis ignoto lusistis, novi tamen ipsum tam generoso animo esse preditum quod vobis etiam condonet, & forsan etiam mihi qui pro causa sua & gente mea ipso inconsulto & inscio steterim. Quod superest, ego etiam Plicomastix obtestor, ne qua à me pro amico meo in causa Mesochemicorum & natione mea dicta sunt in deteriore[m] partem capiatis, cum vestrapte culpa factum sit sicut dicebat Demepho Geta in comico ut multos malos addam & imprudentes aliquos expediat esse, dum nimirum dici bonos benignos, addam & sapientes apparere sibi multi studeant.

Jam didicistis quid sit plica? consuloq[ue] deinceps ut eum campum relinquatis ne vestram stationem in loco ubi vivos homines mortui incurfant boves substituere videamini? Et si meam & amicorum mansuetudinem eo usq[ue] excutere coactus fueram, ut asperius vobiscum agere invitum decreverim, non tamen impediunt hac quo minus deposita ex candentia qua Philosophum non decet si quid habeant amplius pro assertione Plicæ ut sedatius absq[ue] injuriis accedam. Interea obtestor, quod si in hoc de plica tractatu vobis satisfactum non videtur, modo scurriles vestras injurias ut veros Philosophos decet deponatis, non de futuram vobis satisfactionem. Quod si secus contemptui & taciturnitati & vos tum plicam vestram relinquam.

FINIS.

ERRA-

ERRATA

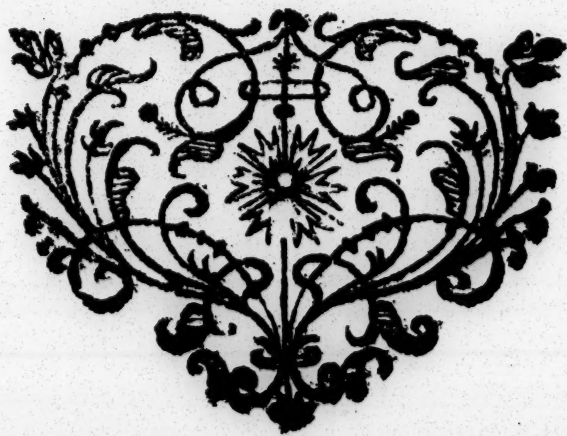
Quæ citra mentem Authoris in hoc

Tractatu irreplere,

Benevolus Lector ipse corrigit

utpote.

Lit. A Fol. 1. l. 15. Plempeius leg. Plempius l. 22. differentem leg. disce-
rentem. Fol. 2. l. 9. leg. πολύπορτος, πολυτρόπος. l. 14. leg. Plempius.
l. 34. leg. καίωσ. l. 60. pro Tredecim leg. Septendecim. Fol. 3. l. 15. constitu-
tas lege constitutos l. 17. leg. duntaxat. Fol. 4. l. 20. Plempeium leg.
Plempium l. 29. pro vena leg. venæ. l. 64. leg. Et ab aliorum morborum &c.
l. 65. pro non insignitur. lege insignitur Lit. B. Fol. 2. l. 10. pro næfos leg. næ-
vos. Lit. C. Fol. 1. lin. 3. pro gloriari leg. glorificari. lin. 37. pro corrigere leg.
eligere. Lit. D. Fol. 3. lin. 12. pro geminatum leg. germinatum. Lit. F.
Fol. 1. lin. 26. leg. infici l. 66. leg. Excellentem. Fol. 3. l. 8. pro Irane leg.
Inane. l. 11. leg. macrocephalis. l. 18. pro ejus leg. eos. Lit. G. Fol. 1.
l. 50. pro Tredecim leg. Septendecim. Fol. 2. lin. 40. pro discesfit leg.
discesfit. Fol. 3. lin. 20. leg. affectus. Lit. H. Fol. 2. lin. 30. leg. narra-
ri. Fol. 3. lin. 29. pro membrorum leg. membrorum. Lit. I. Fol. 1. lin.
39. leg. Pilos. Fol. 2. lin. 14. leg. quid Fol. 2. lin. 27. leg. Cru-
menarum. Fol. 4. lin. 10. leg. Vacuum. Lit. K. Fol.
2. l. 17. pro ant. leg. aut Fol. 3. lin. 65. pro
lœpidem leg. lapidem.

Ad Lectorem.

Quia in Prodromo & Commentariis super Petri Severini Dani Ideam Medicinæ mentio crebra fuit facta plicæ

Indicem Prodromi & Commentariorum Petri Severini Dani Sublimis & incomparabilis Philosophi super Ideam Medicinæ Philosophicæ Hippocraticæ Galenicæ & Paracelsicæ typis nuper commissum hoc in loco apponere volui Prodromus & Commentaria Hagæ Comitum apud Adrianum Ulacq Index verò Dantisci apud Bibliopolam Regium Jacobum Puffler reperitur, ubi quæ amplissima de Polonorum Virtute, humanitate, Magnanimitate plicæq; Circumstantiis Lectori haud inutilia aut ingrata reperientur.

- A** Aronis admirabile pectorale pag: 125, lin. 16
 Abyssus quid sit apud Seuer: pag. 705, lin. 12. & lin: 17.
 Aceti natura; & vires & ex quibus fiat pag: 382, lin. 9. à Galeno dicitur vinum mortuum lin: 17. destillati mira aciditas lin. 29. faeces nigrae & maxime corrosivae lin. 32. Vis hæc acida non à calore aut frigore, sed à Spiritibus aliis acidis, aliis sal suginosis pag: 383, lin. 17. à quibus etiam vis dissoluens lin. 23. Modus separandi spiritus acres à fecibus; pag: 384, lin. 5. & separandi ab aceto destillato lin. 23. ejus quod destillat, qualitas & ulterior destillatio lin. 31. ad pag. seq: Salis volatilis separati parua moles; & vis lin. 34. ejus sublimatio reiterata pag. 385, lin: 5. Acida sæpè adeò non incidunt, ut contrarium præstent pag: 533, lin. 21. Actio est expulsio virium ad extra, pro perfectione operis suscepti pag. 45, lin. 7. definitur aliter pag. 148. def: 10. & def. 13.
 Actione in qualibet quatuor considerata pag: 78, lin. 19.
 Actiones læsæ non morborum sedem, sed partium consensus declarant pag. 466 lin. 27. & pag. 469, lin. 15.
 Actiones omnes naturales à Spiritibus, & spiritalibus tincturis proficiuntur pag. 431, lin. 21. & pag. 435. & pag. 603, lin. 25.
 Actiones proximè dependent à fluore, igne, & aere & inde descendunt ad sallem & Sulphur pag. 498, lin. 23
 Actus & actuum in quo differant pag: 48, lin. 20.
 Adraſtea pag. 67, lin. 30 & l: 53. Conuersio Deorum ad Adraſtæam pag. 79, lin. 4. & pag. 136, lin. penultima ejusdem Adraſtææ fabula pag. 421, lin. 21. dicitur custos Trinitatis, nempe scientiæ temperantiæ, & justitiæ lin. 36. ad Adraſtiam ascendens anima eam Trinitatem contemplatur pag. 422, lin. 1. & aliam Trinitatem nempe veritatis campum, Pratum, & alimentum Deorum lin. 14.
 Ægypty quid permundi Spiritum intelligerent pag. 90, lin. 5.
 Ægyptiorum magnus Damon, id est Amor pag. 97, lin. 15.
 Ætas seu æuum quid sit pag 146, lin. 7.
 Æternitas à Plotino definita pag. 65, lin. 1. & pag. 283, lin 23.
 Æuum est mensura facultatis nunquam in actione desinentis pag. 283, lin. 20.
 Alchemia undè dicta pag. 21, lin. 22.
 Alimentum hominis est ex Vegetabilibus, animalibus & resolutis Spiritibus mineralium pag. 376, lin. 21, quomodo hæc mutantur in homine & in quæ ibidem ad pag: 378.

Alimentum in Ventriculo in halitus vapores vertitur pag. 436. lin. 24. & pag. 570. lin. 22.

Alimentum à Paracelso curuocetur semen pag. 601. lin. 25

Alterationes non esse saltem mutationes in qualitatibus sed corporis alieni participationem experimentis ostenditur pag. 255. lin. 12. ad pag. 257.

Aluminis Natura pag. 379. lin. 5.

Amor dicitur ab *ἀμω* & est vis unitiva pag. 141. lin. 33. & pag. 158. def. 8. & def. 10.

Anatomia significationes apud Sever: pag. 428. lin. 12. & pag. 568. lin. 5. & pag. 697. lin. 31. & pag. 696. lin. 33. & pag. seq:

Anatomia hepatis, sanguinis, melissæ &c. quæ sit apud Sever: ejusq; notitia quomodo acquiratur per Chemicas resolutiones, & quàm sit utilis pag: 700, lin: 2.

Anatomia vitalis instrumenta quæ sint apud Sever: pag. 700. lin. 2.

Anatum Scoticarum non ex ovis sed ex lignis nascentium admirabilis historia, pag. 406. lin. 14. & pag. 426. lin. 19.

Angeli sunt in regione luminis pag. 94. lin. 3. & quare lin. 18.

Animæ potestas consistit in motu pag. 46. lin. 33.

Anima nullius corporis est particeps, ut neq; ulla ejus potestas pag. 47. lin. 1. est principium omnium motuum, pag. 163. lin. 11. per præsentiam tria facit, esse animatum, esse Vivificatum, esse motum pag. 186. lin. 11. juxta Veteres non est actus unus sed partium diversarum Harmonia pag. 328. lin. 4. & pag. 339. lin. 17. ex pluribus partibus (excluditur anima rationalis) componitur, & est in continuo fluxu pag. 328. per totam paginam, idem probatur pag. 329. lin. 6. ad pag. seq; si est harmonia quomodo sentiat pag: 329. lin. 31. est principium corporis pag. 527. lin: 16.

Anima nostra cum descensu quomodo recipitur in organis pag: 90. lin. 33.

Anima cur dici possit quinta essentia pag. 57. lin. 26. eam cognoscere negativè, quàm affirmativè facilius est, pag. 179. lin. 13. esse mentis imitationem dicitur à Zoroastro pag. 182. lin. 20.

Anima quintum ens radicale Unde nascatur pag. 77. lin. 8. est stabilis, & mobilis ibidem est omne ens, imago nempe causarum. & exemplum graduum inferiorum, superiora per participationem, inferiora per formam exemplarem pag. 183. lin. 23. & pag. 185. lin. 24. & pag. 192. lin. Ult: ad pag. 194. ab intellectu immediatè procedit pag. 187. lin. 13. & pag. 189. lin. 5. ad pag: seq. intellectui cujus est proles est similis & dissimilis & in quo pag. 189. lin. 24. ad pag. seq. est autem proles ejus intellectus primi qui

- qui est post Trinitatis profundum pag. 190. linea 14. inter partibilia & im-
partibilia medium tenet pag. 192. lin. penult; continet in se Exemplaria
omnium sensibilium, & Procli textus de hac re egregius pag. 194. lin. 6.
ejus definitio pag. 206. lin. 16. est naturæ, imaginum & rerum instabilium
subjectum & promptuarium pag. 633. lin. 2.
- Animæ mundi** definitio & ejus explicatio pag. 190. lin. 33. ad pag. 192. de illis
tamen quæ spectant ad animam mundi agitur à pag. 183.
- Anima Regia, & fontana, & originalis** pag. 185. lin. 27, & pag. 201. lin. 3.
- Animarum crater seu fons** pag. 201. lin. 1.
- Animal** est in continuo fluxu, ita ut in senex vix. sit aliquid quod fuerit in juve-
ne pag. 328 lin. 18 & pag. seq;
- Animalia** oculis ante, & retro plena ex sacra scriptura quæ sint pag. 95. lin. 31.
- Animalis Spiritus** quomodo fiat. Visionis instrumentum pag. 632. lin. 13.
- Animus Rationalis** luctatur cum quæstione occulta propter certitudinem de-
monstrationis velut pulcherrimam sobolem pag. 624. lin. 21.
- Animus sui ipsius** est Doctor pag. 635. lin. 21.
- Antimony** vis & præstantia pag. 528. lin. 30 ad pag. 530. ejus regulus in mag-
na copia quomodo haberi possit pag. 618. lin. 10.
- Antiqui** putarunt, rebus terrestribus esse vires occultas & omnia esse in omnibus
& quomodo pag. 108. lin. 27.
- Antiquorum** sententia de anima & alyis formis longè differt ab Aristotelica & in
quo pag. 339. lin. 11.
- Appetitus** est proles sensus boni, odium sensus mali pag. 132. def. 15.
- Appetitus** omnibus inest uniendi se cum principio passivo suæ speciei, pag.
624. lin. 13.
- Aquam** in centro eorum ponat esse Avissonus pag. 107. lin. 30. Unde illuc emanet
pag. 108. lin. 3. est gravior quam terra pag. 349. lin. 31.
- Aqua calcis** vivæ vera pag. 590. lin. 27. quare ex duobus aquis corrosivis, ex qui-
bus ea constat, fiat aqua insipida pag. 591. lin. 18. si fuerit probe facta po-
test etiam interius sumi & ad quos usus pag. 593. lin. penulti.
- Aqua vitæ** acerrima quomodo spoliatur virtute acris pag. 385. lin. 8. detracti ex
ea Spiritus natura & vis lin. 12.
- Aquilo** quâ vi agat pag. 564. lin. 27.
- Archeus** formarum in materia quis sit pag. 66. lin. 3.
- Archæus** quid significet pag. 698. lin. 8. & pag. 699. lin. 26.
- Archigenes** male reprehenditur à Galeno quod saporum nomina doloribus ac-
commodaverit pag. 472. lin. 33.

Ardoris

Ardoris causa duplex, materialis & efficiens pag. 497. lin. 5. Materialis alia ad flammam apta, alia ad ustionem sine flamma lin. 8. Prior est sulphurea. Secunda sal, lin. 10. Prior agit, sed rectius patitur lin. 12. nulla sulphurea ardent etiam sine flamma lin. 19. efficiens est incorporea lege etiam a lin. 12. est autem substantia ignis pag. 498. lin. 1. Secunda materialis, id est sal Materia ustionis explicatur lin. 9. talem ardoris materiam esse etiam in corpore humano probatur lin. 26.

Ardoris in nostro corpore duplex causa materialis una sulphurea, alia Salina, causa vero efficiens, est ignis pag. 499. lin. 29.

Arena vera terra est Corpus diaphanum pag. 225. lin. 2 I. est corpus fixum passivum, ejusque natura in ordine ad ignem pag. 500. lin. 4.

Ares quid sit pag. 699. lin. 28.

Aristoteles in chemicis resolutionibus forsan non tam rudis quam malitiosus pag. 11. lin. 16. ejus resolutio est ficta pag. 24. lin. 11. ejus Philosophia peripatetica est inconstans, falsa, est contraria fidei Christianae Philosophiae Hipp: & Medicinae a pag. 23. ad pag. 34. fuit Mosaicae doctrinae hostis. pag. 29. lin. 5. fuit praeceptorum ingratus,

Alexandrum prodidit, Veterum scripta cremavit & posteros tenebris obruit p. 29. & pag. 32. ad. pag. 34. & pag. 40. & pag. 42. ejus reprehensores quod eum reprehendant non reprehendendi sunt pag. 40. ejus doctrina de substantia est falsa pag. 144. lin. 3. accusatur pag. 307. lin. 9. & seqq. fuit Homo fallacissimus pag. 487. lin. 12.

Aristotelis sententia de materia prima, forma, & privatione exponitur pag. 299. lin. penult: ad pag. 301. improbat pag. 308. lin. 1. eadem sententia de materia prima & forma singulari impugnatur pag. 322. artic. 2. & primo ex appetitu, quem tribuunt materiae lin: 7. Secundo ex ratione substantiae lin. 20. tertio quia non recte probatur ex mutatione substantiali pag. 324. lin. 20. Quarto ex principio ex nihilo nihil fit. Et in nihilum nihil posse reverti pag: 325. lin. 3. Quinto quod forma semper tenderet in suum interitum lin. 23. Sexto ex incertitudine Peripateticorum in assignando principio corruptionis lin. 33. Septimo ex inepta assignatione materiae secundae pag. 326. lin. 13. Octavo quod in veterum doctrina de forma seu anima singulari nulla sit absurditas pag. 327. lin. 24.

Aristotelis sententia de quatuor elementis assertur & rejicitur pag. 347. memb. I. per totum.

Aristoteles errat dicens, causam levitatis in subere esse aerem & gravitatis in buxu, & ebene esse terram pag. 349. lin. 13.

- Ars** est natura inversa pag. 337. lin. 5.
- Ars** est nobilior in mente artificis quàm extra pag. 275. lin. 13.
- Artes & experientia** humanæ mundo progrediente augentur, divinæ obscurantur pag. 28. lin. 17.
- Artium exempla** naturæ. Veritatem non recte probant pag. 387. lin. 3.
- Artium omnium** causa in Vulcano & Minerva pag. 420. lin. 13.
- Arthriticorum** dolorum locus à vulgaribus Medicis non assignatur, ab Hipp: fuit assignatus pag. 600. lin. 20.
- Arthritides** ubi degant pag. 600. lin. 26.
- Ascendens** quid significet apud Sever: quantumque ponderis sit hoc Vocabulum pag. 703. lin. 12. & pag. 704. lin. 20.
- Astralia** corpora, seu astra quæ sint apud Sever: pag. 553. lin. 32. quid sint & quod eorum munus pag. 560. lin. 5.
- Astralis** potentia quid significet apud Sever: 705. lin. 7.
- Astra** quid significant apud Sever: pag. 209. lin. 19. & pag. 698. lin. 10.
- Astri** nomen meritò tribuitur rebus inferioribus pag. 554. lin. 14.
- Astra** superiorum elementorum. & inferioris globi quæ sint ex Sever: pag. 452. lin. 30.
- Astrorum** circuitus in humana liturgia describit Hippocrates pag. 373. lin. 18.
- Astrum** aliud externum aliud internum pag. 297. lin. ante penult: & pag. seq; Internum quomodo vocetur à Parac: pag. 298. lin. 21. internum non fuit antiquis, & Hipp: ignotum, lin. 24.
- Astrum** Mercury est ejus sublimatio pag. 698. lin. 16.
- Astrum** salis quid sit pag. 698. lin. 15.
- Athanasius Kircherius** laudatus pag. 92. lin. 27.
- Atomi** non sunt sicut corpuscula ad solem volitantia pag. 247. lin. 21. eorum parvitas ex Platone pag. 247. lin. 17. & pag. 251. lin. 24. hanc parvitatem declarant pediculi inter cutes pag. 247. lin. 25.
- Atomorum** sententia antiquissima pag. 250. lin. 29. nec absurda pag. 251. lin. 4. explicatur lin. 11. recentiores etiam habet assertores lin. 32. explicatur iterum & præsertim exemplo mutationum quas subit cibus pag. 305. & 306. comprobatur pag. 327. lin. 6.
- Atomos** esse probatur experientia in generationibus & corruptionibus pag. 253. lin. 10. in igne lin. 28. in aere pag. 254. lin. 21. in aqua lin. 33. in terra pag. 255. lin. 1. in alterationibus lin. 22. ad pag. 257. in Metheoris pag. 257. lin. 30. in Chemicis resolutionibus pag. 258. lin. 21. Unde multorum quæ in Chemicis fiunt, causæ redducuntur pag. 259. lin. 23. in suffumi-
- giis

giis, & in unctionibus ex Mercurio pag. 260. lin. 35. & ex aliis pag. 261.
 Atomos esse immutabiles, & exiis mixta constare docuerunt antiqui pag. 257.
 lin. 20. quod verum esse probatur sequentibus per totum caput.
 Atomis in sunt formæ essentiales specierum integræ pag. 261 lin. 32.
 Atomus ignis sunt subtiliores quàm terræ & sic de cæteris pag. 262. lin. 16.
 Atomus non rectè impugnantur mathematicis principiis pag. 263. lin. 7.
 Atrabilarius humor quomodo fiat pag. 383. lin. 12.
 Aulici sycophantæ pediculis rectè comparantur pag. 671. lin. 21.
 Auris Sinistræ ingens, & internus dolor ex vermibus oleo buxi subito sanatus
 pag. 597. lin. 31.
 Auster quæ vi agat pagina 564. lin. 21.
 Axiomata 44. perpetuæ Veritatis pertinentia ad doctrinam de ente, seu verius
 de causis pag. 133 ad pag. 135.
Balsamum internum quid sit invenitur apud Arist: non apud Galenum pa-
 gin. 523 lin. 23. quid sit pag. 524. lin. 2
 Balsamus quid sit apud Sever. pag. 705. lin. 15.
 Bilis natura & usus pag. 378. lin. 13. an & quomodo præparanda sit bilis ante
 purgationem, non constat inter bilis defensores pag. 533. lin. 28. est do-
 micilium variorum humorum acrium pag. 654. lin. 6. cur calidissima ex
 Sever: pag. 678. lin. 9, ex Hipp: non quia calida & sicca morbos generat
 sed ob alias causas, quas pag. 703. lin. 29.
 Bombices fiunt ex moro mediante juvenco pag. 406. lin. 2.
 Bonum quid sit pag 147. def. 3.
 Bonum non in quantum unum sed in quantum bonum est causa separationis se-
 cundorum pag. 153. lin. 6.
 Bruta sunt in regione tenebrarum pag. 94. lin. 4 & quare lin. 32.
Caballæ divisio in Bereschith, & Marchavache & earum cultores pag. 31. l. 15
 Cadaver interempti hominis cum præsentis cædis authore Sangvinem fun-
 dat 176. lin. 9.
 Cadaverosa ex putredine quid vermes producat pag. 510. lin. 27.
 Calidum innatum quid sit pag. 525. lin. 9. ejus vires pag. 526. lin. 24.
 Calor alius ante corpora, alius post corpora, & eorum diversitas pag. 496. l. 20
 Calor alius primævus, & ante elementa concæta pag. 502. lin. 1. alius post
 illa lin. 20.
 Calor & ignis in suam primissimam Ideam per gradus resolvendi & quomodo
 pag. 240. lin. 6.

Calor innatus qvalis sit pag. 235. lin. 25. & pag. seqq. & pag. 234. lin. 27. ubi etiam qvomodo differat ab elementari.
Caloris munus occultas naturas rerum movere pag. 241. lin. 8.
Caloris natura inqviritur pag. 495. lin. 7. ad. pag. seq;
Calor mundi partibus à Spiritu Domini infusus qvalis sit pag. 45. lin. 21,
Calor non est febris essentia, sed signatura pag. 493. lin. 6. & pag. 499. lin. 19.
Calor primævus, & ejus natura pag. 496. lin. 8. huic non est contrarium frigus lin. 11. qvid præstet in alimenti coctione pag. 502. lin. 22.
Calor qvi in animalibus deprehenditur unde sit pag. 501. lin. ult. & pag. seqq.
Calor solis qvomodo veniat ad semen pag. 48. lin. 1. qvalis sit lin. 5.
Calor subterraneus, aut super terraneus est Veluti fex superiorum calorum & ignium pag. 240. lin. 1.
Camphoræ oleum verum pag. 618. lin. 22.
Campus veritatis pag. 67 l. 29. & pag. 68. lin. 3. & pag. 78. lin. 31. & pag. 136. lin. antepen. designatur extra sphæram depictam pag. 105.
Caro aprugna aut cervina, qvamvis ut decet, salita cur æstro amoris percitis apris & cervis dura & færens fiat pag. 176. lin. 19.
Caroli Secundi Magni Britannia Regis in paternum solium restitutionem qva si non dubiam auguratur esse Dawissonus pag. 659. lin. 30. & pag. 672. lin. 33. & confirmat Priscorum Scotorum propheticis rithmis pag. 673.
Catarrhi & eorum curatio pag. 617. lin. 29. & pag. 618. lin. 15.
Causæ definitio & species, aliaq; ad earum notiones spectantia pag. 129. def. 8. & 674. lin. 16,
Causa efficiens qvid sit & qvotuplex, & qvæ ejus axiomata pag. 674. lin. penult:
Causæ efficientes agunt qvatuor modis tota substantia quantitate, qvalitate vel motu pag. 349. lin. 21.
Causa materialis qvæ, qvotuplex & qvæ ejus axiomata pag. 675. lin. 8.
Causa formalis qvæ, qvotuplex & qvæ ejus axiomata pag. 675. lin. 22.
Causa finalis qvæ, & qvotuplex pag. 676. lin. 7.
Causarum Cognitio confert & ad scientiam veram & ad sophismata eludenda pag. 625. lin. 8.
Causarum Medicarum divisiones pag. 676. lin. 21.
Causa materialis mortis qvomodo invenienda pag. 677. lin. 6. hujus inventionis exercitatio practica in Phrænitide pag. 677. lin. 23.
Causa formalis seu forma morbi qvomodo investiganda pag. 679. lin. 26. ejus investigationis exercitatio practica in suffocatione uteri pag. 680 ltn-4.

Causa

Causa finalis curationis , seu Finis Medici quomodo ad inventionem Medicorum deducere possit exemplo Cephaleæ declaratur pag. 680. lin. penult:

Causæ scientia creata fuit ante quàm foras producta pag. 440 lin. 31. quomodo eam creaverit Deus ibidem ad pag. 442.

Causa prima est productiva non unius tantum sed plurium , & quare pag. 198. l. 5

Causam primam increatam causare alias causas per primum ens, seu causam creatam primam, probatur rationibus Mathematicis pag. 85. lin. 27.

Causa vera , & imparticipabilis , omnium entium producens & convertens in se res omnes, quibus nominibus vocetur à Philosophis pag. 145. lin. 14.

Causatum omne manere in sua causa progredi ab illa & converti ad ipsam illustratur pag. 6. lin. 15. ad pag. 8. demonstratur pag. 8. Illustratio hujus demonstrationis pag. 9. applicatio ejusdem pag. 10. eadem mansio progressio & conversio aptissimè exprimitur per fabulam Pollucis & Castoris pag. 13. lin. 11.

Causatum nempe concreta elementa quare maneat in causa pag. 9. lin. 27, quare progrediatur à causa pag. 10. lin. 4. quare convertatur ad causam , lin. 11.

Centra manentium , & progredientium , & convertentium & concretorum elementorum designantur in sphaera pag. 105.

Cephaleæ curatio investigatur per causam finalem pag. 680. lin. penult:

Cerebri inflammatio examinatur ordine analytico pag. 652, lin. 32. ejus indicationes curativæ eliciuntur ordine Synthetico pag. 653. lin. 9. de eadem observatio practica pag. 654. lin. 32. Vide phrenitis.

Chaos Veterum Poëtarum quod sit pag. 13. lin. 19. & pag. 308. lin. Ultim

Chemix antiquitas , & unde dicta pag. 19. lin. 15. quicam præcipue coluerint ex antiquis ad Paracelsum lin. 30. ad totam pag. 21. Galeni tempore declinare cepit pag. 20. lin. 35. transmutatoria sub Diocleciano perijt lin. 21 si chemiam non colant hodie Medici non excusandi pag. 25. lin. 1. ejus osiores non solidis rationibus, sed convitijs & nugis chemicos persequuntur p. 543. l. 2

Chemica corporum elementa sal, sulphur, & mercurius pag. 289. lin. 27 non confundenda cum sale communi &c. pag. 290. lin. 1. eorum differentia juxta differentias corporum lin. 28. quid præstent in corporum compositione pag. 291. lin. 19.

Chemica mitigatio æquivallet Hippocratis coctioni pag. 479. lin. 1.

Chemicis resolutionibus proprietates occultæ patefiant pag. 279. lin. 17.

Chemici Artifices non deridendi , nec impediendi sunt pag. 484. lin. 34. ad pag. 486.

Chemici quibus tribuant ea, quæ à Peripatheticis tribuuntur formæ substantiarum
li pag. 314. lin. 24.

Chemicorum loquendi modi sunt ex natura rei derivati & à Galenicis non voce
solum, sed & re differunt pag. 537. lin. 10 & pag. 571. lin. 22.

Chylus ex quibus constet pag. 377. lin. 4.

Cinnaberis Antimonij descriptio pag. 616. lin. 17.

Circuitus in rebus infernis tres ob causas fit pag. 103. lin. 14.

Circularis mutatio in sublunaribus potissimum ex materia, sed etiam efficaciter
ex formis quod pulchre explicatur pag. 103. lin. 23. ad pag. seq;

Cocta Medicari &c. dum dicit Hipp: de qua coctione intelligat Pag. 532. l. 24

Coctionum Liturgiæ pag. 436. lin. 12. & pag. 601. lin. 17. coctio alimenti in
ventriculo quomodo, & qua vi fiat, quæve excrementa, qualesq; partes
utiles per eam gignantur pag. 436. lin. 13. & pag. 570. lin. 12. & pag. 649.
lin. 31.

Coctio quid sit ex Hipp: & qua ratione fiat pag. 478. lin. 34.

Coctio, & maturativa curatio quibus morbis congruat & quibus non pag. 479.
lin. 4.

Coctionis nomine multi abutuntur pag. 533. lin. 1.

Cælum empyreum fuit pag. 288. lin. 3.

Cognitio est coitus rei cum causa pag. 107. lin. 8. item est conversio cognoscentis
ad res cognoscibiles pag. 167. lin. 23. item certus quidam ad essentiam re-
ditus lin. 34.

Cognitionis splendor est rerum cognoscibilium efferuescentia pag. 168. l. 11.

Cognitiva quæq; vis nititur in Deum pag. 93. lin. 8. hujus virtutis diversi gradus
qua varietate Deum spectent pag. 95. lin. 19.

Cognitrix vis quadruplex ejusq; gradus varijs exemplis explicantur pag. 95. l. 1.

Colicæ biliosæ ab aquis venenatis ortæ historia, & curatio pag. 460. lin. 9.

Colicæ biliosæ natura, species Symptomata, & causæ pag. 457. lin. 11. & pag.
seqq. curatio colicæ biliosæ diuturnioris pag. 458. lin. 28.

Colici dolores; & præcipue colica biliosa, & ejus curatio pag. 610. lin. 1.

Colica nephritica seu renalis, & ejus curatio pag. 611. lin. 10.

Color quid, ex quo fiat & unde colorum varietas pag. 90. lin. 18.

Colores mineralium sunt quasi matres aliorum colorum pag. 121. lin. 6.

Colores sunt particulares Visibilium formæ pag. 234. lin. 20.

Colores non pendent à qualitatibus primis pag. 390. lin. 4. sed à tenuissimis spi-
ritibus in sale præsertim sulphureo latentibus lin. 15.

Conce-

- Conceptio aut est archetypa aut ectypa pag. 148. divis 2, quid hæ sint & earum subdivisiones ibidem & in sub diu seqq.
- Consistendi & facile pereundi causa pag 104. lin. 5.
- Continuum est id, quod extenditur pag. 246. lin. 3.
- Contrarietas nulla est in natura pag. 521. lin. 22. dantur tamen opposita aut contradictio privativa pag. 522. lin. 5. aut contrarietas in liberè agentibus lin. 11.
- Conversio ante progressionem entis creati & post progressionem pag. 88. & seq;
- Conversio causati ad causam quid sit & quibus competat pag. 8. lin. 12.
- Conversionis imago exprimitur radijs solaribus per angustum foramen transeuntibus pag. 88. lin. 29. & pag. 97 lin 26.
- Conversionis tres species ex Proclo: pag. 99. lin. 21.
- Conversionis circulus apparet in saporibus pag. 99. lin 27. in coloribus ex ligno lin. 29. ex pilis, & alimento lin. 32. in plantis lin. Ultimæ in hominum ætatibus pag. 100. lin. 7. & morbis lin. 12, & animi Pathematis lin. 17. & fortuna lin. 24. in loco & tempore pag. 101. lin. 9. in cælestibus pag. 102 lin. 24. in unitate & multiplicitate lin. 34. & pag. 103. in ortu & interitu sublunarium pag. 103. & 104.
- Corallorum Tinctura pag. 620. lin. 27.
- Corn: Celsus rationalis sectæ cultor pag 544. lin. 21.
- Corona lucida cingens corpora lucida quid sit & quomodo fiat pag. 220.
- Corporeitatis rationes quomodo producantur pag. 79. lin. 23.
- Corpus quid sit pag. 180. lin. 1.
- Corporum divisio in lucida, opaca & diaphana pag. 220. lin. 22.
- Corpora ex figuris & numeris quomodo sint pag. 246. lin. 31. ad pag. 247.
- Corporum tres differentię quas ponit Sever. explicantur pag. 277. lin. 12.
- Corporum exacta cognitio ex cognitione floris haurienda pag. 280. lin. 2.
- Corpus per se & absq; sustentatione subsistere num possit pag. 281. lin. 16.
- Corpora omnia egent sustentaculo quod proximum est fluor pag. 284. lin. 10. in quo demonstrando laboratum est pag. 281.
- Corpora omnia sunt fluida pag. 284. lin. 16.
- Corpora proxime innituntur flori, igni, & æeri pag. 282. lin. 1. & lin 22. & seq;
- Corpus naturale constat trina dimensione, & resistantia pag. 282. lin. 3. & pag. 286. lin. 12. ubi de resistantiæ causa.
- Corporum quot sint principia seminalia interna pag. 286. lin. 35.
- Corpus non quatenus corpus facit, facit aut agit, sed per facultatem ab in corpore infusam pag 318. lin. 34. & pag. seq;

- Corpora contineri in spiritibus quare dicatur pag. 395. lin. 29.
- Corporum principia, & origo pag. 555. lin. 20.
- Corporum differentia pag. 556. lin. 13.
- Corpora quibus ex principiis constent pag. 557. lin. 7.
- Corruptio ex Sever: quomodo fiat pag. 293. lin. 18.
- Corruptio est conversio causati ad causam imaginis entis ad ens corporis ad incorporum pag. 509. lin. 28. quod pulchre explicatur ibidem & pag. seqs.
- Corruptio non accidit producentibus, aut productis sed involucris productorum pag. 511. lin. 11
- Creare & facere differunt pag. 217. lin. 16.
- Creationis mundi ignoratio Aristoteli & alijs fuit causa multorum errorum pag. 344. lin. 10.
- Creatoris sapientia in prima creatione quomodo operi suo prospexerit pag. 334. lin. 9.
- Creatum omne duplici eget motu, & quali pag. 43. lin. 24.
- Creata omnia a fine & infinita potentia originem accepisse per primum ens dicit Socrates apud Proclum pag. 64. lin. 9. & pag. 65. lin. 14.
- Creatorum alia αὐτὴν ὄντα, alia ἐπὶ ὄντα pag. 85. lin. 31. inter hæc dantur media pag. 86. lin. 12. & pag. 200. lin. 2.
- Creaturae quanto plus, vel minus accedunt ad veram causam, tanto plus vel minus de illa participant quod exemplo circuli & centri declaratur pag. 274. lin. 25. per totam pag. 276.
- Creaturae sunt in regione luminis, umbræ & tenebrarum Deus est in regione lucis pag. 94. lin. 1.
- Cristallus in pulverem redacta aceti beneficio duritiem recuperat pag. 533. l. 22.
- Curari similia similibus dum dicit Paracelsus non adversatur Hippoc: dicenti contraria contrarijs curari pag. 477. lin. 10. adversatur tamen Galeno contrarietatem ad primas qualitates revocati lin. 33. ad pag. 479.
- Curationes ablatione impuritatem, & calidi innati refectione perficiuntur non calefactione &c. quod Hipp: etiam conforme est pag. 477. lin. 13.
- Curationes fieri per contraria, quibus probetur rationibus & earum solutio pag. 517. lin. 4. idem axiomam improbat pag. 520. lin. ult: ad pag. 522. & pag. 527. lin. 9.
- Curationes particulares non contemnendæ pag. 603. lin. 14. habent gradus altiores & inferiores lin. 18.
- Curationum dexteritas in quo maxime consistat pag. 652. lin. 30.

- D** Artatum curatio pag. 599. lin. 11.
- D**avissoni antiqva nobilitas ipsius Mater dolo Patruī ab opulenta hæreditate dejecta, qvæ ob varias remoras hæctenus acqviri iterum nequijt ejusq; familiæ transplantatio pag. 407. & seqq.
- D**avissoni Natalitiæ nobilitatis Literæ publicæ Magno Scotiæ Sigillo confirmata pag. 422. lin. 17. & pag. seqq.
- D**avissoni Prodrōmus ab initio ad finem percurrentus ne operam perdat lector pag. 541. lin. 33 qvæ in eo tractandi Methodus lin. 35. de qvibus, & qvo ordine tractetur pag. 542. lin. 2.
- D**avissonus eximia liberalitate Illustrissimi Dormæi Boloniensis Episcopi in Studijs Chemicis adiutus pag. 506. lin. 14.
- D**efinitiones ad doctrinam entis spectantes pag. 128. ad pag. 132.
- D**emocriti sapientia pag. 249. lin. 31. ad. pag. seqq.
- D**emonstrationis definitio pag. 131. def. 10.
- D**EUS est in regione lucis, creaturæ in regione luminis, umbræ & tenebrarum pag. 94. lin. 1.
- D**EUS intelligitur ab Angelo sine specie ab homine cum specie pag. 95. lin. ult. Angelo patet ut sol, homini ut luna pag. 96. lin. 21.
- D**EUS duo Nomina conveniunt ex Hermete Nempe DEUS. & bonum & qvare pag. 203. lin. 31. ex qvo Dei gloria infertur pag. 204. lin. 4.
- D**EUS fecit omnia, qvæ facta sunt, qvæ tamen anteqvam fierent in ipso facta erant qvōd explicatur pag. 204. lin. 8. ad. pag. 205.
- D**EUS exercere perpetuam Geometriam dixit qvidam pag. 205. lin. 31.
- D**EUS noster ignis consumens est sensu dixerit Divus Paulus pag. 239. lin. 13.
- D**EUS dicitur ignis à Zoroastro pag. 236. qvid sibi velit hic ignis pag. 238. lin. 2. & qvare DEUS nuncupetur ignis & lux lin. 17. & pag. 240. lin. 11. & pag. 241. lin. 1.
- D**EUS est principium & causa omnium rerum etiam ex Platone & Arist: pag. 266. lin. 30 & hoc non nisi intelligendo & Volendo pag. 267. lin. 1.
- D**EI scientia ex Averroe, secus ac nostra, non causatur à rebus, sed ens causat pag. 267. lin. 6.
- D**EUS per sui scientiam & voluntatem causat omne ens pag. 267. lin. 5. & hæc scientia non est speculativa, sed factiva lin. 8. qvare Deus habet in se similitudinem rerum faciendarum & per species omnium entium causat omnia entia lin. 13. & lin. 16. qvōd Orphei hymno exprimitur lin. 18. & Boetij versibus lin. 30, & hæc species sunt Idææ Platonis & D. Augustino lin. 33.

- hæ species non sunt accidentia sed ipse Deus lin. ult. & sunt multiplices ratione rei representatæ, non representatis pag. 268. lin. 5.
- DEO in suo interiori quæ attributa darent veteres, & quæ epitheta in actione externa Pag. 275. lin. 22.
- DEI attributa omnia referuntur ad unum pag. 275. lin. 24.
- DEUS Pater est omnium rerum creator mediante potentia inter ipsum & entia, & quomodo pag. 172. lin. 33.
- DEI Patris potentia quid sit pag. 272. quomodo dicatur a Zoroastro pag. 273. lin. 4. & ab Hermete lin. 5.
- DEUS rebus omnibus intime adest, & ab eo pendent actiones, quæ ab Aristotribuuntur formæ singulari pag. 330. lin. 5. & pag. seqq. & pag. 339. lin. 21 & pag. seqq. & pag. 342. & 343. & 345. lin. 29.
- DEUS creavit omnia non persuam, sed per sui scientiam explicando simulacra rerum ad extra, quarum ideas & exempla prius in mente habebat pag. 441. II
- DEI esse & intelligere idem sunt, & quare pag. 619. lin. 25.
- DEUM circulo comparabant Platonici cujus centrum ubiq; apparet circumferentia nusquam pag. 613. lin. 18. quo exemplo diversi ordines entium, quasi diversi circuli à DEO ut centro, pullulantes explicantur disertè ibidem & pag. seqq.
- Diagrammatis delineatio, per quam dilucidatur, ac demonstratur doctrina entium tradita in hoc opere pag. 646.
- Dij nomina unde imposuerint veteres, pag. 121. lin. 26.
- Discretum est quod de continuo defecatur pag. 246. lin. 4.
- Disputandi ratio in scholis usitata rubiginem juvenilium ingeniorum detergit sed longo usu ingenia corrumpit pag. 3. lin. 23.
- Dissoluentia agunt cum electione pag. 357. lin. 27.
- Diversitas est progenies dualitatis pag. 36. lin. 28. & pag. 74. lin. 15.
- Divinas personas tres esse, & consubstantiales inductionibus Platonice probatur pag. 269. lin. 22. per totam pag. 270. & pag. 271. lin. 1. per totam p. 272.
- Divinus oculus lux, Angelica albedo, humana rubedo, animalium nigredo pag. 95. lin. 3.
- Doctrina non innitens firmis principijs est similis domui insipientis in sacris pag. 2. lin. 17.
- Doctrina positiva Severini in quo constet pag. 4 lin. 22.
- Doctrina per demonstrationes triplici via tradi potest, pag. 127. lin. 33.
- Doctrinæ optimum genus esse, in utramque partem differrere, falsum est pag. 624. lin. 31.

Doctrinæ analyticae & syntheticae exercitatio in praxi Physiologica circa elementa & corporum principia pag. 647. lin. 1. exercitatio ejusdem doctrinae in praxi therapeutica pag. 650. lin. 1. ubi nota analyticae exercitationem incipere ab initio, Syntheticae vero incipere pag. 651. lin. 24. alia exercitatio in inflammatione cerebri pag. 652. lin. 32. alia exercitatio in rebus politicis pag. 655. lin. 20. quæ licet interrupta in historijs tamen sequentibus sparsa reperietur.

Dolores fiunt a resolutis Spiritibus salium pag. 472. lin. 30. & pag. seqq. & pag. 602. lin. 27.

Dualitas a Zoroastro quid dicatur pag. 145. lin. 24.

E Beni chemica analysis per quam demonstratur in natura non dari plura, nec pauciora elementa concreta quam quæ docet in hoc opere Davissonus pag. 642. lin. 3.

Ecclesiasticis textus quadrans formarum alterno ortui ac interitui pag. 103. l. 26.

Effectus aliquid de natura causæ retinet & aliquid amittit pag. 153. lin. 13.

Effectus quid sit & quotuplex pag. 676. lin. 14.

Elementa Aristotelis cognita fuerunt à multis ante ipsum pag. 347. lin. 17. qui omnia his tribuebant non debebant negligere elementa universalia pag. 39 lin. 3. non habet dynamicas facultates sed inutiles qualitates & redollaceas pag. 556. lin. 20. & lin. 30. in his ponentijs fundamenta totius naturæ propagantur ex Sever: pag. 278. lin. 29.

Elementa vulgaria, & composita Physica à prima & originali essentia Metaphysica creata, ut elementa deducuntur pag. 42. lin. penultæ.

Elementi nomine variè utitur Sever: & cur pag. 5. lin. 33. & pag. 126. lin. 32. & pag. 551. lin. 7. & pag. 601. lin. 8.

Elementum quid sit apud Sever: pag. 705. lin. 22. & pag. 706 lin. 1.

Elementa communia vitalis balsami seu vitalia quæ sint apud Sever: p. 490. l. 12.

Elementa humanæ anatomiae habere, quid sit apud Sever: pag. 705. lin. 33.

Elementa sive entia radicalia non esse infinita, vitali virtute fines & terminos præscribente quæ dum dicit Sever: quid intelligat perdoctè explicatur pag. 63. lin. 35. ad pag. 68.

Elementa radicalia cur ita dicta à Sever: pag. 57. lin. 35.

Elementa vacua esse dicens Sever: intelligit de radicalibus non de concretis pag. 71. lin. 2.

Elementa superioris & inferioris globi quæ sint apud Sever: pag. 73. lin. 22.

Elementa Severinus concreta corpora dum vocat, intelligi debet methodo Synthetica, analytica pag. 210. lin. 17.

Elemen-

Elementa totius naturæ receptacula quæ sint pag. 11. lin. 22.

Elementa quare statuat esse incorporea Sever: pag. 62. lin. 34.

Elementorum notio à Sever. tradita explicatur analysi logica pag. 59. enucleatur pag. 61. & seqq.

Elementorum radicalium ordinationes non tam disiunctæ quam distinctæ concipi debent pag. 6. lin. 22.

Elementorum radicalium mutua colligantia aptissimè expressa p. 77. l. 19.

Elementa seu principia exprimis Secundo orta pag. 58. lin. 2. tertio orta p. 58. l. 9

Elementorum regiones designantur in sphaera pag. 105.

Elementa mixti sunt tria seu trium generum pag. 12. lin. 2.

Elementorum concretorum quæ activa, quæ passiva, quæ volatilia, quæ fixa, in singulis item duplex natura elementaris, & elementa pag. 293 lin. 7. ad pag. seqq. salem, terram. & ignem esse fixa probatur manuali operatione pag. 294. lin. 10.

Elementa concreta quâ ratione inter se differant & quæ sint singulorum in constitutione rerum singularium officia, pag. 295. ad. pag. 297. eorundem ordo, & naturæ varietas aliter explicatur pag. 311. lin. 33. & pag. seqq. idem & quid alterum alteri præstet pag. 500. lin. 4. ad totam pag. 501. idem aliter pag. 505. lin. 13.

Elementa concreta quæ & quod sint ex analysi chemica Ebeni antea descripta colligitur pag. 644. lin. 21.

Elementum quodvis non in propria, sed in peregrina regione parturit pag. 564. lin. 8.

Elixir quid sit pag. 705. lin. 28.

Emanationes fiunt virtute, natura, actione, & perseverantia, pag. 67. lin. 22. & 136. lin. 21.

Emanatio significat mansionem in se & progressionem in aliud pag. 74. lin. 6.

Empirica resolutoria docet theoriam rerum naturalium pag. 25. lin. 9.

Empiricus præponendus garrulo speculatori pag. 481. lin. 23. imo interdum docto alias Medico, sed chemiæ ignaro lin. 31.

Emplastrum infallibile in malignis ulceribus pag. 592. lin. 16.

Ens est omne quod agere potest & pati pag. 57. lin. 11.

Ens quid sit pag. 128. def. 1. & pag. 142. lin. 16.

Entis divisiones pag. 132.

Ens vix explicabile, nisi in species divisum pag. 137. lin. 14. in quo assimilatur conjunctioni (&) lin. 17. in aliquo tamen hæc similitudo claudicat.

lin.

- lin. 23. Alia assimilatio entis cum convictione (&) pag. 142. lin. 26. & pag. 153. lin. 17.
- Ens essentia non diversificantur per originem, sed per ordinem pag. 142. lin. 33
- Ens omne provenit uno mediate, sed immediate de unitate & Idea p. 155. l. 20.
- Enti inest essentialis claritas, per quam ens cognitum est pag. 168. lin. 21.
- Ens omne fecundum est pag. 187. lin. 31
- Entium continuitas unde pag. 199.
- Entis quatuor genera, nempe corpus & incorporum, & incorporeum corporeum & corporeum incorporeum quæ divisio explicatur & vera esse probatur pag. 179. lin. 21. ad pag. 182. alia divisio rejicitur pag. 202. lin. 24. quo ordine hæc à Deo facta sint pag. 203. lin. 6.
- Entia non multiplicat ineptè, sed distinguit qui ea dividit cum Davissono pag. 289. lin. 1.
- Ens increatum omnium sequentium entium virtutem continet pag. 137. lin. 26. & pag. 138. lin. 32. ubi de ente increato, & Personis Divinis agitur ad pag. 142.
- Ens primum creatum quomodo & per quos gradus progrediatur ad primam materiam pag. 42. lin. 21. & pag. 57. lin. 15. & pag. 76. & seqq.
- Ens primum creatum inferioribus entibus gradum productivum suppeditat pag. 44. lin. 32.
- Ens primum creatum seu primum mixtum metaphysicum in suis actionibus quomodo differat à secundis entibus seu imaginibus entium & quas habeat cum illis communicationes pag. 80. lin. 6. & pag. 82. lin. 17. & seqq. præsertim a lin. 26. pag. 83.
- Ens primum creatum quæ contineat pag. 137. lin. penult:
- Ens primum creatum & alia entia à Deo gradatim processisse dum dicitur, non ita intelligatur, quasi prima creatura producat aliam & hæc aliam &c: pag. 213. lin. 9.
- Entis creati circularis motus pag. 74. lin. 34. hic motus ostendit entis species seu gradus diversos ibid. & per p. seqq: Idem circularis motus p. 79. l. 16.
- Ens omne creatum obtinet triplicem modum entis pag. 256. lin. 8. & lin. 16.
- Entis creati seu operis Dei ad extra differentia licet per innumeros gradus exprimi posset à sapientioribus tamen ad septenarium numerum reducitur pag. 275. lin. 31.
- Entium creatorum plures ordines quasi circulos, circa Deum constituebant Platonici pag. 632. lin. 15. qui quales sint doctè explicatur ibid. & pag. seqq:
- Entium creatorum doctrina in hoc opere tradita demonstratur & explicatur diagram-

- grammaticis constructione pag. 636. l. 5. illustratur per demonstrationem æthiologisticam continentis & contenti pa. 638. lin. 12. Illustratur per demonstrationem rationum seminalium seu mediorum proportionalium pag. 640. lin. 24. illustratur per analysin, & synthesein mixti & per demonstrationem diagrammaticis succedentis pag. 642. lin. 1.
- Ens** primum elementum radicale quid sit pag. 206.
- Ens** primum radicale maxime activum, materia est ens maxime passivum pag. 76. lin. 9. & pag. 77. lin. 29.
- Entia** radicalia primi ordinis quomodo vocentur à Sever: pag. 7. lin. 10.
- Entium** radicalium seu vitalium series reducitur in unitatem, & sub quo nomine pag. 50 lin. 1.
- Entium** sive elementorum radicalium descriptiones accuratæ & breves pag. 206.
- Entium** radicalium tres primi ordines quæ contineant p. 4. l. 26 per totam p. 5.
- Entium** radicalium sphaera, & tabula delineatur pag. 80. lin. 2. & p. 82. l. 17.
- Epicurus** a Lucretio immerito laudatus, quod religionem destruat pag. 69. lin. 9 & pag. 20.
- Epicurus & Lucretius** reprehenduntur pag. 70. lin. 24.
- Epilepsia**, & similes affectus quas habeant indicationes pag. 476. lin. ult.
- Epilepsia**, & ejus curatio pag. 614. lin. 22.
- Errata** in victu morbos faciunt eorum semina excitando pag. 471. lin. 21.
- Error** omnis in discursu unde proveniat pag. 628. lin. 11.
- Erucarum** generatio ex filamentis quæ ab araneis fiunt Autumno instipulis pag. 227. lin. 19. harum ingens proventus siccitates & febres malignas præ-
sagit lin. 33.
- Essentia** quæ est factus primi entis creati, est veluti Pallas ex Jovis cerebro nata pag. 76. lin. 35.
- Essentia** quid sit pag. 128. def. 4. & pag. 148. def. 11. & pag. 152. lin. 27. & pag. 309. lin. 23. & pag. 206.
- Essentia** est stabilis existentia instabilis pag. 133. lin. 2.
- Essentia** dat rei esse Universale, existentia particulare pag. 149. explic: 1
- Essentia** omnis habet potentiam, quasi primam genituram entis actum & vires, quasi extensionem entis pag. 153. lin. 24.
- Essentia** diversæ post unum, & ab uno procedentes per diversos gradus distinctæ pag. 156. lin. 9. quæ recensentur & breviter ac distinctè explicatur series, & connexio entium radicalium rationum seminariarum, elementorum concretorum & ea omnia quæ ex his fluunt pag. 156. & 157.
- Evacuatio** in qualibet naturæ leges observandæ pag. 531. lin. 10.

Exemplar in quo differat ab imagine pag. 629. lin. 9.

**Exemplaria inferiorum quomodo pullulent ab intellectu superiore pag. 630. l. 4.
hæc pullulatio in quos ordines distribuatur pag. 632. lin. 24.**

Existencia quid sit pag. 129. def. 7.

Exoterica scripta quæ sint & quæ mystica pag. 29. lin. 33.

Fabula Platonis de magno opifice, seu magni Jovis narratur & per eam probatur monarchiæ præstantia pag. 420. lin. 1.

Fabula Pollucis, & Castoris apprimè exprimit causatum in causa manere ab ea progredi, & ad eam converti, & ejus fabulæ accurata explicatio p. 13. & 14.

Febrilis calor vide ardor.

Febrilis calor, ac frigus & alia febrium Symptomata unde proveniant ex Sever: pag: 489. lin. 11. ad pag. 491.

Febrilis calor, & effervescentia qualis sit pag. 503. lin. 13. talis effervescentia in corpore humano tolerabilis quomodo fiat ex mixtione olei vitrioli, & salis tartari resoluti declaratur pulchrè lin. 25. ad pag. 505. experientia applicatio pag. 504. lin. 27.

Febres qui ex nitroso sulphure fieri asserit, facile explicat febrium naturam accidentia, & periodos, non ita, qui dicit, fieri, ex bile, pag. 437. lin. 24. ad pag. seqq. quod ex ipso vulgarium Philosophorum sensu probatur pag. 438. lin. 26. eadem pag. 571. lin. 30. ad pag. seqq.

Febris etymologia, pag. 489. lin. 2. & pag. 492. lin. 27. sedes pag. 509. lin. 1.

Febris definitio causalis ex mente Sever: pag. 491. lin. 11. alia definitio realis, & nominalis, lin. 24. definitio Galeni pag. 492. lin. 5. qui ineptè definit per calorem ibidem & pag. 495. lin. 14.

Febris natura, generatio, & incendium exponuntur doctissimè ex Chimiæ doctrina pag. 497. ad pag. 506.

Febris quomodo causetur à spiritibus acribus in Sangvine ex cibo existentibus pag. 503. lin. 2.

Febrium curandarum vulgata methodus cur adeò fallax pag. 487. lin. 8.

Fermentatio quid sit pag. 698. lin. 7.

Fides quale lumen intellectus pag. 91. lin. 26.

Finis & infinita potentia quid significant pag. 303. lin. 1.

Finis, & infinitum quid sint pag. 67. lin. 16.

Finis & infinitum quid dicatur à Socrate, & explicatur pag. 145. l. 13. ad pag. seq;

Finis materiæ terminat infinitam potentiam pag. 64. lin. 7. & pag. 65. lin. 16.

Finis omnium unus, nempe DEus pag. 131. def. 11.

Finis quid causet, & in quo consistat pag. 136. lin. 16.

Finitum & infinitum in compositione metaphysica componunt ens pag. 66. lin. ult. & pag. 146. lin. 34.

Finitum quid sit pag. 594. lin. 20.

Fixa esse salem, terram, & ignem probatur manuali operatione pag. 294. lin. 10

Fixum corpus quod nam sit pag. 500. lin. 2. fixorum duo sunt corpora, quæ ignem expectant & Velant, nempe sal activum, arena passivum & eorum diversitas lin. 3.

Flammæ, seu sulphuris visibilis notitia explicatur pag. 241. lin. 28.

Flamma unde habeat facultatis ustionis & lucis vim pag. 241. lin. 29.

Flamma curvatio sit hyeme pag. 252. lin. 28.

Flammantia moenia mundi designantur in figura depicta pag. 105.

Fluor vide Mercurius.

Fluor seu Mercurius idem est in genere elementorum concretorum quod ens in genere radicalium, & spatium in genere seminariorum pag. 280. lin. 30. in prima mundi creatione ex ente primo fluxit pag. 283. lin. 6. Coævus est tempori lin. 20. alijs elementis concretis & inde mixtis corporibus fluiditatem præstat lin. 34. ad pag. seqq.

Fluoris qualitas est fluere quod probatur experientia p. 284. lin. 14. demonstrationibus l. 27. & p. seqq. alia qualitas est tactibilitatem, & resistantiam corporibus dare p. 286. lin. 3. & seqq.

Fluor recipit materiam formalem à spatio & formam essentialem à calore p. 287. l. 9. unde ubi est fluor ibi est calor vitalis lin. 18.

Fæcundi seminis nomine quid intelligat Sever p. 648. lin. 2.

Fætus partes quæ nam prius formentur in utero p. 430. lin. 13.

Forma, natura, seu spiritus sextum elementum radicale quid sit p. 206. à quo producat p. 77. lin. 13. producit fætum abortivum ibidem.

Forma dat esse rei, non tamen res à forma suum esse capit p. 89. l. ult.

Forma creata est descensus rei à forma Universali p. 90. l. 9. declaratur exemplo lueis, cujus contractio est color lin. 17.

Formarum tres admirabiles proprietates pag. 337. lin. 16.

Formæ cuilibet cognitio naturalis inest p. 338. l. 7.

Formarum origo, seu unde formæ veniant & quo tendant p. 394. l. 9.

Forma latet in feminibus p. 558. lin. 28.

Forma singularis Aristotelis impugnatur p. 328. l. 1. & seqq. & p. 330. l. 11. ad finem articuli, & p. 367. l. 34.

Fortunæ humanæ Palingenesiæ Cornely Gemmæ versibus eleganter expressa pag. 102.

Fortun

Fortunæ stabilitas quomodo concilietur p. 102. l. 9.

Fracastorij de imaginibus entium eruditi versus, in quibus medulla totius Platonice doctrinæ continetur p. 80.

Fracastorij de Psyche carmina Venustissima p. 98.

Frigidus potus in morbis calidis non convenit si Hippocraticæ potestates (salsum amarum &c.) sint nimis exaltata p. 27. lin. 7.

Galenicis remedijs licet aliqui morbi Sanentur, ea tamen non est perfecta sanatio ex Sever: p. 547. l. 29.

Galenij dogmata quatenus amplectenda & quatenus reiicienda sint p. 25. l. 33.

Galenus in doctrina Mosaica, & Platonica rudis ut in chemia p. 64. l. 5. Medicorum Veterum dogmata durè rejecit, quali essent non satis indicavit p. 117. diversis principijs usus est ac Hippocrates p. 544. l. 6. non utitur Veris demonstrationibus l. 11. Aristoteli innixus quæ principia artis constituerit lin. 34.

Gallia quasi totius mundi Galea p. 243. l. 24.

Galliæ encomium p. 538. l. 8.

Gallicæ genti salica lex maximè congrua p. 537. & 538.

Gallorum nobilium erga suos Reges eximius amor p. 661. l. 35. quod provenit, quia plebejos ad nobilitatem non admittunt p. 662. l. 11.

Generationis notio a Sever, tradita explicatur analysi logica p. 392. enucleatur p. 393. & seqq.

Generatio quomodo fiat ex Sever: p. 393. l. 15. quid sit l. 23.

Generatio si fiat irrita quid eveniat p. 396. l. 4.

Generatio vegetabilium ex Sever: explicatur p. 396. l. 32. ad p. seqq. eorum vitale principium ubi contineatur p. 397. l. 3.

Generatio est progressio generati ab ente ad entis imaginem p. 509. l. 20. pulchrè explicatur ibidem & p. seqq.

Generationem unius esse corruptionem alterius falsum est p. 510. l. 39.

Generatio quid sit & ubi fundetur pag. 558. lin. 22.

Generationes cur irritæ fiant p. 560. l. 11.

Generatio hominis ex Hippocr: explicata p. 568. l. 16.

Generationes & corruptiones in cælo etiam fiunt p. 555. l. 3.

Generationes superiores globi nempe cælestis p. 399. l. 31: & p. 563. l. 35.

Gentiles cur dicantur filij hujus sæculi p. 114. l. 4. in cognitione mundi sunt oculati, in divinis cæci p. 115. l. 12. dicti sunt prudentiores filijs lucis l. 17.

Globi solidi entium radicalium, rationum seminariarum & elementorum concretorum constructio, & explicatio p. 104: & seqq.

Globum unum faciunt sulphur, sal, terra, & aqua p. 108. l. 9. & p. 505. lin. 16.
Grani quod terræ committitur, corpus putrescit Spiritus conservatur p. 56. lin.
17 & pag. 526. lin. 2. & pag. 550. lin. 20.

Helleborus cur floreat sole in capricornu pag. 109. lin. 16.

Herba quælibet suam stellam habet in cælis pag. 109. lin. 18.

Herbarum balsamum ubi lateat pag. 594. lin. 3.

Hermetis Trismegisti doctrina P. 19. lin. 25, & p. 28. lin. 14. Deum rerum
omnium nominibus & res omnes Dei nomine cur appellaveris Hermes
pag. 91. lin. 10. Mercurium, ignem, & ærem quomodo vocaret pag.
320. lin. 11.

Herois esse rectè dirigere, inter spem & metum pag. 659. lin. 1. sunt enim to-
tius orbis Tyranni potentissimi lin. 9. quorum causa fiunt rerum omni-
um infandæ vicissitudines lin. 18. quod Historijs comprobatur ibidem
& pag. seqq.

Herpetum curatio pag. 599. lin. 17.

Hippocrates quibus innixus principijs pag. 2. l. 22. & pag. 544. lin. 5. fuit in
chemia versatissimus pag. 20. lin. 26, & Mosaicæ Philosophiæ sectator
pag. 35. lin. 28. non est dux morbos revocantium ad primas qualitates pag.
26. lin. 16. de quatuor elementis, de quatuor humoribus, de calido frigido
humido, & sicco, quo sensu & fine loquatur pag. 36. lin. 39. quid intelli-
gat per orcum & tenebras pag. 7. lin. 15. & pag. 394. lin. 21. à Galeno non
fuit intellectus vel male ex Aristotele explicatus pag. 32. lin. 91. argumen-
to à Galeno celebrato probat plura esse elementa, sed quod non probat,
neq; de igne vulgari, sed de vitali intelligit pag. 347. lin. 22.

Hipp. lib. de diæta mundanam æconomiam doctè prosequitur, animamq; dicit
esse principium corporis, & quare, pag. 7. lin. 31.

Hipp: quid intelligat dicens, circulo facto nec principium nec finem invenit
pag. 8. lin. 7. per lumen & tenebras quid intelligat pag. 143. lin. 12.

Hipp. dicens, in generatione nihil novi fieri quid intelligat pag. 37. lin. 23. di-
cens nihil perire quid intelligat pag. 46. lin. 24. quo sensu dicat nullum
animal mori pag. 39. lin. 28. & pag. 394. lin. 33.

Hipp. lib. 1. de diæta de quo igne, & de quo triplici circuitu intelligat pag. 321.
lin. 33. ajens nos constare ex igne & aqua quid respexerit p. 434. l. 3. quando
citatur bilem & pituitam quid intelligat pag. 552. lin. 4.

Hipp. ajens naturas esse morborum medicatrices, & medicum ministrum quo-
modo intelligendus pag. 523. lin. 17.

Hipp. ajens ex paucis multa contingunt, explicat fecunditatem seminum pag.
561. lin. 35.

Historia

Historia admirabilis doloris interni auris sinistrae ex vermibus curati statim olce
buxi pag. 597. lin. 31.

Historia mirabilis infantis toto corpore pilosi, & cum dentibus nati p. 566. l. 26

Historia notabilis cancri imaginarij, cum tamen esset acus parti infixap. 454. l. 4

Hominis in utero matris fabrica quam sit mirabilis venuste exponitur pag. 340,
lin. 5, non fit ab artifice coeco, sed à Deo pag. 341. lin. 9.

Homo est in regione umbræ pag. 94. lin. 3. & quare lin. 25.

Humani generis exordium in Armenia pag. 17. lin. 32.

Humores corporis sine chemia cognosci nequeunt pag. 25. lin. 25.

Humorum quatuor genera, & quindecim eorum species recensentur ex Galeno
pag. 368. lin. penult. eadem iterum recensentur una cum speciebus icho-
rum & flatuum, & alijs pag. 369. lin. 28. ad. pag. 372. & colligitur juxta
Galenum causas præter naturam esse 165. ad minus pag. 371. ad. pag. 372.
lin. 9. ex quibus fieri possent 80084. mixturæ pag. 372. lin. 15. imo in-
finitæ lin. 16.

Humoris ethymon pag. 371. lin. 33. humores alij connati alij post geniti lin. 34.
Connatorum tres species l. 35. quæ ab Hipp. insinuantur nomine ignis, solis
& lunæ pag. 373. lin. 3. post genitorum differentiarum unde petendæ sint l. 28.
alij sunt primi alij secundarij pag. 374. lin. 5. primi qui lin. 6. secundarij
quatuor & qui lin. 26. præter hos sunt alij lin. 30.

Humorum differentiarum ex plantis, & qui morbi ex ijs pag. 375. lin. 18.

Humores quid sint pag. 376. lin. 13. alij nutritij alij excrementitij lin. 15.

Humores non fiunt per mutationem formæ substantialis, sed per separationem
ab alijs pag. 376. lin. 27. hæc separatio quomodo fiat, seu progressus ge-
nerationis humorum pulchrè declaratur ibid. ad pag. 378.

Humorum quatuor generatio Galenica destruitur pag. 432. l. 23

Humorum varietas unde proveniat pag. 571. lin. 4.

Humorum naturam & generationem quod attinet quæ notatu digna afferat Se-
verinus pag. 571. lin. 14.

Humorum fontes qui ex Hipp. pag. 572. lin. 24.

Humor melancholicus vide melancholicus humor.

Humoris melancholici, seu vitriolati notitia ex anatomia sanguinis p. 381.

Humoris melanch. seu vitriolati notitia ex anatomia acetipag. 382. ad. 385. cur
non nutriat, & cur appetitum excitet p. 382. lin. 21. sæpè euadit quasi in
acetum distillatum acidissimum & summe dissoluens pag. 383. lin. 2. cu-
jus faeces, velut acetii corrosivæ sunt humor atrabilarius lin. 12. quales
Spiritus corroderentes in ijs sint pag. 384. lin. 13

Hydro

- Hydropis natura differentia & curatio p. 612. lin. 19.
- Hypostaseos æquivocatio discutitur, & declaratur de quibus propriè dicatur, de quibus minus propriè, & de quibus tantum respectivè pag. 317. lin. 25. ad pag. seqq. concluditur tres esse naturas Hypostaticas pag. 318. lin. 27.
- Hypostatici elementi, seu principij corporum nomen convenit mercurio, igni & aeri, & quare pag. 314. lin. 26. non vero sali & sulphuri, pag. 315. lin. 1 & seqq. & pag. 320. lin. 9.
- Hypostatica principia corporum esse mercurium, salem, & sulphur, quo sensu dicatur à Sever: pag. 317. lin. 11. & pag. 320. lin. 14.
- Hypostatica principia quæ sint pag. 494. lin. 6.
- Jacobi Apostoli verba declarata pag. 89. lin. 25.
- Idea est terminus Platonius, & quid significet pag. 2. lin. 3.
- Idearum dimanatio, & conuersio pag. 88. lin. 29. & pag. 96. lin. 24. ad p. 97.
- Idea quid sit pag. 147. def. 6. item quid sint Ideæ & à quo, & an sint pag. 170. l. 1. & seqq. & pag. 171. lin. 12. ad finem articuli.
- Idealis mundus quid sit apud Platonem pag. 89. lin. 19.
- Ideatum, seu exemplatum non cognoscetur. nisi præcognita idea pag. 2. lin. 8.
- Ignis cur magis calefaciat supernè quam inferne, aut ad latera p. 252. lin. 22. cur ab Hippo: dicatur robustissimus pag. 349. lin. 21. dum comburit, hoc solum facit quod dissolvit nexum diversarum partium mixti pag. 365. lin. 27. sensu immediate non percipitur, sed unctione & flamma præcipuè dignoscitur p. 493. l. 15.
- Ignis natura inquiritur p. 493. lin. 16. ejus perfecta definitio p. 494. lin. 27.
- Ignis à frigore non extingvitur p. 521. lin. 28.
- Iliadus quid significet pag. 698. lin. 7. & p. 706. l. 4.
- Iliaster quid sit pag. 706. lin. 9.
- Ilech quid sit pag. 706. lin. 4.
- Imago in quo differat ab exemplari p. 629. lin. 9.
- Imperfecta omnia à perfecto causam trahunt. p. 133. lin. 10.
- Incorporei corporis necessitas, vires & natura media p. 319. ab initio ad p. seqq.
- Incorporeum corpus, & corpus incorporeum pag. 62. lin. 18.
- Incorporeum quod est medium inter corpus & incorporeum assimilatur auræ, quæ ex pede pueri epileptici ascendebat ad caput p. 208. lin. 29.
- Indicationum doctrina Galenica affertur & quam parum firma sit ostenditur pag. 516. ad pag. 518.
- Indicationes medicæ ad quid dirigi debeant p. 527. l. 2.
- Indicatio prima est morbos expellere per roborantia naturam p. 527. l. 20.

Indicationes sunt vel generales vel particulares p. 527 l. 32. ad eas quomodo accommodare se debeat Medicus ibid. ad p. 530. Generalis quæ sit p. 528. l. 10. particulares lin. 21. & pag. 530. lin. 15.

Indicatio quid sit & unde sumatur p. 683. lin. 28.

Indicationes particulares ex Hipp: sunt sexdecim, & quæ pag. 684. lin. 10. hæc omnes indicationes separatim sub proprijs titulis explicantur a dicta pag. 684. 20 pag. 692.

Inferni pænas in stagno urentis sulphuris esse dum dicitur de quo sulphure intelligendum pag. 107. lin. 34.

Infinitum quid sit p. 131. def: 12. & p. 158. def: 7.

Inflammabilitas quid sit pag. 294. lin. 28.

Insamre semel, datum est pag. 101. lin. 6.

Intellectualis nostra vis continet in potentia divitias ineffabiles quæ quomodo pandantur venustè indicatur exemplo sumpto ex agro pauperis p. 91. l. ult:

Intellectus quartum ens radicale à quo producat, & quid sit p. 43. lin. 29. & pag. 77. l. 3. item quid sit pag. 206.

Intellectus & intellectualitas quomodo facta sint pag. 166. lin. 28.

Intellectus primus pag. 166. lin. 26. & pag. 167. lin. 11. & lin. 25. & pag. 169. lin. 5. quomodo vocetur a Zoroastro, & alijs p. 170. lin. 18.

Intellectus secundus pag. 167. l. 13. & p. 170. lin. ult: ad pag. seqq:

Intellectus proprium est intelligere pag. 167. lin. 22.

Intellectus est certus quidam ad essentiam reditus p. 167. l. 34. per quam conversionem intellectus illuminatur pag. 168.

Intellectus semper est non per potentiam, sed per actum pag. 168. lin. 27.

Intellectus est respectus, & intuitio & in se, & in propria causa p. 168. l. 33.

Intellectus, & intelligentia idem p. 169. l. 1.

Intellectus quid, conferat in veritatis inventionem p. 626. l. 10.

Intellectus est medium, & vinculum commune entium radicalium superiorum, quæ sunt stabilia, cum inferioribus, quæ sunt instabilia pag. 633. lin. 6. & pag. 627. per tot.

Intellectus nomen quàm benè conveniat enti illi quod inter septem entia radicalia medium locum tenet pag. 626. lin. ult. ad p. seq; totam.

Intellectus quid sit & ejus divisiones p. 632. l. 1.

Intellectus Patris luminum, à quo varia lumina descendunt, seu omnipotentia Dei, à qua cuncta profluunt. varijs notionibus describitur p. 92. l. 30.

Intelligentium tres classes ex Ficino pag. 96. lin. 24.

Joannis Casimiri Regis Poloniae, & Sueciae hæreditarij varia fortuna, & Regiæ virtut-

virtutes p. 656. lin. 26. & pag. 658. lin. 33.
 Jobi pietas & sapientia pag. 18. lin. 6.
 Joseph Scaliger notatur, quod injustè reprehenderit Manilij quosdam versus p.
 702. lin. 13.
 Iudicij libertas est naturæ lumen, & nemini eripienda pag. 543. lin. 22.
Laudani antepileptici, anthysterici descriptio pag. 616. lin. 23. Modus uten-
 di pag. 617. lin. 15. præcepta exhibitionis lin. 20.
 Laudani gagatini descriptio, pag. 611. lin. 26.
 Laudani opiatum optima & propè divina descriptio pag. 606. lin. 22. ejus vires, &
 necessitas p. 604. l. 23. ad p. 606. dos & usus p. 608. l. 16.
 Laudanum succini pag. 618. lin. 14.
 Lepra Israelitarum erat divinitus immissa p. 583. l. 16. & à solis sacerdotibus cu-
 rabatur lin. 27.
 Lepre definitio p. 583. l. 33. hodie est rara ibid. l. 11. & pag. 584. l. 1. triplex
 morbus in hoc morbo aspicitur p. 584. lin. 19. ejus curatio l. 23.
 Linea quid sit pag. 245. lin. 5.
 Liturgia quid sit apud Sever: p. 207. l. 22. & p. 529. lin. 6.
 Locus est parvum spatium, & spatium magnus locus p. 63. l. 33.
 Loci natura mirabilis ex Arist. p. 71. l. 13.
 Loci proprietas esse plenum, spatij esse vacuum p. 71. l. 31.
 Locus in quo sunt entia vera, qui nam sit p. 136. lin. 26.
 Locus in quo conveniat cum corpore, & in quo non p. 214. lin. 23.
 Loci natura mirabilis, & omnibus prior p. 215. lin. 15.
 Lucretius quid intelligat per omne immensum & per flammantia moenia mun-
 di pag. 70. lin. 13.
 Lumen intellectuale pag. 57. lin. 34.
 Lumen est forma universalis omnis esse visibilis pag. 90. lin. 17.
 Lumen à radijs. & splendore differt p. 229. l. penultæ.
 Lumen an oriatur à luce, vel à radijs vel ab utrisq; p. 230. lin. 14.
 Luminis natura, progressus & proprietates admirandæ p. 231. ad p. 235.
 Lumen cum radijs in quo conveniat p. 231. lin. 19.
 Lumen recipit magis, & minus p. 233. lin. 10.
 Luminis absoluta perfectio pag. 233. l. 1.
 Lumen est virtutum cælestium vehiculum, & vinculum universi, superi & infe-
 ri pag. 234. lin. 6.
 Lumen est Universalis quædam forma totius visibilis, colores vero sunt parti-
 culares visibilium formæ pag. 234. lin. 20.

Lumē

Luminis munus per flammam exteriora patefacere pag. 241. lin. 7.

Lux est quædam colorum omnium diffusiva forma pag. 90. lin. 22.

Lux infinita quo ordine transfundatur in inferiora p. 93. lin. 12. ad. 94.

Lux, lumen, umbra, & tenebræ p. 93. l. 20. hi gradus lucis & umbræ universæ distributionem explicant p. 93. l. 35.

Lucis divinæ species quæ ratione recipiatur in inferioribus p. 94. l. 16. declaratur exemplo colorum lin. ult.

Lucis cum spatio affinitas p. 219. lin. 20.

Lucis primæ, seu primigeniæ encomia p. 219. lin. 27.

Lucis origo p. 220. lin. 21. & p. seqq. ejus definitio per proprietates essentielles pag. 223. lin. 5.

Lux non est effectus sed causa lucidorum pag. 221. lin. 24.

Lux differt à splendore, à radijs & à lumine pag. 229. lin. 22.

Lux sicca anima sapientissima Heracliti dictum p. 241. lin. 27.

MAnilij versus vindicantur ab injusta reprehensione Josephi Scaligeri pag. 702. lin. 13.

Manna quid significet apud Sever: pag. 706. lin. 23.

Mansio causati in sua causa quid sit, & cujus proprium sit manere p. 6. l. 19.

Mariæ Ludovicæ Gonzagæ Regiæ Poloniæ supra sexus conditionem prudentia, fortitudo, dexteritas, pietas, aliæq; Regiæ virtutes pag. 657. lin. 31.

Maris fluxus, & refluxus, perpetuaq; littoris percussio & à littore retractione quid indicent, p. 14. lin. 19.

Materia ultimum elementum radicale quid sit p. 65. lin. 22. & p. 131. def. 13. & præsertim p. 206.

Materia à quo producat pag. 77. lin. 16.

Materia prima est ultimum radicalium & quare & à quo producat, & alia ad ipsam spectantia pag. 198. per totum artic: 7.

Materia prima non est qualis dicitur à Peripateticis p. 203. lin. 9. qualis sit l. 25. est creata à Deo ibid. & pag. seqq.

Materia prima quo nexu fiat capax extensionis & unitatis p. 199 l. 35. & p. 280. l. 14.

Materia prima animæ, & Spiritus, a quibus producit, est similis & dissimilis pag. 201. lin. 23.

Materia nullum actum habet, sed est plena passionis pag. 201. lin. 30.

Materiam constare ex diversissimæ naturæ particulis unde colligatur p. 327. l. 2.

Materia crystallina quæ sit apud Sever: pag. 707. lin. 5.

Materia perlata quid significet apud Sever: pag. 707. l. 1.

Mathusalem vixit cum Adamo, & cum Nocho q. 17. l. 11. & l. 18.

Mechanica scientia Spirituum in semine latentium quo progressu fatum elaborat
p. 428. ad. p. 430.

Mechanici processus, seu scientiæ quid sint apud. Sever: p. 553. l. 30.

Mechanici Spiritus qui sint, & quare mechanici dicantur pag. 648. lin. 8. & pag. 706. lin. 14.

Medicamenta qualia euadant per veras præparationes p. 523. l. 10.

Medicina Philosophica in quo differat ab Empirica p. 2. l. 10.

Medicinæ maxima incertitudo inter Galenicos, & Aristotelicos p. 24. l. 21.

Medicinæ subiectum quod sit. & quæ de eo quæri possint p. 55. lin. 19.

Medicinæ fundamentum, verum & certissimum est verbum Aeterni Patris p. 140. l. 35.

Medicinæ prima inventio qualis fuerit pag. 518. l. 29. ejus corruptela per fucatas methodos, & falsas hypotheses primarum qualitatum &c. pag. 519. lin. 15. ad p. seqq.

Medicinæ faciendæ communes leges, seu canones recensentur p. 650. ad. p. 652.

Medicina Universalis, & ejus vires p. 475. l. 4. **Medicina particularis** lin. 11.

Medicinæ sectæ, & quando iugverint, & quos habuerint præcipuos cultores pag. 543. lin. ult. ad pag. 546.

Medicinæ Studiosus quibus disciplinis instructus ante praxin debeat esse p. 55. l. 3.

Medici Chineses alia arte, & certiore quam nos utuntur pag. 117. l. 24.

Medicorum quare hodie tanta sit vilitas pag. 51. lin. 1.

Medicus plus debet scire, quam loqui pag. 53. lin. 32.

Medicus doctus ab Empirico in quo distinguatur pag. 481. lin. 18.

Medicus debet perfectè cognoscere vegetabilia, mineralia, & animalia p. 527. l. 28.

Medicum parum fecundum esse in remedijs non refert modo legitimas indicationes curativas habeat morbo, & remedio analogas p. 582. l. 18.

Medicus ut finem consequatur ad quæ potissimum collimare debeat p. 661. l. 16.

Melancholicus humor vide melancholicus

Melancholici humoris natura & usus p. 378. l. 21.

Melancholicus humor est sanguis acescens p. 378. l. 34. **Vitriolati & aluminosi naturam refert** p. 379. l. 4. exemplo vitrioli, & aluminis declaratur quare sæpè euadat acerrimus & corrosivus lin. 5. male à Galeno confertur cum fecce vini & amurea olei cuius receptaculum sit Splen: lin. 27. ad. pag. 381. ejus natura, vires & generatio ex aceto exponitur pag. 380. l. 8.

Membro cuilibet est proprium excrementum pag. 530. lin. ult.

Mendacij Studiosum infidum, & amoris expertem esse ait Plato p. 419. l. 27.

Menstrua spiritalia debent in se prius habere exemplar tincturæ extrahendæ p. 403. lin. 30.

Mentis

- Mentis primæ creatæ q̄ualis sit habitudo ad ens increatum** pag. 619. lin. 13.
- Mercurius antimoniij** pag. 622. lin. 8.
- Mercurius est verum remedium luis veneræ** pag. 584. lin. 10.
- Mercurius elementum concretum, seu chemicum** vide fluor.
- Mercurius seu fluor ex se nec est fixus, nec volatilis, sed semper corpore fixorum aut Volatilium coopertus, fixus cum fixis, est volatilis cum volatilibus & q̄vare** pag. 196. lin. 29.
- Mercurius seu fluor describitur per causam & ab effectu** pag. 197. lin. 7. **est exemplar fixorum, & volatilium** p. 294. l. 21. **est aliorum elementorum embrio** ibid. & p. 295. l. 24. **dicitur Mercurius, & fluor, per cognitionem q̄vām habet cum Mercurio vivo fluido** p. 288. lin. 21.
- Metallorum generatio, & propagatio q̄vomodo fiat** pag. 562. lin. 3. **ad p. 563.**
- Metallorum insignis proprietas, habere semen commune hermaphroditicum** p. 563. l. 8. **unde habent generationem transplantationi vicinam** l. 15.
- Methodus docendi consistit in arte, artifice, subjecto, & fine** p. 15. l. 29.
- Methodus Synthetica Platoni, Veteribus Philosophis & Chemicis contemplationibus familiaris analytica Aristoteli Sophistis & operarijs chemicis analysis vera Aristotelica falsa** p. 132. lin. 15.
- Methodus q̄vid sit** p. 623. l. 1. **eius instrumenta** l. 4. **eius differentia & earum usus** lin. 8.
- Methodi Universalis ars ante scientias discenda ejusq; utilitas** p. 625. l. 4.
- Methodi Synthetica, Analytica, & paragogica regulæ alibi sparsim tradita colliguntur in usum consultationum** p. 682. l. 8.
- Methodus applicandi doctrinam Severini Aethiologisticam praxi Galenicæ** pag. 674. lin. 3.
- Methodus medendi q̄vid sit, q̄vode ejus initium, q̄vis finis, q̄væ instrumenta** pag. 683. lin. 23.
- Methodus medendi particularis naturam Studiose imitatur** p. 530. l. 15.
- Mineralium partes igne dissecet, q̄vi de humoribus corporis differit** p. 25. l. 12.
- Mineralium generatio ex Sever:** p. 398. lin. 7. **ad p. seqq. Vulgo negatur, mineralibus competere internam seminis susceptionem & vitam, sed male** lin. 22. **eorum semina sunt hermaphroditica** p. 399. l. 15.
- Mineralia validissimum balsamum obtinent** p. 549. l. 28.
- Miscibilium formæ manent in mixto** p. 360. l. ult. **probatur experientia & rationibus** à p. 361. l. 1. **ad pag. 368.**
- Mixtio fit beneficio causæ, mixtum beneficio concretorum corporum mixtionem ingredientium** p. 12. l. 1.

Mixtionis notio à Seyerino data explicatur analyfi Logica p. 400. enucleatur
p. 401. ad pag. seqq.

Mixtio est instrumentum generationis, & est priusquam generatio, p. 400. l. 30.

Mixtionis subjectum pag. 402. lin. 29.

Mixtio perfecta quando fiat p. 403. lin. 16. quando imperfecta p. 404. l. 2. quan-
do fiat mixtio cum Variatione signaturæ. id est transplantatio l. 9.

Mixtionis necessitatem generationis necessitas intulit p. 566. l. 9

Mixta debent esse vera, pulchra, & Symmetrica p. 67. l. 4. & p. 147. l. 2.

Mixtum physicum dari probatur p. 277. l. 34. non constat ex elementis vulgari-
bus p. 278. l. 2. ex quibus constet elementis l. 2c.

Mixtum quid sit pag. 327. lin. 17.

Mixtæ species triplices pag. 360. lin. 24.

Mixti partes non sunt ejusdem naturæ contra Arist: p. 361. l. 25. & p. 365. l. 30

Mixtam constare ex partibus actu diversissimis probatur à pag. 361. lin. 1. ad
p. 368. quare cum hac diversitate videantur adeo similes ut appareant u-
num p. 365. lin. 32.

Mixtum est diversarum partium diversa compositio p. 364. l. 24.

Mixti quavis ex particula falsum est posse educi quatuor elementa p. 366. l. 6.

Mixti motor quis sit, & quod ejus munus p. 401. l. 29.

Mixti necessitas p. 402. l. 27. ad p. seqq. mixti duratio ex puritate vel impurita-
te eorum quæ miscentur p. 403. lin. 4. quæ elementa in fabrica mixti mi-
scentur lin. 9.

Mixtura de tribus & ejus usus pag. 619. lin. 27.

Modificationum entis definitio & ejus species pag. 130. def. 9.

Momentum quid sit pag. 287. lin. 15.

Monarchia vide Regia Dominatio.

Morbidarum impuritatum diversa conditio pag. 475. lin. 28.

Morbificarum seu contra naturam rerum divisio ex Galeno, & Galenicis p. 443. l. 16

Morbi producuntur ex feminibus, quæ maledictione Divina puris feminibus
supervenere pag. 440. lin. 15. hæc semina unde scientias suas obtinuerint
docte explicatur à 26. ad totam p. 442. de iisdem feminibus p. 445. l. 11.

Morbi & mors quomodo homini advenerint post maledictionem Divinam pul-
chrè explicatur p. 630. lin. 8, ad totam pag. 631.

Morborum semina ex aere etiam haurimus pag. 581. lin. 2.

Morbi non collocantur in prædicamentis sed prædicamenta in morbis pag. 444.
lin. 30. & 575. lin. 13.

Morborum genera, & species quomodo ordinari debeant p. 444. l. 9. & lin. 18
& pag. 574. lin. 33. Morborum

Morborum distinctiones ex Hipp: pag. 574. lin. 9.

Morborum individuas species a multitudinis fastidio liberat Severinus pag. 579. lin. 20. & pag. 614. lin. 23.

Morbi omnes ad quatuor ordines reducuntur ex Sever: nempe, ad lepram Hydropem Podagram, epilepsiam pag. 579. lin. 28. qui ad Podagram l. 23. qui ad Hydropem l. 25. qui ad epilepsiam l. 26. sed hæ differentie miscentur interdum, & transplantationes faciunt l. 27.

Morbi ex Sever. non differunt radice, sed locis solum p. 578. l. 25. de quibus locis intelligat lin. 28.

Morborum loca quæ, & quod ex Sever p. 467. lin. 28. aliquibus in morbis facile inveniuntur lin. 32. in alijs difficile p. 468. l. 26.

Morborum loca ex Sever: non sunt otiosa p. 469. l. 2. sunt diversa, & unde ea diversitas proveniat. lin. 4.

Morborum loca seu affectæ sedes methodo Galenica non rectè inquiruntur pag. 469. lin. 11. nam quærendi sunt fontes non termini impressionum lin. 28. quomodo quæri debeant pag. 470. lin. 4.

Morborum inferioris globi semina ubi lateant & eorum progressio p. 446. l. 33. idem explicatur de morbis superioris globi p. 448. lin. 1.

Morborum hæreditariorum origo, & propagatio pag. 446. lin. 4.

Morbi quomodo generantur ab Humoribus ex Hipp pag. 574. lin. 15.

Morbi continui proveniunt ex feminibus, seu radicibus homogeneis pag. 471. lin. 29. interrupti, seu periodici fiunt ob radices heterogeneas & quomodo pag. 472. lin. 3.

Morbi gubernatio non debet adscribi facultati partium sanarum, sed morbi feminibus p. 474. lin. 21.

Morborum tempora ubi fundata sint p. 471. lin. 4. quid sint lin. 8. eorum rudimentis cognitio multa patefiunt l. 11. de iisdem temporibus pag. 507. & pag. 508.

Morborum initio, seu ante coctionem quid agendum p. 533. lin. 7.

Morbi curatio per causam finalem quomodo investiganda explicatur exemplo cephalæ p. 680. l. penult.

Morbi complicati quomodo curandi p. 684. lin. 37.

Morbi causa in genere explicatur, & ejus remedia p. 685. lin. 17.

Morbi causa antecedens exponitur p. 685. lin. 27. quomodo purganda pag. 986. lin. 14. cum peccat copia quid faciendum lin. 28.

Morbi causa continens fluxa quæ, & ejus remedia p. 687. lin. 1. cautiones pro ea lin. 9. continens non meabilis explicatur & ejus remedia lin. 17.

Morbo-

Morborum curatio pag. 687. lin. 22.

Mos hodiernus aliena vitia judicare, de proprijs non cogitare p. 664. l. 27.

Motus internus pag. 56. lin. 35. externus pag. 57. lin. 1.

Motus alius internus, stabilis & regularis, alius externus, vagus & anomalus
p. 211. l. 25, leges stabiles, & vagi motus exprimuntur exemplo crurum
circini cujus dictorium stans moveo p. 211. l. 35. & p. seqq.

Moyſes Chemiæ peritissimus pag. 20. l. 11.

Moyſis doctrina qualis & unde hausta pag. 30. lin. 23.

Multitudo externa respondet internæ p. 156. l. 4.

Mumia apud Sever. quid sit p. 528. lin. 23. & p. 706. l. 11.

Mundanæ anatomie dispensatio quid significet apud Sever: p. 207. l. 18.
& pag. 211. lin. 11.

Mundanæ revolutionis scopus præcipuus est multiplicitas & unitas p. 103. l. 6.

Mundi totius Systema physicum apparet in Sphæra depicta p. 105. cui adaptari
potest Systema astronomicum cujusq; hypotheseos p. 107. l. 26. etiam si
ponatur sol in centro mundi p. 108. l. 20. & etsi ponantur infiniti mûdi l. 24

Mundos plures qui ex antiquis asseruerat p. 109. l. 22. nec prorsus improbabile
videtur Patri Causino p. 110. & p. 112.

Mundus an sit per totum animatus. pag. 184. & seqq. licet dicatur esse animatum
& esse corpus, negandum tamen est esse organicum, & vivens p. 184. l. 10

Muscarum post imbres generatio admirabilis, & momentanea quomodo fiat p.
226. ad pag. 228.

Mutationes magnæ non fiunt à calido, Frigido, &c. sed ab amaro, salso &c.
pag. 498. lin. 21. item unde fiant p. 548. lin. 12.

N Arcoticæ affectiones unde pag. 473. lin. 32.

Naturæ totius mansio, progressio & conversio oculis subiiciuntur in sphæ-
ra delineata pag. 105.

Natura à nulla edocta quæ sit apud Hipp. pag. 197. lin. 14.

Natura quid vocetur pag. 200. lin. 24.

Naturæ actio externa est internæ actioni inversa & quasi opposita pag. 332. lin.
9. & pag. seqq.

Natura est ars interna, ars natura externa pag. 337. lin. 13.

Naturæ scientia unde nata sit pag. 442. lin. 24.

Natura (nempe nativum calidum) quomodo appelletur ab Hipp. & alijs pag.
524. l. 9. ejus vires, essentia & origo explicantur ibid ad seqq.

Natura medicatrix non contrarias qualitates sed congruas optat p. 527. l. 9.

Naturales res in finem suum à Deo cognoscente impelluntur p. 344. lin. 35.

Notio

Notio in quo differat à seminali ratione pag. 629. lin. 12.

Numerus quid sit p. 157. def. 2. quid sit Pythagoræ p. 630. lin. 8.

Numeri totius plenitudo cur denario comprehendatur pag. 218. lin. 1.

Numerus cur sit appellatus discreta quantitas pag. 146. lin. 22.

Obstuctionum referatio pag. 534. lin. 28.

Odores à Sulphure profluunt pag. 386. lin. 14. & 30.

Odores narcotici non ex frigore p. 389. l. 18. sed ex parte oleosa ac sulphurea l. 24

Opij dubia Chemica resolutione tolluntur pag. 279. lin. 20.

Opio ritè præparato non inest vis narcotica, sed anodyna & pacificans p. 280. l. 3.

Opij verum correctivum est acetum pag. 389. lin. 32.

Opium non est ita formidabile, ut multi putant pag. 606. lin. 5.

Ordinem fugit nihil eorum quæ sunt in universo pag. 63. lin. 18. & inde consonantia, quæ constat ex tribus debitæ confluentibus, id est seminali tinctura, corporum principijs & elementis concretis lin. 26.

Ordo quid sit pag. 147. def. 4. & p. 157. def. 4. ejus præstantia p. 623. lin. 22.

Ordinis Synthetici, & analytici conditiones quædam explicantur pag. 653. lin. 17. ad. p. 654. l. 21. resumitur eadem explicatio p. 655. l. 8.

Originem cujusq; rei indaganti quomodo respondendum pag. 44. l. 21.

Orpheus quid intelligat per diem & noctem p. 143. l. 11, quid. per noctem, quietem & tenebras pag. 394. lin. 21.

Orphei fatum quid sit p. 395. l. 8.

Papaveris usus non ita nocuus, ut multi putant p. 606. l. 7. eo in cibis copiose utuntur poloni ibidem,

Paracelso multum debet medicina p. 22. l. 4. judicium de ejus libris, an vere sint ipsius p. 23. l. 1. & p. 545. l. 22. & p. seqq.

Paracelsus totam medicinam mutavit p. 545. l. 22.

Paralysis curatio p. 619. l. 6.

Partes corporis humani integrantes sunt penuria spirituum p. 495. l. 16. earum anatomia per totum etiam corpus est diffusa lin. 19.

Partium usus pag. 433. lin. 7. & pag. seqq.

Partium corporis necessitas unde p. 432. l. 4. & p. 435. l. 25.

Partium corporis humani ordo & actiones p. 436. l. 2. & p. 649. l. 15.

Partes in quatuor ordines dividuntur ex Sever: p. 600. l. 30.

Particeps omne est inferius participato, & participatum in participabili p. 47. l. 4

Pathologia Severini in quo differat à Galenica patet ex cap. 12. Severini cujus summam lege p. 575. l. 22. ad. p. 578.

Perfecta agunt per suam essentiam imperfecta instrumentis utuntur p. 151. l. 30.

Personæ divinæ, earum distinctio & in unam naturam coitus p. 139. ad. 142.
quomodo Pater divinus generet Filium, & quomodo Pater & Filius Spi-
rent Spiritum Sanctum p. 141. l. 17 & p. 166. l. 29.

Petri Severini doctrina his qui in Scholis Vulgaribus consenuerunt cur vix in-
telligibilis p. 1. l. 7. ejus discipulus *Φιλαυτία* deponat l. 15. ejus doctrina
& methodus qualis sit l. 21. & p. 15. l. 22. ejus Ideæ Medicinæ Philosoph.
inscriptio explicatur p. 2. l. 1. ejus scopus l. 28. & p. 541. l. 23. quos imite-
tur Authores p. 2. l. penult. ejus Philosophia non est nova, sed renovata
p. 3. l. 12. & sicut Platonica, procedit ea certitudine, quæ Euclidis ele-
menta l. 15. ejus admirabile ingenium p. 23. l. 29.

P. Severini doctrinæ tres sunt claves p. 313. l. 11. prima clavis l. 19. secunda l. 26
tertia l. 33. In his tribus clavibus tria considerantur l. 35.

P. Severini obscuritas in partitione Principiorum p. 315. l. 25. cap: septimo
de quibus principiis loquatur p. 264. l. 9. ad pag. seqq.

P. Severinus Chemicorum coryphæus, & rationalis sectæ summus alumnus su-
pellectilem Medicam tribus modis auxit p. 546. l. 26.

P. Severini nomina æquivoca, & synonyma enodantur p. 697. l. 26.

Phantasiæ vis in coitu & gravidis p. 175. l. 16.

Philo ait lucem primigeniam fuisse materiam, ex qua Sol & Sydera constituta
sunt, pag. 220. lin. 10.

Philosophia partim ex sacris literis, partim ex Chemia eruta est p. 18. l. 16.

Philosophia Aegyptiorum qualis p. 30. l. 6. & l. 33.

Philosophia Gentilium videtur prior, quàm Mosaica & ab ea diversa p. 114. l. 31.

Philosophia Platonica Aristotelicæ omnino præferenda, p. 32. l. 34. ad p. 35.

Philosophus quæ nomina habeat apud varias Nationes p. 18. l. 20.

Phrenitis vide cerebri inflammatio.

Phrenitidis causamaterialis exercitatione practica invenitur p. 677. l. 23.

Pituitæ acidæ, & Mercurialis usus p. 378. lin. 19.

Pituita cur sit minus inflammationi obnoxia Sever: p. 678. l. 2.

Plato in rebus divinis dicit, credendum esse filiis Dei licet nullas afferant ratio-
nes pag. 123. lin. 31.

Plato dictus à Numenio Moses Atticè loquens p. 124. l. 7.

Plato de Dijs, & divinis amoribus, quatuor modis egit p. 125. lin. 28.

Platonis doctrinæ quæ, & à quibus hausta p. 28. l. 31. & p. 30. lin. 12.

Platoniarum inductionum aptissimus progressus explicatur exemplo p. 4. l. 7.

Platonica inductio certior Aristotelico Syllogismo p. 34. l. 25.

Platonica Philosophia certa, vera, & conformis Christianæ fidei p. 34. & p. 35.

Platonici quid per animam mundi intelligant, 90. l. 5.

Plica

- Plica Polonica non est morbus, sed scrupulus fabulosus p. 450. & seqq.
- Plicæ Polonicæ historia ex consultatione Patavina p. 450. lin. 27. ejus historię falsitas pag. 451. lin. 4.
- Plicam scissam sanguine manare falsum est pag. 451. lin. 13. abscinditur sine ullo damno l. 20. quod item experientia probatur p. 463. l. 25. superveniens aliquando cæcitas unde proveniat p. 451. lin. 32. modus præcavendi eam cæcitatem p. 452. lin. 6. de eadem cæcitate p. 462. lin. 7.
- Plicæ attributa symptomata proveniunt ex alijs morbis, & præsertim ex lue venerea pag. 453. lin. 2. ut etiam ex colica biliosa & scorbuto p. 456. lin. 3. qui ex pravo Polonorum victu oriuntur, ejusq; victus descriptio lin. 8.
- Plicæ vera historia pag. 453. lin. 3.
- Plicæ partes affectæ frustra quæsitæ p. 453. lin. 29. ut etiam alia ad ipsam pertinentia pag. 454. lin. 35. & p. seqq.
- Plicæ futilitas; & inepta pervicacia eorum qui errores de plicæ natura, & curatione tuentur p. 693. lin. 2. & pag. seqq.
- Plica non est morbus, sed plicati capilli pondere & sordibus morbos inferunt pag. 693. lin. 12. & lin. 34. & p. 697. l. 1.
- Plicosorum eqvorum superstitio etiam in Gallia, p. 459. lin. 32.
- Plicam probant ab ineptis experientijs p. 462. lin. 28.
- Plicæ horrenda quæ narrantur apud externos, symptomata non sunt vera. pag. 464. lin. 6.
- Plotinus dicens, Deum nihil intelligere quid significet p. 266. lin. 11.
- Podagra via universali & perfecta quomodo curetur p. 603. l. 7. curatio particularis lin. 13. per sanguinis missionem p. 604. lin. 15. per purgationem lin. 25. per dolores mitigantia l. 30. & præcipuè per laudanum opiatum ibid. cujus descriptio optima affertur, p. 605. l. 14. per topica p. 606. l. 30.
- Podagrici affectus quomodo curandi p. 476. l. 8. quomodo fiant p. 602. l. 7.
- Poloni cur eruditis Medicis careant p. 695. l. 2. & tamen eo magnis honorarijs prosequuntur p. 696. l. 3.
- Polonis frequentissima est colica Biliosa p. 457. & putant esse affectum plicosum pag. 458. lin. 9.
- Populus iniquus arbiter Benè vel malè meritorum p. 656. l. 1.
- Potentia non habet actionem, sed respectum ad actum futurum p. 45. l. 10.
- Potentia est præsentia virium præparatarum ad actum p. 45. lin. 13.
- Potentia essentialis alia perfecta, alia imperfecta, & quæ p. 314. l. 3. perfectam quam vocet Sever: l. 10.
- Præcognita de essentia; nempe definitiones p. 147. divisiones p. 148. Explicationes

cationes p. 149. Axiomata pag. 150. enuntiatur p. 151. & propositiones, quarum demonstrationes pendent, ex præcognitis, & servantur pro commentario pag. 152.

Præcognita de vita nempe definitiones p. 157. Axiomata p. 159. & propositiones, quarum demonstrationes pendent ex præcognitis, & servantur pro commentario pag. 159.

Prædestinatio Hippocratis, & Paracelsi quæ sit pag. 395. lin. 8.

Prædestinatio quid sit apud Sever. pag. 440. l. 27. & 707. lin. 14.

Præcos brevis ratio p. 692. lin. 20.

Prima Materia, licet mixtum dicatur, respicit omnem mixtionem p. 56. l. 28.

Prima materia continet in se materiam adaptatam p. 65. lin. ult.

Primorum entium proprietas est continere in se seminaliter res, quæ postea generari debent, 155. l. 5.

Primum ens esse ante numerum, & gignere numerum divinum de quo dicatur pag. 137. lin. 3.

Primum ens in creatum manere in se, & transire in aliud quomodo intelligatur pag. 74.

Primum entium quid dicatur pag. 148. def. 12.

Primus Parens perfectissimam Philosophiam calluit pag. 17. l. 14.

Principij activi suprema ratio oculis subijcitur p. 88. lin. 28. & pag. seqq.

Principia alia principantia alia principata pag. 263. lin. 17.

Principia principantia, seu Metaphysica patefiunt doctissime methodo Synthetica pag. 265. lin. 24. & pag. seqq.

Principium quid sit pag. 129. def. 6.

Principium omnium entium esse unum probatur doctè per inductiones Platonicas p. 268. l. 11. ad p. 269. l. 21. ab hoc principio in sua essentiali per actum productionis æternum gignitur aliquid sibi simile quod sit unum, & omne, & perfectissimum ex quibus procedit tertium principium prædictis consubstantiale, quod idem est ac probare tres personas in uno Deo pag. 269. lin. 22. per totam p. 270. Idem probatur p. 271. l. 1, per totam p. 272 ab eodem principio quomodo & quo progressu causentur entia creata absq; eo quod ipsum evasuetur & exhauriatur p. 272. l. 33. ad p. 277.

Principia rerum non habent esse contraria p. 335. l. 14.

Procli textus observatione dignus, quo declaratur animam in se continere exemplaria omnium sensibilium p. 63. l. 3. & p. 194. l. 9.

Proclus excepta Incarnatione totam fidem Christianam videtur docuisse pag. 123. lin. ult.

Proclus

Proclus creationis mundi, & Sanctissimæ Trinitatis non levem tincturam habuit p. 302. lin. penult.

Proclus licet Ethnicus multa de Deo magnificè scripsit quasi ea ex sacris scripturis eruisset pag. 416. lin. 28.

Producens simile sibi est, & dissimile p. 154. lin. 16.

Productio fit prius in se quam extra se p. 57. l. 6.

Productum alterius est præstantius natura producti p. 47. lin. 10.

Productum tanto interiorius, & similius est productori, quanto sublimior est productor p. 188. l. 32.

Progressio causati à causa quid sit, & cuius proprium sit progredi p. 7. l. 16.

Progrediuntur à causa primum incorporea corpora propter similitudinem causæ demum corpora incorporea propter similitudinem causati p. 10. l. 8.

Progressio omnis est motus p. 43. lin. 23. & p. 56. l. 35.

Progressio entis creati: p. 87. l. 27.

Propositiones de anima, quarum demonstrationes pendent ex præcognitis, & servantur pro commentario p. 178.

Propositiones de ente, quarum demonstratio pendet ex præcognitis ut in commentario p. 135. l. 22.

Propositiones de intellectu, quarum demonstrationes pendent ex præcognitis, & servantur pro commentario pag. 165.

Psyche fruens amplexibus cælestis cupidinis p. 97. lin. 21.

Psyches fabula quid significet pag. 98. lin. 8.

Pulchritudo quid sit p. 147. def. 5. & p. 158. def. 5. &c.

Pulchritudo potest dici flos aut efferuescentia bonitatis p. 275. l. 30.

Pulsuum fundamenta unde petenda p. 435. l. 6.

Pulsuum causæ pag. 473. lin. 34.

Punctum dari probatur, pag. 244.

Puncti natura describitur pag. 244. lin. 23.

Punctus est unitas idem essentialiter sunt, sed punctus dicitur relatione ad lineam unitas relatione ad numerum p. 244. lin. 32.

Purgare materiam peccantem idem est ac morbum sanare p. 535. lin. 8.

Purgatio quid sit, & quotuplex pag. 530. lin. 27.

Purgationi aptum tempus rectè determinatur ab Hipp. in Apho: concocta medicari & p. 532. l. 14. errant qui ab initio semper purgant l. 15.

Purgatio legitima in febribus quomodo, ex quibus medicamentis instituenda, p. 535. lin. 8. per totam p. 536.

Purgatio ut rectè instituat quid observandum p. 686. l. 18.

Putredinis natura, causæ & species explicantur pag. 509. l. 19. ad p. 515.

Putredini materia unde suppeditetur p. 510. l. 21.

Putredo in animalibus fit ex defectu salis, & sulphuris abundantia p. 510. l. 23. & p. 511. l. 24.

Putredinis in viventibus species, & earum causæ p. 511. l. 24. nempe putredo verminosa l. 26. escarotica l. 28. referata l. 30. alia escarotica particularis p. 512. l. 1. Cadaverosa l. 5. filiqvarum germinis l. 8. vivificationis, quæ vegetabilium est propria l. 15. hæc in quo differat à pustulosa, & escarotica malignarum lin. 25.

Putredinis in viventibus triplex causa p. 512. l. 31. prima est recessus vitæ l. 33. secunda caloris primævi, seu salis seminarij diminutio l. 35. tertia vel superabundantia salis corporis p. 513. l. 3. vel sulphuris crassities à nitroso sale coagulati l. 7. quæ dilucidantur explicatione salis seminarij & salis corporis concreti l. 15. ad pag. 515.

Pyrotechnica est pars sapientiæ p. 19. lin. 6.

Pyrotechnica Philosophia ad quam speciem caballæ pertineat p. 31. l. 20.

Pythagoras rectè dixit, res esse sicut numeros p. 217. l. 35.

Pythagoræ rectè dixerunt, binarium respondere lineæ, ternarium superficiæ quaternarium corpori pag. 245. lin. 14.

Questiones plures proponuntur Peripatheticis, ut eas per primas qualitates solvant, si possunt p. 354. l. 28. solvuntur, ut decet à p. 356. l. 6. ad p. 360

Qualitates elementares quomodo propagentur pulchre explicatur verbis Francisci Aquilonij pag. 251. lin. ult. & p. seqq.

Qualitates elementares non sunt causæ p. 335. l. 13.

Qualitatibus primis ipse Aristoteli non bene acquiescit p. 336. l. 19.

Qualitates radicales à qualitatibus primis suscitari possunt sed ab ijs non habent essentiam pag. 27. lin. 12.

Qualitates aliæ sunt substantificæ, quæ ab Hippocrate dicuntur potentia, aliæ accidentariæ, pag. 280. lin. 9.

Qualitates aliæ essentielles & substantificæ, aliæ accidentariæ & destructivæ pag. 385. lin. 26.

Qualitates manifestæ vulgo dicuntur in primas, secundas, & tertias & quæ sunt pag. 349. lin. 23.

Qualitates occultæ cur ita dicantur p. 251. l. 14. non dependent à qualitatibus sensibilibus, sed a substantia & sunt essentielles & reponendæ in categoria substantiæ ibidem & per totum membrum veris Philosophis non sunt abditæ pag. 355. lin. 30.

Quantitatem omnem dividi posse in infinitum, falsum est p. 244. l. 17.

Quantitas continua sit ne prior discreta p. 245. lin. 13. & p. 246. l. 27.

Quartanae radices saepe in anatomia renum sunt p. 468. l. 14. in quo casu unum est certissimum remedium lin. 19.

Quercetanus elementa, seu principia duplicia facit invisibilia & visibilia p. 315. l. 14.

Quinta essentia unde dicatur p. 49. l. 28. haec est natura, quam Platonici ab anima mundi gravidam esse dicunt ibidem.

Radiorum solis natura, & progressus p. 224. l. 16. & p. 225. & p. 228. lin. 20. ad pag. seqq. differunt a lumine p. 224. l. 19. quia per se lucent, calorem & lumen emittunt l. 20. transeuntes per vitra colorata eisdem colores referunt praeter nigrum & cur pag. 225 lin. 31.

Ranarum aestivis imbribus quomodo nascantur pag. 227. lin. 10.

Ratio quomodo extrema sensus, & intellectus examinando veritatem patefaciat pag. 626. l. 9.

Rationis motus quanta praestet p. 626. l. 9. ad totam pag. seqq.

Regiae dominationis praestantia p. 413. l. 31. eam super alias Deus amat p. 414. l. 4. est de jure divino l. 21. confirmatur ex historia Regum Judaeorum l. 33. unde non licet contra Regem Discolum rebellare p. 416. l. 1. Regis Tyranni solus Deus ultor l. 9. solium Regum Israel, solium Domini dictum est l. 24. eadem praestantia probatur ex ordine rerum caelestium, nempe ex attributis Dei, l. 26. ad p. seqq. & primum ex unitate, per quam Deus omnia in ordinem digere p. 417. l. 25. & quae stabilitatem rebus conciliat p. 418. l. 4. & quae Deum facit esse Deum l. 11. & quae divinam veritatem facit esse omnium veritatum caput l. 14. ex bono quod est idem cum uno l. 19. & est unicum l. 32. ita ut ea, quae ex bono accidunt, unius communione priventur, & est contra l. 35. & est pulchrum cujus perfectio ex unitate p. 419. l. 4. quarto ex sapientia l. 14. quinto ex potentia, quae omnia, quae facit, ideo facit quia multitudinem confusam ad unitatem reducant per fidem, veritates, & amore, ubi pulchre de unitate fidelitatis, veritatis & amoris l. 16.

Regiae Dominationis seu monarchiae praestantia probatur item ex fabula Platonis in Protagora de magno opifice, hoc est magni Iovis p. 420. l. 1. probatur etiam per Adrastiae fabulam p. 421. l. 21. Item ex sole p. 422. l. 25.

Regij Regiminis maximum secretum Plebejos nobilibus subordinari p. 662. l. 24.

Regem quam studiose observare debeamus, apes docent p. 661. l. 30.

Regi sine causarum indagine auscultare debemus p. 665. l. 12.

Regis Angliae impie oppressi miseranda historia & proditorum perfidia pag. 69. lin. 22. & p. 411. & pag. seqq. & p. 659. l. 29. ad p. 673.

Regum sex Angliae fatum praedictum, & expressum carmine ejusque praedictionis historia p. 666. l. 15. ad pag. seqq.

Re-

Reguli martis descriptio, pro eliciendo mercurio antimonij p. 622. l. 1.
Relollaceum quid significet Paracelso p. 698. l. 6.
Remediorum naturæ sunt morborum medicatrices ex Sever. p. 480. l. 25.
Remedia specifica in universalia exaltari possunt p. 481. l. 4.
Remediorum differentia unde & quæ pag. 482. lin. 19.
Remedia quædam ex venenis p. 482. l. 29. hæc chemice præparata in gravissimis morbis necessaria l. 32. & p. 483. l. 27.
Remedia alimentaria quæ p. 482. l. 21. quædam ex his purgant, & quæ l. 34. diuretica l. 36. diaphoretica p. 483. l. 10. menses cientia l. 16. somnifera l. 25.
Remedia specifica plurima experientijs fortuitis inventa p. 483. l. 34. & horum naturæ p. 484. l. 10.
Remediorum proprietates non fundantur in primis qualitatibus, sed in principijs corporum & quibus p. 484. l. 18.
Resinæ Ialapi descriptio pag. 614. l. 15.
Resistentia corporum causa pag. 286. l. 12.
Res naturales per formam sunt similes fini, & per materiam infinitati p. 65. lin. 8.
Res sensibiles non sunt vera entia nec veræ substantiæ p. 143. l. 5. ad p. 144.
S Acris ex literis revellere, mathematicas & historiographas rationes periculosum p. 109. l. 30. & p. 112. & pag. 118. l. 23.
Sal in rebus verè est, & non producitur vi ignis p. 27. l. 19. & 365. l. 15.
Salium genera ex quibus omnes saporum differentia p. 387. l. 4.
Sal est corpus fixum activum ejusq; natura in ordine ad ignem p. 500. l. 4.
Salia elementaria ducuntur in actum affusione aquæ, sicut sulphura adjectione flammæ p. 504. l. 18.
Sal aliud est seminarius, aliud corpus concretum p. 513. lin. 15. eorum natura, munera & vires egregiè explicantur ibidem ad p. 515.
Salium in corpore latentium quæ differentia quos morbos & in quibus locis faciant p. 579. lin. penult. & pag. seqq.
Salia corrosiva in Sanguine & carnibus contineri spagiricæ separationes monstrant pag. 580. l. 9.
Sal est symbolum æternitatis ex ipso Deo dicente, stabilis hodie fædus salis vobiscum pag. 365. lin. 16.
Salica lex à Deo Israelitis imposita qualis sit, & quod sit Galliæ genti maxime consentanea p. 537. & seq; de ea lege in hoc libro non incongrue dictum est & quare p. 537. l. 34.
Sanativum aliquod principium in natura esse, quod proprio motu ad Sanitatem tendit, probatur p. 523. ad pag. 527. speciatim vero concluditur p. 526. lin. 14. & pag. 527. lin. 5.

Sanitas est membrorum pax, & in quo consistat hæc pax p. 527. l. II.
Sanitas seu felicitas corporis quomodo conservanda investigatur per causam finalem pag. 681. lin. 18.
Sanitatis anatomiae quæ sint apud Sever. p. 707. l. 21.
sanguificatio qualis actio seu separatio sit pag. 377. l. II.
Sanguinem ex massa natura extrahit, aquam vitæ caelestem, acetum vitæ congruum, phlegma, & liquorem simpliciter acidum, unde emergent faeces nigrae, & corrosivæ, ut in destillatione aceti pag. 381. lin. 10.
Sanguis duobus modis sumitur p. 374. lin. 21.
Sanguinis fons ex Hipp: est cornu hepatis p. 572. l. 30.
Sanguinem Severinus ait, esse elementum & partium dignitatem transcendere pag. 600. lin. penult.
Sanguis habet proprium locum propriam scientiam & quid sit & quæ ejus munera p. 649. l. 5. & l. 9.
Sanguis cur calidior ex Sever. p. 678. l. 7.
Sapientiae cupidus quid & non a quo dicatur, attendat, p. 16. l. 14.
Sapientia quomodo ab Adamo ad varias nationes ac demum ad Græcos, & Latinos pervenerit p. 17. ab initio ad l. 30, & p. 28. l. 24.
Sapientia si a Deo inspiretur quam cognitionem præbeat p. 18. lin. 24.
Sapientia de qua in definitione seminum Severini quæ sit p. 207. lin. ult.
Sapores & eorum differentiae ex salibus & salium differentiis pendent pag. 387. lin. 4. ad pag. 589.
Sapores semper permixti reperiuntur, quia sales numquam sunt, omnino simplices p. 387. l. 14. elementares qualitates quatenus conducunt ad sapores l. 26. qui sapores diversis salibus competant p. 388. l. 1. permixtio prædicta salium & saporum probatur exemplo vitrioli l. 9. & ex dissectione aliorum salium l. 33
Sapores non causantur a primis qualitatibus p. 389. l. 4.
Scabiei curatio pag. 599. lin. 1.
Scientia Spirituum mechanicorum admirabilis p. 560. l. 33. quomodo differat à nostra scientia pag. 561. lin. 7.
Scientia summa animæ perfectio, in quo consistat p. 647. l. 26.
Scire nostrum esse quandam reminiscentiæ speciem, ut ait Plato qua ratione defendi possit p. 177. l. 28. & p. 635. l. 2. per totam pag.
Scoticarum familiarum perniciosæ factiones p. 408. l. 14.
Seminis sensibilis & corporei explicatio per semine insensibile & incorporeum p. 46.
Seminum calor qualis pag. 47. lin. 34.

Semina generationi consecrata sunt incorporea corpora, id est corpora Spiritua-
lia p. 62. l. 21. non sunt sicut semina siliquis inclusa lin. 24.

Semen verum, & animalium principium quid sit p. 396. l. 19.

Semini materiali non insunt partes dissimiles cordis cerebri &c. sed hæc prove-
niunt à scientia Spirituum p. 396. lin. 24.

Semina æquivoca quæ sint p. 405. l. 15.

Semine in uno possunt esse plures formæ sed subordinatæ p. 405. lin. 23.

Semina tripliciter considerantur p. 554. l. 17.

Semina morborum unde scientias suas obtinuerint p. 440. l. 26. ad totam pag.
442. de iisdem seminibus pag. 445. lin. 11.

Semen quid sit p. 559. l. 21. quomodo definiendum esset juxta vulgares regulas
definiendi lin. 31.

Semen fundatur in radicali materia pag. 558. l. 23.

Seminis minima gutta continet universam anatomiam totius speciei p. 560. l. 29

Seminum notio à Severino tradita explicatur analysi logica p. 207. enucleatur
pag. 208. & seqq.

Seminis definitio ex Sever. pag. 395. lin. 21.

Seminum nomine quid intelligat Severinus p. 208. lin. 19.

Semen ubi consistat ex Sever. pag. 428. lin. 21.

Seminales rationes quomodo vocentur, & quare pag. 7. lin. 18.

Seminalis ratio in quo differat à notione p. 629. lin. 12.

Seminalium astrorum, seu spirituum scientia exemplo sitis explicatur p. 568. l. 25

Seminariæ rationes, & semen differunt p. 72. lin. 32.

Seminarij actus essentia quibus nominibus vocetur a Sever. & quid observan-
dum, ut tollatur æquivocatio p. 46. l. 16.

Sensibilia non sunt realia entia p. 81. lin. 26.

Sensus quid conferat in veritatis inventionem p. 626. l. 18.

Separatio ab uno est causa multitudinis, seu multipliciter p. 152. lin. ult. p. 274
lin. 19. imo ab initio paginæ.

Septenaria multitudo maximam habet affinitatem cum unitate p. 4. l. 32.

Signaturæ quid significant apud Sever. p. 467. lin. 20.

Signaturæ seminum morborum diligenter a Medico perquirendæ p. 467. l. 24.

Simplicius quam lucem attulerit ad carmen affatim animans lucem &c. pag.
221. lin. 26.

Sitis in febre non Galenicis potibus sedatur, sed guttis apti liquoris & quomodo
pag. 478. lin. 5.

Socrates eos reprehendit qui causis secundis hærent, & primam negligunt pag.
335. lin. 7. Solem

Solem irretortis oculis eum non sustineamus, lunam vero sustineamus p. 96. l. 23.
Solem ponentes in centro mundi non ideo destruent Systema Physicum Davis-
soni p. 108. l. 20. cujus Copernicanæ hypothesis probabilitas ostenditur
pag. 111. & seqq.

Sol & astra quo ad lucem sunt substantiæ incorporeæ quo ad dimensiones sunt
corporeæ pag. 223. lin. 15.

Solis finita lux est imago satis plena infinitæ primæ lucis p. 223. l. 27.

Sol & semen vegetabilium generant vegetabilia, & quomodo p. 225. l. 12.

Sol in hæc inferiora præter lucem etiam vitam diffundit p. 225. l. ult. quod pro-
batur pulchra animadversione generationis muscarum post imbres p. 226.
ad pag. 228.

Somniorum species & quæ ratione fiant p. 174. lin. 31.

Sophistarum artes p. 625. lin. 7.

Spatium est principium sui ordinis pag. 71. lin. 9.

Spatium præcedit locum pag. 71. lin. 32.

Spatij natura diserte explicatur pag. 72. lin. 8.

Spatium duas habet partes, sed non est totum ex his partibus conflatum p. 72. l. 23.

Spatium infinitum designatur in figura depicta pag. 105.

Spatium finitum, seu mundus sensibilis designatur in figura depicta p. 105.

Spatium finitum ab infinito per quid distinguatur p. 213. l. 29. in spatio finito
esse corpora probatur lin. penult.

Spatium infinitum quid sit pag. 216. lin. 27.

Spatium finitum quid sit pag. 216. lin. 32. & pag. seqq.

Spatium an sit p. 214. l. 9. an sit aliquid l. 11. quale sit ens lin. 16. an sit ullum
spatium quod nulli sit, corpori proprium l. 22. quid spatium sit, an substantia
vel accidens, an corpus, vel incorporeum, vel medium p. 215. & seqq.

Spatium si corpus contineat est locus, si non contineat est vacuum p. 215. l. 3.

Spatium est prius, quam corpus pag. 215. lin. 14.

Spatium quæ primum re fuerit replendum p. 219. l. 9. & seqq.

Specierum intellectualium productio quid sit p. 635. lin. 7.

Species non miscentur pag. 56. lin. 30.

Spiritualia non omnia spiritualibus medijs conspirant p. 46. l. 28.

Spiritus Domini qui ferebatur super aquas, quid mundo, & ejus partibus infe-
derit pag. 45. lin. 18.

Spiritus universalis mundi p. 200. l. 34. qui nempe fuit datus seminibus omni-
um rerum p. 706. l. 14. & lin. 17.

Spiritus forma seu natura Universalis (sextum ens radicale) posset nominari ca-
 lum intellectuale materiae pag. 202. l. 6.
 Spirituum & corporum discrimina ex quibus fiant ex Sever, p. 47. l. 24.
 Spiritus in quo vires rerum consistunt, quibus nominibus vocetur a Sever, & alijs
 pag. 48. lin. 26. & pag. 49. l. 19. & 55. l. 31.
 Spiritus a fumis & vaporibus scientia Mechanica constantibus distinguit Sever.
 pag. 396. lin. 10.
 Spirituum & corporum natura reciproca p. 56. lin. 15.
 Spiritus crassiores corpora vocari possunt & corpora tenuia spiritus p. 525. l. 24.
 Spirituum magna est latitudo pag. 550. l. 11.
 Spiritus opifices seu ea quae ab anima progredientia ipsis involuuntur, quomodo
 ab anima progrediantur & quo pacto corpora uniant, ac perficiant pag.
 194. lin. 21. & pag. seqq.
 Spiritus opifices quo progressu generent corpora p. 196. lin. 19.
 Spiritus Mechanici p. 314. l. 10. & seqq. Peripatetici eos vocant totam substan-
 tiam. & formam substantialem lin. 23.
 Spiritus Mechanici quomodo corpora moliantur eorumque partes p. 434. l. 11.
 Spiritus efficiunt omnes actiones in nostro corpore p. 603. l. 25.
 Spiritus quid sint pag. 603. lin. 33.
 Spirituum differentiae pag. 197. lin. 12. & 603. lin. ult.
 Spirituum vires, species & diversa munera pag. 699. l. 1.
 Spiritus vitales cuius cognitionis sit opus p. 377. l. 15. aqua vitae sulphurea, &
 radicalis dici potest lin. 17.
 Spiritus animalis productio, & praestantia pag. 378 lin. 1.
 Spiritus igneos, & materiam inflammabilem in nostro corpore latere probatur,
 p. 498. l. 32. ad p. seq. eorum prohibitus exitus incendia causat p. 499. l. 10.
 Spiritus quilibet salibus dissolutis affusus quare faciat effervescentias p. 591. l. 21.
 Spiritus theriacalis camphoratus ejusque vires p. 620. lin. 7.
 Spiritus vitrioli coagulatus pag. 621. lin. 12.
 Splendoris causa pag. 121. lin. 20.
 Splendor seu fulgor est effervescentia lucis in se ad exitum contendens p. 224. l. 12.
 Splendor suppressus definitur accurate p. 229. lin. 11.
 Stantium quatuor sunt gradus, & qui pag. 281. lin. 24.
 Stantium triplex natura explicatur pag. 493. lin. 23.
 Stella quaelibet suam habet herbam in terris, ut ajunt Cabalisticæ p. 109. l. 9.
 Sub lunaribus, seu infernis rebus tres ob causas accidit ascensus ad unitatem, &
 descensus ad multiplicitem pag. 103. lin. 14.

Substantiæ non omnes sunt vera entia p. 143. l. 5.

Substantia non est æquivocum nomen nec recipit magis & minus p. 143. l. 26.

Substantiæ veræ natura p. 144. lin. 8.

Substantiæ operantis quatuor sunt gradus p. 353. lin. 4.

Sulphur intellectuale insensibile seminum est basis sensibile p. 46. l. 4.

Sulphur & sal non differunt origine sed proprietatibus pag. 241. lin. 9.

Sulphur in origine fuit scyntilla sulphuris fixi & invisibilis p. 241. lin. 10.

Sulphuris quasi parens & proxima corporea causa est sal pag. 241. lin. 35.

Sulphur distinguitur in fixum, & volatile p. 242. l. 1. fixa qualia l. 2. volatilia cur
ita dicantur lin. 11.

Sulphur fixum sextum elementum seminarium non est corpus p. 242. l. 27. sed
incorporeum corpus & quale lin. 33.

Sulphuris nitrosi febres causantis species p. 489. l. 33.

Sulphureæ materiæ prohibita transpiratio quomodo febrium causa 499. l. 10.

Sulphuris narcotici vitrioli descriptio p. 615. l. 26.

Sympathia & dyspathia unde pag. 200. lin. 29.

Symptomatum curatio pag. 688. lin. 28.

Syrupus de helleboro nigro contra melancholiam p. 621. l. 18.

Syrupus de Sambuco pro hydrope p. 613. lin. penult.

Tabula planaverorum, tam compositorum entium in septem ordines dispo-
sitorum pag. 10.

Tabula smaragdina ex qua sapientia orta sit p. 18. l. 29.

Tactibilitatis corporum causa p. 286. l. 4.

Tartareæ impuritates ut è corpore tollantur, quid nosse debeat Medicus pag. 527.
l. 27. quibus medicamentis eradicentur p. 528. l. 19. Antimonij variæ præ-
parationes id feliciter præstant l. 30. mitigatorium eorum impuritatum pag
530. lin. 11.

Temperamentum unde nascatur p. 374. l. 32. quid sit p. 375. l. 3.

Temperamentum ex quibus constet p. 434. l. 34. & p. 648. l. 17.

Temperamenta herbarum ut etiam aliarum rerum optimè explorantur per reso-
lutiones chemicas ea; explorandi ratio pulchrè explicatur p. 700. l. 21.

Tempus quid sit p. 471. l. 8. & p. 496. lin. 33.

Tempora morborum. & particulariter febrium p. 507. & 508.

Tempora alia sunt digestionum, vel maturitatum, alia resolutionum p. 507. l. 21.

Tenebras fuisse supra faciem abyssi quid significet p. 285. l. 35. & ante.

Terminorum obscuriorum ad doctrinam de ente pertinentium illustratio pag.
136. lin. 15.

Terra fecundatur à sale nitroso pag. 48. lin. 8.
 Theologia gentilium ex Astrologia p. 115. lin. 34. & p. 116 & quo progressu id e-
 venerit eleganter ac eruditè describitur p. 119. l. 15. ad p. 125.
 Thesaurus quid sit apud Sever. pag. 708. lin. 12.
 Tincturæ significata apud Sever. p. 403. l. 29. & 490. l. 13. & 698. l. 4.
 Tinctura impuritatum quid sit apud Sever. 707. l. 30.
 Transplantatio à Sever. dicitur Symptoma generationis p. 395. l. 14.
 Transplantatio quando fiat p. 395. l. 12. & 396. l. 8. & 404. l. 9. ejus exempla
 l. 17. quid sit p. 405. l. 9. est duplex l. 10. natura transplantationis expli-
 catur etiam p. 566. l. 15. admirabile exemplum transplantationis in indi-
 viduis animalium p. 566. lin. 24.
Vacuitas est spatij essentia, plenitudo accidens p. 68. l. 29.
 Vacui seu spatij essentia illustratur p. 68. & seqq.
 Vacuum quomodo vocetur a Philone, & alijs p. 68. & 69.
 Vacuum præcedit locum pag. 71. lin. 30.
 Vacui definitio pag. 131. def. 14.
 Vacuum à quo impediatur pag. 199. lin. 21.
 Vegetabilium diversæ propagationum viæ pag. 397. lin. 4.
 Venæ sectio quas condiciones requirat pag. 686. lin. 24.
 Venereæ luis unicum remedium est Mercurius pag. 584. lin. 6.
 Verbum æternum, per quod omnia facta sunt p. 129. l. 17. de hoc verbo nullum
 ex creatis tantum participat quantum homo lin. 32.
 Verbum divinum dixit se vivere, & esse vitam habere pag. 163. lin. 34.
 Veritas quid sit pag. 147. def. 2.
 Veritatem nobis in propatulo exponunt duo extrema intellectus & sensus per ra-
 tionis cribrum examinata, & quomodo pag. 626. lin. 9.
 Verbum de quibus dicatur pag. 138. lin. 18.
 Vesta quid sit Pag 149. explic. 4.
 Veterum Theologia, Politica, Moralis Physica, Chemia & tota Philosophia
 sub fabularum involucris revelata pag. 12. lin. 27.
 Veteres Philosophi audiendi inter quos Moses, Patriarchæ &c. p. 16. l. 17.
 Veteres propagationes entium à Deo comparabant circulo cujus centrum ubiq;
 & circumferentia nullibi pag. 275 lin. 18.
 Veterum primi sæculi opinio de materia prima & de ordine & diversitate rerum
 creatarum p. 302. lin. 28 ad totam p. 304. idem fusius p. 308. lin. 15 &
 pag. seqq.

- Veterum posteriorum opiniones de materia prima p. 309. lin. 35. & seqq. explicatur exemplo cibi varias mutationes Subeuntis p. 305. l. 22. putabant nihil de novo generari, p. 306. l. 15. & hinc commodè rerum mutationes explicabant pag. 346. lin. 10.
- Veteres distinguebant totam naturæ increatæ & creatæ faciem in imparticipabilem, participatam, & participantem p. 308. l. 15.
- Vina licet antiqua cur turbentur florentibus vineis p. 176. l. 16.
- Vires quid sint p. 231. l. 30. ubi sitæ sint p. 689. l. penult.
- Visibilia ab invisibilibus continua catena pendent p. 66. l. 22.
- Visibilia inter & invisibilia communionem esse probatur authoritate Apostoli pag. 218. lin. 14.
- Vitam quis motus producat pag. 43. lin. 27.
- Vita est effervescencia essentia & actionum origo p. 43. l. 29. & p. 162. lin. 24. quod explicatur p. 164. l. 25.
- Vita est internus motus essentia p. 153. l. 33. est entis centrum p. 163. l. 3. item quid sit p. 158. def. 11. & p. 206.
- Vita per animam incorporea derivatur p. 163. l. 16. quæ vita est longe perfectioris generis, quàm vita quæ est in vita maximè perfecta l. 22.
- Vita in suo genere duo denotat pag. 164. lin. 18.
- Vita corporea, & incorporea in quo distinguantur p. 357. l. 9.
- Vitales potentia quæ sint in definitione seminum Severi 207. l. 28.
- Vitalis calor & ignis vitam ferens à Deo in alia omnia permeat p. 239. l. 9.
- Vitale semen seu balsamum est fundamentum Medicinæ, in est plantis, animalibus, & mineralibus, item ejus varia nomina vires & natura ex Sever. pag. 547. lin. 34. ad. pag. 550.
- Vitrioli natura pag. 379. lin. 5.
- Vitriolo diversi sapes in sunt & in quibus partibus pag. 388. lin. 9.
- Vitrum quid sit pag. 121. lin. 18.
- Vitrum butyri Antimonij, ejusq; vires & dosis pag. 610 l. 22.
- Ulcera curatio pag. 477. lin. 5.
- Ulcera simplicia, & eorum curatio p. 587. lin. 6.
- Ulcus cum intemperie curatio p. 587. l. 20.
- Ulcus cum dolore curatio pag. 588. lin. 28.
- Ulcus cum malo tumore curatio pag. 588. l. 2.
- Ulcus confusi curatio pag. 589. lin. 4.
- Ulcus cum carne superflua curatio p. 589. l. 8.
- Ulcus cum malo colore & duritie marginum curatio p. 589. l. 20.

Ulcus

- Ulceris varicosi curatio pag. 590. lin. 1.
 Ulceris cum ossis carie curatio p. 590. l. 18, ubi describitur vera aqua calcis vivæ,
 Ulceris maligni curatio pag. 592. lin. 8.
 Ulceris virulenti, corrodentis & consumentis curatio p. 593. l.
 Ulceris sordidi curatio pag. 593. lin. 23.
 Ulceris sinuosi curatio pag. 594. l. 20.
 Ulceris fistulosi curatio p. 594. l. 20.
 Ulceris verminosi curatio pag. 596. lin. 1.
 Universi mundi opificium visibile & invisibile p. 66. l. 10.
 Universi ordo per accessum & recessum à veris entibus demonstratur p. 275. l. 16
 Unitatum definitio pag. 128. def. 3.
 Unitas seu unum producit numerum, & per numerum multitudinem p. 144.
 lin. 26.
 Unumquid sit p. 128. def. 2. & 147. def. 1. ejus divisio p. 147. divis. 1.
 Unum est causa separationis, non ut unum, sed ut bonum, p. 134. axiom. 26,
 & pag. 198. lin. 13.
 Unum non est æquivocum substantiæ p. 143. l. 17.
 Volatile corpus quod sit pag. 500. l. 3. & lin. 12.
 Volatilia a fixis originem ducunt p. 505. l. 13.
 Uteri suffocationis natura, seu forma exercitatione practica investigatur pag.
 680. lin. 4.
Zoroaster fuit familiaris Abrahami à quo multa didicit p. 17. l. 22. & p. 28. l. 4
 Zoroaster primus scientiarum Mathematicarum & Physicarum inventor seu
 traductor pag. 20. lin. 6.
 Zoroaster dum inquit cuncta enim perfecit, Pater & menti tradidit secundæ
 quid intelligat pag. 217. lin. 24.
 Zoroaster quare dicat unde descendit ad materiales canales vitifer ignis pag.
 288. lin. ult.
 Zoroaster ajens sunt omnia ab uno igne genita de quo igne seu calore intelligat
 pag. 236. lin. 5. & seqq. & pag. 239. lin. 1.

Errores corrigendi.

- Lit. A. Fol. 1. l. 44. pro Ægypty. lege Ægyptij. Fol. 2. pro ἐγὼ lege ἐγώ. Fol. 2.
 lin. 25. pro hatmonia lege harmonia. lin. 54 pro Antimony lege Antimonij.
 lin. 58. pro Alys lege Aliis. lin. 63. pro Avisfouus lege Davissonus. Lit. C.
 Fol. 3. lin. 37. pro Costructio lege Constructio. Fol. 4. lin. 71 lege affertur,
 Lit D. Fol. 1. lin. 2. pro sit lege sit.

FINIS

